

تذکرات امام خامنه‌ای برای بهبود و سرعت‌یابی فعالیت‌ها و حرکت قوه قضائیه در دوره آینده

سند تحول را به سر منزل مقصود برسانید

شهادت امام جواد(ع) تسلیت باد

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و یکم | شماره ۱۰۰۶ | دوشنبه ۱۴ تیر ۱۴۰۰ | ۲۴ ذی‌القعدة ۱۴۴۲ | ۵ جولای ۲۰۲۱ | ۱۶ صفحه

فتح‌الله پریشان
تحول اخلاق حکمرانی!

مجتبی یوسفی
غلبه متن بر حاشیه

دکتریدالله جوانی
ایران فردا با یک‌آهنگی قوا

واکاوی صبح صادق از آشفتگی سیاسی و میدانی در افغانستان

بانیان وضع موجود

نگاه
مذاکرات هسته‌ای در وین به کجا رسیده است؟

مرحله تصمیمات سیاسی

نگاه
واکاوی سخنان سریالی برخی از چهره‌های سیاسی
در باره مسائل امنیتی کشور

مراقب دومینوی خطرناک اطلاعاتی باشید!

گفت‌وگوی صبح صادق
با حمید داودآبادی در باب شهادت طلبی
**عاقبت
کپی ناقص داعش
از نسخه حزب الله**

سردار حزنی از امضای تفاهم‌نامه بین قرارگاه مرکزی جهادسازندگی و محرومیت‌زدایی سپاه و بنیاد برکت خبر داد

تفاهم به نفع مردم

رئیس بیمارستان فوق تخصصی بقیه‌الله الاعظم (عج) عنوان کرد

بیمارستانی عاری از کرونا

سر مقاله

ایران فردا
با یک آهنگی قوا

دکتر یدالله جوانی

مدیر مسئول

باری مردم در اسفند ۱۳۹۸ و ۲۸ خرداد ۱۴۰۰، اتفاق مبارک رخ داد و آن، پدیده‌ای یک‌آهنگی، هم‌صدایی و هم‌گفتامی در دو قوه راهبردی مقتنه و مجریه است. هم‌سوایی این دو قوه با قوه سوم، یعنی قوه قضائیه بر مبنای گفت‌وگو مشترک انقلاب اسلامی، از آینده‌ای بسیار امیدوارکننده خبر می‌دهد. هر چند در ۲۳ سال پس از انقلاب اسلامی، کشور در حوزه‌های بسیاری پیشرفت داشته و دستاوردها ارزشمند و در مواردی شگفت‌انگیز و غرورآفرین بوده است؛ ولی مشکلات قابل توجهی هم وجود دارد که موجبات گله‌مندی و نارضایتی مردم را فراهم کرده است. مشکلات معیشتی و اقتصادی، بیکاری، شکاف‌های طبقاتی، تبعیض و بی‌عدالتی، وجود شبکه‌های مخرب فساد در برخی از مجموعه‌های تعیین‌کننده مانند سیستم بانکی، گمرکات کشور، بخش صنعت، تجارت و نظایر اینها، هیچ تناسبی با انقلاب اسلامی و آرمان‌های والای آن ندارد. بسیار روشن است که دوام و بقای انقلاب اسلامی، به جز بیا رفیع این مشکلات، ریشه‌کنی فساد و برقراری عدالت ممکن نیست. اما پرسش اصلی آن است که با وجود اراده قوی در کانون حاکمیت در چهار دهه گذشته برای اصلاح این امور، چرا و به چه دلایلی برخلاف آرمان‌ها، شعارها و اهداف انقلاب اسلامی و همچنین خواست عموم مردم، در چهل و سومین سال انقلاب، کشور و مردم با چنین وضع نامناسبی مواجه هستند؟ به طور قطع یکی از عوامل و دلایل اصلی این وضعیت غیر قابل قبول که سر مایه اجتماعی نظام اسلامی را کاهش داده و به آن آسیب فراوان رسانده، عدم انسجام و یکپارچگی در هیئت حاکم و ارکان حکومت در طی سال‌های متمادی گذشته بوده است. وجود گفت‌وگوهای متفاوت و بعضاً متضاد در سال‌های طولانی در قوای سه‌گانه، واگرایی قوای سه‌گانه از یکدیگر را رقم زده و با فاصله گرفتن این گفت‌وگوها از گفت‌وگوهای اصلی انقلاب اسلامی و گفت‌وگوهای ولایت در این سال‌ها، چنین شرایطی را پدید آورده است. این واگرایی‌ها نقش اصلی را در کاهش کارآمدی قوا و به ویژه دولت در پی داشته و ضعف کارآمدی دولت که در این سال‌ها کاملاً مشهود بود، نارضایتی مردم را در پی داشته است. اکنون با رفتار انتخاباتی هوشمندانه، عقلایی و محاسبه‌گر ایانه مردم در دو انتخابات متوالی، طرفداران و گفت‌وگوهای انقلابی و اسلامی مجال خدمت پیدا کرده‌اند. بنابراین بدیهی است که بارای مردم در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۴۰۰، زمینه‌ها و بسترهای لازم برای انسجام در ارکان حکومت که از شروط لازم برای حل مشکلات کشور است، به وجود آمده است. همین امر امید به آینده را به شکل منطقی افزایش می‌دهد. کشور نیازمند تحول و انجام اصلاحات واقعی برای تغییر وضع موجود به منظور رسیدن به آینده‌ای مطلوب است. آینده‌ای که در بیانیه گام دوم، مختصات آن به خوبی و به درستی از سوی رهبر حکیم انقلاب اسلامی ترسیم شده است. این تحول بر اساس اصول و مبانی انقلاب اسلامی، کارآمدی نظام اسلامی را افزایش خواهد داد و موجبات رضایت‌مندی مردم را فراهم می‌کند. البته این رویکرد، دشمنان خارجی و داخلی فراوانی دارد که با هوشمندی قوای سه‌گانه و با حضور مردم در صحنه و تبعیت از ولایت، تحول رخ خواهد داد و ملت طعم زندگی شیرین در نظام ولایتی را خواهند چشید. ان‌شاءالله

باری مردم در اسفند ۱۳۹۸ و ۲۸ خرداد ۱۴۰۰، اتفاق مبارک رخ داد و آن، پدیده‌ای یک‌آهنگی، هم‌صدایی و هم‌گفتامی در دو قوه راهبردی مقتنه و مجریه است. هم‌سوایی این دو قوه با قوه سوم، یعنی قوه قضائیه بر مبنای گفت‌وگو مشترک انقلاب اسلامی، از آینده‌ای بسیار امیدوارکننده خبر می‌دهد. هر چند در ۲۳ سال پس از انقلاب اسلامی، کشور در حوزه‌های بسیاری پیشرفت داشته و دستاوردها ارزشمند و در مواردی شگفت‌انگیز و غرورآفرین بوده است؛ ولی مشکلات قابل توجهی هم وجود دارد که موجبات گله‌مندی و نارضایتی مردم را فراهم کرده است. مشکلات معیشتی و اقتصادی، بیکاری، شکاف‌های طبقاتی، تبعیض و بی‌عدالتی، وجود شبکه‌های مخرب فساد در برخی از مجموعه‌های تعیین‌کننده مانند سیستم بانکی، گمرکات کشور، بخش صنعت، تجارت و نظایر اینها، هیچ تناسبی با انقلاب اسلامی و آرمان‌های والای آن ندارد. بسیار روشن است که دوام و بقای انقلاب اسلامی، به جز بیا رفیع این مشکلات، ریشه‌کنی فساد و برقراری عدالت ممکن نیست. اما پرسش اصلی آن است که با وجود اراده قوی در کانون حاکمیت در چهار دهه گذشته برای اصلاح این امور، چرا و به چه دلایلی برخلاف آرمان‌ها، شعارها و اهداف انقلاب اسلامی و همچنین خواست عموم مردم، در چهل و سومین سال انقلاب، کشور و مردم با چنین وضع نامناسبی مواجه هستند؟ به طور قطع یکی از عوامل و دلایل اصلی این وضعیت غیر قابل قبول که سر مایه اجتماعی نظام اسلامی را کاهش داده و به آن آسیب فراوان رسانده، عدم انسجام و یکپارچگی در هیئت حاکم و ارکان حکومت در طی سال‌های متمادی گذشته بوده است. وجود گفت‌وگوهای متفاوت و بعضاً متضاد در سال‌های طولانی در قوای سه‌گانه، واگرایی قوای سه‌گانه از یکدیگر را رقم زده و با فاصله گرفتن این گفت‌وگوها از گفت‌وگوهای اصلی انقلاب اسلامی و گفت‌وگوهای ولایت در این سال‌ها، چنین شرایطی را پدید آورده است. این واگرایی‌ها نقش اصلی را در کاهش کارآمدی قوا و به ویژه دولت در پی داشته و ضعف کارآمدی دولت که در این سال‌ها کاملاً مشهود بود، نارضایتی مردم را در پی داشته است. اکنون با رفتار انتخاباتی هوشمندانه، عقلایی و محاسبه‌گر ایانه مردم در دو انتخابات متوالی، طرفداران و گفت‌وگوهای انقلابی و اسلامی مجال خدمت پیدا کرده‌اند. بنابراین بدیهی است که بارای مردم در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۴۰۰، زمینه‌ها و بسترهای لازم برای انسجام در ارکان حکومت که از شروط لازم برای حل مشکلات کشور است، به وجود آمده است. همین امر امید به آینده را به شکل منطقی افزایش می‌دهد. کشور نیازمند تحول و انجام اصلاحات واقعی برای تغییر وضع موجود به منظور رسیدن به آینده‌ای مطلوب است. آینده‌ای که در بیانیه گام دوم، مختصات آن به خوبی و به درستی از سوی رهبر حکیم انقلاب اسلامی ترسیم شده است. این تحول بر اساس اصول و مبانی انقلاب اسلامی، کارآمدی نظام اسلامی را افزایش خواهد داد و موجبات رضایت‌مندی مردم را فراهم می‌کند. البته این رویکرد، دشمنان خارجی و داخلی فراوانی دارد که با هوشمندی قوای سه‌گانه و با حضور مردم در صحنه و تبعیت از ولایت، تحول رخ خواهد داد و ملت طعم زندگی شیرین در نظام ولایتی را خواهند چشید. ان‌شاءالله

عزیز غضنفری

کارشناس سیاسی

مذاکرات وین که نقطه کانونی آن کوشش برای احیای برجام عنوان شده، در مراحل نهایی آن قرار گرفته است. با این توضیح که مذاکره بر سر همه یا دست‌کم بیشتر بخش‌های فنی برجام تقریباً به پایان رسیده است و همه طرف‌های اصلی مذاکرات در شرایط اتخاذ تصمیمات سیاسی قرار گرفته‌اند. در ادامه و در سه بخش آخرین رویدادهای مربوط به مذاکرات وین بررسی می‌شود.

هدف کانونی مذاکرات وین

واقعیت آن است که دور جدید مذاکرات هسته‌ای با هدف احیای برجام آغاز شد. در دوره اخیر، دو اتفاق مهم نسبت به برجام روی داد. نخست دولت ترامپ در ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۷ با اعلام خروج از توافق هسته‌ای، ضمن خروج از برجام همه تعهدات اعلام شده در توافق هسته‌ای را کنار گذاشت و همه شرکای تجاری ایران را نیز در خصوص ادامه مبادلات اقتصادی با جمهوری اسلامی در وضعیت دشواری قرار داد. از سوی دیگر، ایران نیز در ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۸ ضمن باقی ماندن در برجام، در یک فرآیند چندگانه، از همه یا بخش عمده‌ای از اجرای تعهدات برجامی خود صرف نظر کرد. حال در دوره جدید و با حاکمیت تیم جدید در آمریکا ایده بازگشت به برجام مطرح شده و این موضوع به نقطه ثقل مذاکرات وین تبدیل شده است. در حقیقت با فرض اعتقاد واقعی اصلاح برجام به فلسفه و کارکرد برجام، بازگشت کامل و عملی طرفین به توافق هسته‌ای باید هدف اساسی مذاکرات جاری باشد؛ اما شواهد و گزارش‌های دقیق گویای آن است که رفتارهای طرف غربی در مغایرت با چنین هدفی طراحی شده است.

آنچه در وین گذشته است

گزارش‌های رسیده از مذاکرات وین گویای آن است

که طرف غربی و خاصه آمریکا حاضر نیستند به الزامات بازگشت به برجام تن دهند. برای نمونه، بر اساس قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت ملل متحد و برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) از ۲۷ مهر ۱۸/۹۹ اکتبر ۲۰۲۰ محدودیت‌های تسلیحاتی ایران در پنجمین سالگرد حصول برجام به صورت خودکار پایان یافت و از آن تاریخ به بعد، محدودیت صادرات و واردات اقلام تسلیحاتی از مبدأ به مقصد ایران لغو و محدودیت سفر ۲۳ شخص حقوقی موضوع فهرست قطعنامه ۲۲۳۱ خاتمه یافت؛ اما خیرهای قطعی نشان می‌دهد، تیم جدید سیاست خارجی آمریکا حاضر به پذیرش این تعهد نشده است و به صراحت اعلام کرده‌اند تحریم‌های تسلیحاتی را برنخواهیم داشت.

اصرار دولت جدید آمریکا در زمینه بازگشت به برجام و احیای آن در شرایطی است که در روند مذاکرات تاکنون آنها به این خواسته منطقی ایران پاسخ مثبت نداده‌اند که از اسنپ بک استفاده نکنند و کاری که ترامپ کرد، در این دولت و دولت آینده آمریکا دگر بار تکرار نشود.

هر چند در مذاکرات اخیر آمریکایی‌ها پذیرفته‌اند که تحریم‌های اعمال شده علیه بخش‌های نفت، بیمه، بانک، اشخاص و نهادها و برخی دیگر از حوزه‌های اقتصادی را بردارند؛ اما تاکنون از دادن ضمانت برای اجرا و عمل به ادعاهای خود سر باز می‌زنند. تجربه برجام نشان داده است به قول آمریکایی‌ها بدون در نظر گرفتن ضمانت مطمئن‌بخش و کافی نمی‌توان اعتماد کرد. طرح این سؤال اهمیت بسیاری دارد و آن، اینکه اگر آمریکایی‌ها به طور واقعی به دنبال احیای برجام هستند، پس چرا به الزامات آن، خود را ملزم نمی‌کنند؟ در مذاکرات وین، به مثابه مذاکرات دوره گذشته (برجام)، تأیید آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به عنوان تضمین‌کننده تعهدات و اقدامات ایران مورد توافق قرار گرفته است؛ اما در آن سوی ماجرا طرف غربی-آمریکایی هنوز هیچ ضمانتی را برای اجرای تعهدات خود مورد پذیرش قرار نداده‌اند! آیا این جای تعجب و تأمل باقی نمی‌گذارد؟ در زمینه دستورات و فرامین اجرایی ترامپ، نیز هیئت

مرحله تصمیمات سیاسی

مذاکرات هسته‌ای در وین به کجا رسیده است؟

آمریکایی پذیرفته صرفاً اجرای آنها را برای دوره های ۱۲۰ و ۱۸۰ روزه متوقف کند. هر چند در این زمینه بحث حقوقی و سیاست داخلی آمریکا مطرح است، اما در هر حال این گویای آن است که تیم جدید آمریکا نیز در شرایطی نیست که از وضعیتی که ترامپ در مسیر اجرای برجام ایجاد کرده، بگذرد و به طور کامل به همه الزامات قانونی و منطقی برجام تن دهد.

هسته اصلی طراحی آمریکایی‌ها

روند مذاکرات وین نشان می‌دهد، هنوز در ذهن طرف آمریکایی مدل و الگوی برجام زنده است. در ماجرای برجام هر چند آمریکایی‌ها بر روی کاغذ تعهداتی را پذیرفته بودند، اما حتی در دوره اوایما با حفظ معماری و زیرساخت تحریم‌ها و ایجاد ریسک برای شرکای اقتصادی و تجاری ایران سبب شدند که ایران از منافع برجام کمترین بهره را ببرد.

در مذاکرات وین تیم سیاست خارجی ایران پیشنهاد داده است با فرض اینکه جمهوری اسلامی همه تعهدات و محدودیت‌های فنی را انجام داده است، مدل و برنامه عمل طرف غربی با هدف رفع تحریم‌های مالی و بانکی و چگونگی بهره‌مندی عملی ایران از توافق جدید به بحث و مذاکره گذاشته شود؛ اما نکته تأمل‌برانگیز اینکه طرف اروپایی و آمریکایی حاضر نشده برای حل مسئله ضمانت و راستی‌آزمایی، وارد چنین مذاکراتی شود! این تناقض، نشانه‌ای جدی از آن است که آمریکا و شرکای غربی او در پی آن هستند تا با توافق ظاهری و در عین حال حفظ ماهیت و ساختار تحریم‌ها، ایران را مجبور به پذیرش اصلاح و تکمیل برجام از طریق مذاکرات چندگانه منطقه‌ای، موشکی و نیز حقوق بشری کنند. جالب است در نظر داشته باشیم که حتی در دوره اعلام توافق هسته‌ای نیز آمریکایی‌ها از بستر برجام به دنبال کشاندن ایران به مذاکرات فراهسته‌ای بودند. از منظر آمریکایی‌ها حفظ زیرساخت تحریم‌ها، همچنان که ایران را وادار به پذیرش محدودیت هسته‌ای کرده است، به زعم آنها تداوم این الگو این امکان را فراهم می‌کند که آنها در حوزه‌های غیر هسته‌ای نیز بر اساس مدل

سه‌گانه «تحریم-مذاکره-امتیاز» ایران را در شرایط منفعلانه و پذیرش تصمیمات دشوار قرار دهد و این دقیقاً هسته بنیادین و البته پنهانی آمریکادر مذاکرات وین برآورد می‌شود.

عبرت‌ها و راهکارها

حال در این شرایط، پرداختن به این نکته اساسی اهمیت دارد که جمهوری اسلامی در وضعیت کنونی مواجهه خود را چگونه باید سامان دهد؟ در ابتدای این نوشته آورده شده است، مذاکرات وین در ابعاد فنی به اتمام رسیده و نیازمند اتخاذ تصمیمات سیاسی دولت‌هاست. تصمیم سیاسی جمهوری اسلامی که آمریکایی‌ها به آن امید بسته‌اند، آن است که ایران بدون توجه به موضوع ضمانت اجرای تعهدات طرف آمریکایی و مسئله راستی‌آزمایی تکالیف معین شده، بار دیگر به غرب اعتماد کند و به دوره پیش از ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۸، یعنی دوره پایبندی کامل به تعهدات خود برگردد.

توجه به این موضوع اهمیت کلیدی دارد که چنانچه جمهوری اسلامی بدون اعتنا به مسئله راستی‌آزمایی و موضوعات تضمین‌بخش به طور کامل به اجرای تعهدات خود برگردد، در صورت تخلف آمریکایی‌ها از تعهدات جدید خود، دیگر امکان بازگشت به نقطه کنونی ناممکن یا بسیار دشوار خواهد بود. جمهوری اسلامی ایران برای ایجاد موازنه بین اقدامات تحریمی آمریکا و احیای توانمندی‌های هسته‌ای، هزینه‌های گوناگون اقتصادی و سیاسی را متحمل شده است که نباید بدون این محاسبه اقدامی را ترتیب داد و تعهدی را پذیرفت.

تلاش برای خنثی‌سازی و کم‌اثرسازی تحریم‌ها بهترین راه ممکن برای مقابله با سیاست‌ها و اقدامات تحریمی آمریکاست. لازم است این موضوع مد نظر قرار گیرد تا زمانی که از دریچه مذاکره به حل مسائل نگرسته می‌شود، اینجا دقیقاً همان نقطه‌ای است که دشمن به فشار بیشتر روی خواهد آورد. در این زمینه لازم است یکی از مأموریت‌های اصلی دولت آقای رئیسی تهیه بسته‌ای از اقدامات و طراحی‌ها برای خنثی‌سازی تحریم‌ها باشد.

مراقب دومینوی خطرناک اطلاعاتی باشید!

واکاوی سخنان سریالی برخی از چهره‌های سیاسی درباره مسائل امنیتی کشور

دلایل آن زده‌اند؛ اما در هر بزرگه و شرایطی که نظام، در حال تبدیل فرصت‌های به دست آمده همچون برگزاری انتخابات باشکوه یا تضعیف دشمنان به دلیل مشکلات داخلی یا ضربات خارجی بوده، روایت و تحلیلی ناقص اما با تبلیغات و پروپاگاندا فراوان، تلاش کرده این روند قدرت‌آفرینی را کند یا متوقف کند.

نکته سوم در تحلیل چنین سخنانی، بازتاب آن در افکار عمومی است. در عین حال این موضوع که باید از ظرفیت و علاقه مردم برای افزایش قدرت و اشرف اطلاعاتی در جامعه و شکست تلاش‌های دشمنان خارجی بهره گرفت، اما هنگامی که قرار است از هیولای دروغین نفوذ گسترده موساد در کشور برای ترساندن و مأیوس کردن مردم استفاده شود، نمی‌توان به چنین اقدام و روندی، صفت سادسوزی یا تحلیل شخصی داد و از کنار آن به سادگی گذشت.

اگر گویندگان این روایت‌های انحرافی، تصور می‌کنند جنگ اطلاعاتی و تعیین برنده و بازنده آن صرفاً با یک ترور پس از ۲۰ سال تلاش و برنامه‌ریزی دشمنان یا یک انفجار (که همه آنها پاسخی بزرگتر گرفته یا می‌گیرند) تعیین می‌شود، بهتر است بدانند این جنگ مجموعه‌ای از تکنیک‌ها و عملیات‌های چند لایه و پیچیده است که ایجاد اغتشاش و افت کیفیت در تحلیل، از جمله مزیت‌های چشمگیر برای هر سازمان اطلاعاتی است که متأسفانه بعضاً، گمراه‌سازی اذهان و پروپاگاندا معکوس در کشورمان، به دست دوستان و نیروهای داخلی رخ می‌دهد.

لذا نیاز است جدی‌تر و صریح‌تر از گذشته، بیان کنیم که آقایان! ما نگران شما هستیم که هم بیهوده می‌ترسید و هم تأمل برانگیز می‌ترسید....

مخاطب داده می‌شود تا نتیجه دلخواه گوینده، از آن استنباط شود. این بار نیز آقای یونس، با بیان مواردی، در نتیجه‌گیری خود، پیکان هجمه را به سمت اصطلاحاً «نهادهای موازی اطلاعاتی» گرفته و آنها را دلیل تضعیف وزارت اطلاعات و مهیا شدن شرایط نفوذ موساد به کشور معرفی کرده است.

مواجهه با چنین تحلیل و نتیجه‌گیری نشان می‌دهد، قرار بوده با همان هشدار خاکستری و غلو سازی از نفوذ موساد در کشور، بار دیگر پروژه دوگانه‌سازی و موازی‌سازی نهادهای اطلاعاتی کشور برجسته شود. اینکه رخ دادن برخی اتفاقات تلخ را به عنوان ناتوانی امنیتی نظام تفسیر کرده بدون توجه به حجم دشمنی‌ها و تلاش برخی کشورهای منطقه و دشمنان مشهور نظام، دلیل برخی نفوذهای و خرابکاری‌ها در کشور را اقدامات یک دستگاه رسمی اطلاعاتی با سابقه درخشان و کارنامه‌ای ممتاز بدانیم، مصداق همان نکته‌ای است که در دیدار فروردین ماه سال ۱۳۹۷ مدیران و کارکنان وزارت اطلاعات با رهبر معظم انقلاب مطرح و ایشان با اشاره به ابعاد گوناگون جنگ اطلاعاتی جبهه وسیع دشمنان با نظام اسلامی، گفتند: «یکی از محورهای مهم و اصلی این جنگ، نفوذ و تأثیرگذاری بر نظام محاسباتی مسئولان است.»

این اعتراف و تأیید که کارنامه اطلاعاتی ایران در مسائل امنیتی و خنثی‌سازی نفوذ دشمنان، هم روشن و هم درخشان است، بارها از زبان مسئولان امنیتی و سیاسی کشورهای منطقه و قدرت‌های بزرگ، به صورت آشکار و پنهان تکرار شده و اندیشکده‌های مشهور جهان اعم از اروپایی و آمریکایی، دست به تحسین و تحلیل

انقلاب مواجه شده، از نفوذ گسترده موساد در بخش‌های مختلف کشور سخن گفته و از آن ابراز نگرانی کرده است!

این سخنان اولاً درست پس از برگزاری انتخاباتی مهم در کشورمان و اقبال مردم به انتخاب رئیس جمهوری انقلابی که ان‌شاءالله موجب افزایش قدرت نظام در همه ابعاد و اعتماد بیشتر مردم خواهد شد و ثانیاً چند هفته پس از برکناری «یوسی کوهن» رئیس موساد از سمت خود به دلیل شکست‌های متعدد اطلاعاتی و امنیتی از دشمنان این رژیم، یعنی محور مقاومت، نشان می‌دهد چنین روایت و تحلیلی، از جهاتی غیر از اصول و ارکان نیز مخدوش و بلکه مرموز است. صد البته این موضوع را نمی‌توان کتمان کرد که دشمنان به ویژه آمریکا و رژیم صهیونیستی، از ابتدای انقلاب سرمایه‌گذاری و تلاش بسیاری برای تحقق نفوذ اطلاعاتی در کشورمان انجام داده‌اند، اما مشخص است که این نفوذ صرفاً علیه کشورمان رخ نداده و موضوعی جهان‌شمول است و حتی در سال‌های گذشته رسانه‌های صهیونیستی از نفوذ دستگاه‌های اطلاعاتی کشورمان در کابینه رژیم صهیونیستی سخن گفته بودند، از این رو نباید تصور کرد که اگر موضوع نفوذ اطلاعاتی مطرح می‌شود، ایران در این نبرد، طرف مغلوب است یا تنها مصداق در جهان امروز است.

نکته دوم در تحلیل چنین سخنانی که این بار از زبان یک مقام اسبق وزارت اطلاعات مطرح شده و پیش از آن برخی اهالی بازنشسته سیاست به بیان آن پرداخته بودند، نتیجه‌گیری از این به اصطلاح «هشدار خاکستری» است. هشدار خاکستری را می‌توان شاخه‌ای از بلوف خاکستری توصیف کرد که در آن، خبری صحیح با تحلیلی غلط، به خورد

حمزه پارباب

کارشناس امور دفاعی

برای آنها که طی سالیان اخیر، هم‌اوردی دستگاه اطلاعاتی جمهوری اسلامی با انبوهی از نفوذ داخلی و تهدیدات خارجی را رصد کرده‌اند، این نکته کاملاً آشکار است که حجم طراحی و اجرای سناریوهای کوچک و بزرگ علیه امنیت و منافع کشورمان، در دنیا کم نظیر و بعضاً بی‌نظیر است و چه تعداد از اقدامات بزرگ و تأثیرگذاری که روی کاغذ شناس بالایی برای تحقق پیدا می‌کردند، چگونه پیش از ورود به فرآیند عملیاتی، شناسایی و خنثی شده‌اند. طبیعتاً در این میان و به‌عللی که در ادامه بررسی خواهد شد، برخی رخدادهای تلخ و حوادثی از قبیل ترور و انفجار نیز رخ داده که تحلیل دقیق این حوادث نشان می‌دهد هر یک از آنها نیازمند چند ویژگی بنیادین و مهم است که چیدمان آنها در کنار یکدیگر، آن حادثه را رقم زده است.

اما آنچه پیش از تحلیل مصادیق و پیدا کردن غالب و مغلوب این جنگ اطلاعاتی-امنیتی علیه کشورمان باید مورد توجه قرار بگیرد، «روایت‌های انحرافی» از این هم‌اوردی نابرابر علیه کشور عزیزمان است. برای تشخیص این انحراف، به راحتی می‌توان چند اماره را رصد کرد. اولین و مهم‌ترین نشانه، «زمان بیان» روایت است که آخرین نمونه آن را می‌توان در سخنان علی یونس، وزیر پیشین اطلاعات کشورمان مشاهده کرد. وی در سخنان هفته گذشته خود که با استقبال و بازتاب گسترده رسانه‌های ضد

غلبه متن بر حاشیه

اهمیت جایگاه اطلاع‌رسانی منسجم و کلان‌نگری به مسائل کشور در خانه ملت

مجیدی یوسفی

عضو هیئت رئیسه مجلس

یکی از موضوعاتی که در حوزه قانون‌گذاری بسیار اهمیت دارد، این است که قانون‌گذار به دور از حواشی، قوانین را وضع کند؛ چرا که در ساحت قانون‌گذاری، قانون باید جامع، حکمیانه و کارآمد باشد و با یک دید بلندمدت و بر اساس حل مشکلات باشد. متأسفانه در کشور ما به جای اینکه قوانین مختصر، اما کارآمد وضع کنیم؛ قوانین بی‌شمار وضع می‌کنیم. طی سال‌های قانون‌گذاری حدود ۱۱ هزار قانون وضع کرده‌ایم که بسیاری از قوانین، برای مردم مشکل و مانع ایجاد کرده است و وقتی تورم قانونی به وجود می‌آید، اعمال سلیقه در اجرای قوانین تأثیرگذار می‌شود. از این رو بحث قانون‌گذاری باید بسیار حکمیانه، بر برنامه‌ریزی و با استفاده از نظرات کارشناسی و

مسئله محور باشد. به عبارتی به جای اینکه قوانین موضوع محور باشند، باید مسئله محور شوند. مسئله محوری، یعنی موضوع را از ریشه و اساس دنبال کنیم. در حالی که ما سراغ معلول‌ها رفته‌ایم و با ایجاد تورم قانون، بعد از مدت کوتاهی قوانین منسوخ شده‌اند. مجلس یازدهم با وجود برخی جریان‌های سیاسی خاص و ناکارآمدی‌های دولت، در کنار پیگیری‌های نامناسب در مجلس گذشته، بر موضوعات اصلی مردم تمرکز کرده است. در این راستا برخی موارد تمام شده یا در دستور کار قرار دارند که از قضا برخی از آنها خط قرمزهایی بود که مجلس به آنها ورود کرده است. چنین رویکردهایی نشان می‌دهد، باید به جای نگاه‌های جزئی، مسئله‌محور باشیم که تلاش مجلس یازدهم بر این مهم بوده است. البته قطع به یقین هر کار اجرایی و هر قانون‌گذاری، اشکالاتی نیز دارد؛ اما برخی نماینده‌ها گاهی از سر دلسوزی بعضی از موضوعات غیر ضروری را مطرح کرده‌اند که باید

در نهایت بر اساس تأکیدات رهبر معظم انقلاب عمل کرده و میان موضوعات اصلی و فرعی تفکیک قائل شویم؛ چرا که موضوع فرعی، نباید اصلی شود. خیلی اوقات با تفکیک نکردن اصل و فرع امور، از کار اصلی مردم باز مانده‌ایم؛ اما متأسفانه برخی جریان‌های سیاسی با بی‌انصافی تمام، با مانور بر روی موضوعاتی که برخی نماینده‌ها مطرح می‌کنند یا دامن زدن به خطایی که به وجود آمده، کلیت مجلس را مورد اتهام قرار داده‌اند. از این رو هر از چندگاهی حاشیه‌هایی ایجاد می‌شود که برخی از سوی خود همکاران ما در درون مجلس اتفاق می‌افتد. بنابراین باید به سمت اصلاح آن حرکت کنیم و برخی نمایندگان نیز باید با دقت بیشتری عمل کنند. نکته دیگر اینکه بحث اطلاع‌رسانی در مجلس باید مورد توجه قرار گیرد. هر نماینده‌ای در موضوعات مختلف صاحب‌نظر است و طبق قانون اساسی می‌تواند در همه موضوعات کشور اعمال نظر کند؛ اما نباید فراموش کرد که یکی

همه در کنار رزمندگان نبرد اقتصادی

علی‌اصغر رحمان‌نژاد

دبیر گروه گفت‌وگو و گزارش

در روزهای اخیر، برخی از نیروهای خودم و جهادگر عرصه تولید کشورمان به طور ویژه در بخش صنایع پایین دستی نفت و گاز، مطالباتی درباره مسئله دستمزد و معیشت خویش مطرح کرده‌اند. عمده این عزیزان که از میان قشر زحمتکش کارگران پیمانی و قراردادی هستند، به حق در جست‌وجوی گوش شنوایی هستند تا در وضعیت سخت اقتصادی این روزهای کشورمان، پای در دلد‌های آنها نشسته و قدمی هر چند کوچک، در راه رفع مشکلات‌شان بردارد.

در این میان رسانه‌های معاند که نان‌شان در دشمنی با ملت ایران و انقلاب اسلامی بوده، با خیانتی مثال‌زدنی دست به کار شده تا مطالبات قانونی، مسالمت‌آمیز و صرفاً صنفی کارگران ایرانی را با روش‌های نخبه‌ای رسانه‌ای، به سمت و سوی دیگر هدایت کرده و به مخاطبان‌شان القا کنند که در پس مطالبه‌گری آرام و متین کارگران، مسائلی فراتر

از مطالبات صنفی نهفته است. گویی این رسانه‌ها کاری جز سیاسی‌کاری و تبلیغات دروغین نداشته و در این روزها نیز کارگران جهادگر عرصه تولید کشورمان را دستمایه بازی فریبکارانه خویش قرار داده‌اند؛ اما آنچه همواره بر همگان آشکار بوده، شرافت و تعهد کارگران زحمتکش ایرانی است که با وجود همه نامالیقات اقتصادی و شغلی، حتی لحظه‌ای اجازه توقف فرآیند تولید کشور را نداده و به حق، چون رزمندگانی جهادگر و کوشا، مشعل امید ملت در جنگ اقتصادی را روشن نگه داشته‌اند.

در این میان، نکته کلیدی و مهم آن است که نجابت و تعهد کارگران جهادگر و مؤمن ایرانی، به تنهایی تضمین‌کننده تداوم حرکت رو به رشد صنعت کشورمان نیست. به بیانی دیگر، مسئولان کشور نیز در قبال کارگران، تعهداتی دارند و تنها با اجرای صحیح و کامل همین تعهدات بوده که امکان کاهش مشکلات معیشتی این قشر نجیب وجود دارد. نباید فراموش کرد که دلسوزان کشور و در رأس همه آنها رهبر معظم انقلاب، همواره بر نقش مؤثر کارگران جهادگر صنعت نفت در به شکست کشاندن جنگ اقتصادی دشمنان علیه ملت ایران

تأکید کرده‌اند؛ از این رو مسئولان کشور در دو دولت مستقر و آینده، در برابر کارگران و عموم تلاشگران صنعت کشور وظایفی دارند و باید بدانند که عرصه مدیریت کشور، میدان جهاد و پاسخگویی است. عموم دلسوزان کشور معتقدند، حتی دولت حاضر در همین روزهای پایانی مسئولیت، نباید از تلاش برای بهبود شرایط معیشتی کارمندان و کارگران این صنعت غافل شود؛ چرا که هر قدمی هر چند هم کوچک در این راه، نه تنها موجب دلگرمی کارگران مظلوم شده؛ بلکه اثبات‌کننده مسئولیت‌پذیری دولت مستقر است؛ زیرا دولت فعلی، با شعار گشایش در زندگی مردم، سکان اجرایی کشور را به دست گرفت. بنابراین مطالبه‌گری در زمینه مسائل معیشتی کارگران از دولت دوازدهم تا آخرین روز مسئولیتش، امری لازم است.

همچنین مطالبه‌گری درباره حقوق کارگران عزیز ایرانی، از سایر قوای کشور نیز با توجه به بیانات اخیر رهبر معظم انقلاب مبنی بر احیای حقوق عامه، بسیار ضروری‌تر از گذشته شده است. بنابراین امید است که مجلس انقلابی و رئیس جدید قوه قضائیه، حجت‌الاسلام محسنی‌اژه‌ای نیز فعال‌تر از گذشته به میدان حمایت از تولید قدم نهاده و موجب دلگرمی

کارگران شوند؛ چرا که با عملکرد دو سال اخیر قوه قضائیه، بر همگان ثابت شده است که امکان تحولات اساسی به نفع تولید و در راستای احیای حقوق کارگران وجود دارد.

دولت منتخب آقای رئیسی نیز در این زمینه مسئولیت‌های مهمی داشته و از هم اکنون باید در جهت ریل‌گذاری برای ایجاد تحول در زندگی مردم و رفع دغدغه‌های معیشتی کارگران حرکت کند. حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی، طی حدود دو سال ریاست قوه قضائیه، به خوبی اثبات کرده است که برای حمایت از تولید در صحنه بوده و با احکام مترقی و بی‌سابقه قوه تحت نظارت ایشان، خوشبختانه بیش از ۲۰۰۰ واحد تولیدی و کارخانه در کشورمان احیا شده است. از این رو، مطالبه‌گری از دولت ایشان در این زمینه بر عموم دلسوزان انقلاب و کشور امری ضروری بوده و کارگران شریف ایرانی باید بدانند که عموم مردم مسئولان در راه توسعه کشور و مقابله با دشمنی‌های بیگانه در کنار این عزیزان هستند. به بیانی دیگر، باید در عمل اثبات کنیم که همه ایران مطالبه‌کننده حقوق کارگران و در کنار این رزمندگان جهادگر نبرد اقتصادی هستند.

عکس و مکت

توهین به مقدسات مسلمانان، در نسخه جدید بازی آمریکایی فورت‌نایت، بازیکنان برای کسب امتیاز باید کعبه، قبله‌گاه مسلمانان را تخریب کنند! کافران دشمنی با اسلام را آشکار و بدون نقاب کرده‌اند و متأسفانه برخی حکومت‌های عربی در خواب خوش به سر می‌برند.

افتضاحی دیگر برای مدعیان دموکراسی، در پی کشف سه گور جمعی کودکان بومی کانادایی، معترضان خشمگین همزمان با روز ملی کانادا، مجسمه ملکه ویکتوریا و ملکه الیزابت را سرنگون کردند. کانادا کشوری پادشاهی است و ملکه انگلیس، ملکه کانادا هم به شمار می‌آید.

هر لحظه به فکر مردم، دکتري وقیفه‌شناس در یمن که پشت ماشینیش نوشته‌اگه مشاوره پزشکی لازم داشتید بهم بگین توقف کنم. مردم یمن چند سال است که درگیر جنگی نابرابر هستند و در محاصره به سر می‌برند و مردم این کشور با محدودیت خدمات و تجهیزات پزشکی مواجه‌اند.

استقبال موتوری! در شرایط حساس افغانستان، مقامات دولتی این کشور به آمریکا می‌روند و هیچ مقامی برای استقبال‌شان به فرودگاه نمی‌آید! از این رو سفارت افغانستان برای تشریفات مسئولان کشورش از یک شرکت خصوصی دعوت می‌کند و مقامات افغانستان به خیال اینکه ژنرالی آمریکایی به استقبال آنها آمده است، به رییس تشریفات سلام می‌دهند!

سه ساعت امتحانه دیگه! هفته پیش امتحان سراسری کنکور در کشور برگزار شد و پس از کش و قوس‌های فراوان بالاخره دانش‌آموزان به این مارتن علمی تن دادند. حجم تنقالاتی که برخی شرکت‌کنندگان سر جلسه آورده بودند، به حدی بود که خوردن آنها اندازه زمان پاسخ به یک درس تخصصی وقت می‌گرفت!

کسی فریاد شهردار استعفا سر نمی‌دهد! یک آپارتمان ۱۲ طبقه در فلوریدای آمریکا فرومی‌ریزد و حداقل ۲۰ قربانی و ۱۶۰ مفقودی به جای می‌گذارد. پس از چندین روز هنوز آواربرداری ادامه دارد و به کشته‌ها اضافه می‌شود، اما کسی نیروهای امدادی و مدبریتی را حین انجام کار با شعارهای استعفا و... دلسرد نمی‌کند.

دیدگاه

شماره ۱۰۰۶ | دوشنبه ۱۴ تیر ۱۴۰۰

روزنه

ضرورت‌های تشکیل دولت قوی

رضا قارزی

کارشناس سیاسی

قطعاً برای جابه‌جایی قدرت در مسیر نگاه جهادی، به راهبرد واحد قوی و دقیق و همچنین تاکتیک‌ها، سناریوهای برنامه‌های یکسان و کلان در کشور نیاز است. در وضعیت کنونی، مهم‌ترین راهبرد موفقیت‌آمیز و جلویبرنده تصمیم جمعی مردم، استمرار همان روحیه جهادی است که زمینه‌ساز ایجاد فضای انتخاباتی کنونی شد. در نگاه رهبر معظم انقلاب، مؤلفه جهادی بودن وجه مشترک ملاک‌های ایشان در راهبری فضای قبل، حین و پس از انتخابات بوده است.

به حتم تسلسل رویکرد مدیریتی و اجرایی برای پیاده کردن راهبرد جهادی نیازمند کار علمی و تخصصی در سطوح زیر است: ۱- برنامه کلان هشت ساله؛ ۲- برنامه اجرایی اصلی؛ ۳- حوزه عملیاتی ۴- برنامه اصلاحی و فزاینده عملکرد قبل. چهار تاکتیک برای راهبرد واحد ۱- همگرایی حول نگرش، اندیشه و خواست رهبری و عقلای نخبگانی جریان ارزشی و نقدهای سازنده دیگران؛ ۲- تأکید بر کار در همه ابعاد لازم دولت و کنترل و نظارت؛ ۳- مراقبت درون‌گفتامنی و عدم تشتت؛ ۴- پرهیز از ورود در حوزه‌های چالش‌محور و حواشی بی‌ارزش.

در تعیین، تلاش و برنامه محور شدن راهبرد و تاکتیک‌ها سه سناریو لازم‌ه فضای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشور است: ۱- خروج تسکین محور از وضعیت کنونی با تزریق به کف جامعه و میدان تولید و اشتغال؛ ۲- پیریزی بنیادهای مهم برای قوت‌گیری آینده اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، امنیتی، نظامی و استراتژیک جامعه اسلامی با نگاه جامع به مسائل؛ ۳- تقویت صادرات و توزیع به موقع و سالم در داخل بر اساس محصولات ضروری، کالای اساسی و علم بنیان تا تسخیر بازارهای جهانی؛ ۴- اهمیت ویژه به رشد نسل جدید صاحب اعتقاد و نگرش قوی، صاحب توانمندی و فنون لازم نوین و ایجاد شریاطی برای افزایش قابلیت‌های ضروری و سلامت محور جوانان و نسل آینده اسلام.

در این میان توجه به ملاحظات زیر هم ضروری است: ۱- کوتاه شدن روند اداری ساختار و سازمان و کاهش آفات بروکراسی در کشور، اصلاح ساختار بانک‌ها و حرکت به سمت اسلامی شدن و کمک به مولد بودن و یاری رساندن به جامعه به‌عنوان ذخیره اصلی پولی کشور. ۲- فعال شدن اقتصاد کشاورزی و افزایش تولید و رفع موانع تولید در سطح وسیع و کارگاهی و خانگی و...

ساماندهی و برنامه‌دهی کلان، اجرایی، عملیاتی و پروژه‌ای سطح نخبگانی برای ایجاد و جلورفت دولت قوی اسلامی و انقلابی؛ تلاش رسانه‌ای-تبلیغاتی جریان انقلاب در حمایت و کمک به تصمیمات درست دستگاه اجرایی در سطح اجتماعی؛ کمک زودهنگام دولت جدید به بهبود شرایط قشر ضعیف جامعه و افزایش سبب خرید؛ افزایش توان‌بازدارندگی لازم نظامی، فنی، هسته‌ای، منطقه به جای دیپلماسی و داده و فرصت‌سوز کنونی در سطح بین‌المللی از مؤلفه‌ها و اقدامات مهم و ضروری فضای کشور است؛ همچنین فسادستیزی، کارآمدی، روحیه انقلابی و مردمی بودن باید از اولویت‌های دولت سیزدهم باشد.

تبیین

تحول اخلاق حکمرانی!

پژوهشگر اندیشه سیاسی

انتخابات ریاست‌جمهوری با همه فراز و فرودها برگزار شد و ملت فهیم و بصیر ایران هشتمین رئیس‌جمهور خود را شناخت. این انتخابات از منظرهای گوناگونی ارزش مطالعاتی و البته آسیب‌شناسی دارد. یکی از وجوه مهم آسیب‌شناختی انتخابات ۱۴۰۰، بررسی و مطالعه «اخلاق انتخاباتی و حکمرانی» نامزدهای آن است. در همه جای دنیا رعایت اصول اخلاقی و انسانی، ارزش‌های ملی و مذهبی و داریست‌های قانونی کشور به همراه اجتناب از تخریب دیگر نامزدها در کارزار انتخابات به شدت توصیه می‌شود و حتی در برخی از کشورها یکی از وظایف کمیسیون‌های نظارت بر انتخابات صیانت و مراقبت از این امور است تا اولاً، سرمایه اجتماعی نظام سیاسی به مایه کشتنی‌ای که همه بر آن سوارند، با سایش و کاهش مواجه نشود، ثانیاً، اعتماد عمومی و آرامش خاطر مردم آسیب نینند و ثالثاً، شکاف‌ها و گسل‌های اجتماعی به وجود آمده از چالش طبیعی زمان انتخابات به سمت وسوی بحران حرکت نکنند. مطالعه موردی سیره و سلوک انتخاباتی و تبلیغاتی رئیس‌جمهور منتخب جناب آقای دکتر سیدابراهیم رئیسی– البته هم در انتخابات سال ۱۳۹۶ و هم در سال ۱۴۰۰– واجد سنت‌ها و نشانگای است که می‌توان آن را برآنده از «اخلاق حکمرانی اسلامی» و نشانه‌ای از تحول در رویکردهای معاصر زمامداری نامید. ارزیابی‌های مراکز افکار‌سنجی نشان می‌دهد، آقای رئیسی بیشترین تلاش را در مراعات مرزهای اخلاقی، سیاسی، امنیتی و حتی قضایی به ثبت رسانده و نمره بالایی از مردم در این زمینه اخذ کرده است. این نمره زمانی ضریب پیدا می‌کند که از مردم بشنوم آقای رئیسی در مقام یکی از مقامات ارشد قضایی از آمار و ارقام تخلفات منسوبان برخی از رقبای خود در ۱۳۹۶ و ۱۴۰۰ مطلع بود و می‌توانست از این اطلاعات بهره گرفته و رقبای خود را به چالش بکشد. چه بسا امروز به این دلیل سید ابراهیم رئیسی با سلامت کامل به پاستور رسید که اسماعیل‌های بی‌اخلاقی، تخریب و نفی رقیبا به قیمت اثبات خود را زودتر از دیگران قربانی کرد و به عرصه سیاسی کشور آمد تا به تعبیر شهید بهشتی «از حقوق انسان‌ها دفاع کند!» و رقیب خود را فساد و ناکارآمدی قرار دهد و هدف خود را نمایاندن زیبایی‌ها و دستاوردهای تنها انقلاب فرهنگی و مذهبی دنیا معرفی کند، مضاف بر رعایت اخلاق اسلامی در سلوک فردی، نکته حائز اهمیت دیگر در رفتارشناسی آقای رئیسی، توصیه دیگر نامزدها به رعایت اخلاق و اصول اسلامی و انسانی بود. در واقع، او نمی‌خواست برنده میدان انتخابات به هر قیمتی باشد. این رفتار‌های ستودنی پس از پیروزی نیز به گونه‌ای دیگر ادامه یافت. دعوت از صاحب‌نظران و منتقدان و رقبای دیروز برای اخذ توصیه‌ها و پیشنهادها و برنامه‌های آنها برای اداره بهتر امور کشور، با این بیان که «دوران رقابت انتخاباتی پایان یافته و دوره رفاقت و همکاری و همدلی آغاز شده است»، دل مردم را قرص کرد که رئیس‌جمهور منتخب «همه نگاه‌های سیاسی و دیدگاه‌های مختلف را زمانی ارزشمند می‌داند که به رفع مشکلات و گره‌ها از زندگی آنها منتهی شود» و «ان‌شاء‌الله با تداوم اخلاق حکمرانی و البته تلفیق بسا کابینه‌ای کارآمد، متخصص و متعهد، می‌تواند با ارتقای اعتماد و سرمایه اجتماعی و افزایش همبستگی ملی از مشکلات مردم گره‌گشایی کند.

مهدی سعیدی

جریان شناس سیاسی

«انتخابات» همچون هر پدیده سیاسی رخ می‌دهد و سرانجام به پایان می‌رسد، اما آنچه در اذهان عمومی باقی می‌ماند، تصویرسازی‌هایی است که شارحان و مفسران ارائه کرده و به آنچه رخ داده، معنا می‌بخشد. پس از انتخابات ۲۸ خرداد نیز این جدال و چالش میان تفسیرهای مختلف کلید خورد و دشمنان ملت ایران که دیروز بسر طبل تحریم انتخابات کوفته بودند، تلاش کردند تفسیر ناصواب خود از صحنه انتخابات را عمومی سازی کنند و آنچه را که از دل صندوق‌های رأی به دست نیاورده بودند، در جنگ رسانه‌ای و پروپاگاندای تبلیغاتی کسب کنند! حقیقت آن است که آنچه در ۲۸ خردادماه رقم خورد، «حماسه» باشکوهی بود که به دست مردم خلق شد. آنان به میدان آمده بودند تا انتخابات مطلوب نظام اسلامی را رقم بزنند و عاملی برای پیشبرد کشور به سمت آرمان‌هایش فراهم آورند. انتخابات مطلوب در جمهوری اسلامی انتخاباتی است که شاخص‌های زیر را داشته باشد:

– انتخاباتی که با مشارکت پر شور ملت ایران محقق شود؛

– انتخاباتی که در آرامش و امنیت برگزار شود و به نامنی و آشوب نینجامد؛

– انتخاباتی که در سلامت کامل برگزار شده و از رأی ملت صیانت شود؛

– انتخاباتی که مبتنی بر چارچوب‌های قانونی برگزار شود؛

– انتخاباتی که با رعایت موازین اخلاقی به ثمر رسیده و از مرزهای ادب عدول نشود؛

– انتخاباتی که حاصل آن شایسته‌سالاری و اصلح‌گزینی باشد و موجب کارآمدی نظام شود.

این شاخصه‌ها به نحو قابل ملاحظه‌ای در انتخابات خردادماه محقق شد.

حماسه مردم

مروری بر ابعاد حماسه‌ای که در ۲۸ خردادماه خلق شد!

۱

نگاه از منظر مشارکت به خرداد ۲۸ خردادماه، با توجه به موانع و شریطی که در آن قرار گرفتیم، می‌تواند ما را به این حقیقت رهنمون کند که ملت با حضور پرشور خود در انتخابات «حماسه» آفریدند.

حماسه‌ای که در آن اردوگاه وسیع تحریم‌گران انتخابات ناکام ماندند و مردم با وجود تخریب‌ها و ناامیدسازی‌ها، مشکلات و ناکارآمدی‌های اقتصادی و کرونا به پای صندوق رأی آمدند و رأی خود را به صندوق‌ها ریختند. در این ماجرا فرقی نمی‌کند که این رأی، رأی سالمی بود که به صندوق‌ها ریخته شد، یا رأی باطله‌ای که به هر دلیل جزء آرای نامزدهای انتخاباتی خوانده نشد! نگاه به آمار ادوار انتخابات ریاست‌جمهوری، میانگین مشارکت مردم را ۶۷ درصد نشان می‌دهد. به واقع به‌طور میانگین، ۳۳ درصد مردم در دوازده دوره گذشته نیز در انتخابات شرکت نکرده‌اند! اگر میزان مشارکت در انتخابات ۱۴۰۰ را ۴۹۱ درصد بدانیم، اختلاف حدود ۱۸ درصد خواهد شد. اختلافی که محصول چند عامل مؤثر کرونا، ناکارآمدی دولت و احراز صلاحیت‌هاست! مطابق با آمار انتخابات‌هایی که در طول یک‌سال و نیم گذشته در جهان دوران کرونا برگزار شده،

بین ۱۰ تا ۲۰ درصد کاهش مشارکت در بسیاری از کشورها رخ داده است که این آمار را در کاهش ۱۸ درصد مشارکت باید لحاظ کرد. در کنار عامل اثرگذار کرونا، کارآمدی دولتی قرار دارد که در سال پایانی خود بدترین شرایط چهل سال گذشته کشور را رقم زده و خود مهم‌ترین عامل کاهش مشارکت بوده است! افزایش روزانه قیمت‌ها، نبود ثبات در هیچ‌یک از عرصه‌های اقتصادی، سردرگمی متولیان کنترل و مدیریت بازار و …، اوضاعی را در آستانه انتخابات ۱۴۰۰ فراهم کرده بود که مردم را به شدت عصبانی کرده بود! در این شرایط حضور حدود نیمی از واجدین شرایط، اتفاق مثبت و قابل قبولی است که نمی‌توان به آن بی‌توجه بود! در این میان، دیگر در لایه‌های عوامل کاهش مشارکت ۱۸ درصدی، وزنی

برای طراحان و حامیان خط تحریم باقی نمی‌ماند که بخواهند خود را پیروز انتخابات معرفی کنند! واقیعت آن است که آنها تحقق مشارکتی زیر ۳۰ درصد را وعده داده و در تخیلات خود می‌پروراندند که حماسه حضور ۴۹ درصدی ملت، آنها را ناکام گذاشته است!

۲

انتخابات ۲۸ خرداد در آرامش کامل و به دور از حداقل ملاحظات امنیتی برگزار شد و هرگونه اقدام ناامن‌سازی از سوی متولیان امر در نطفه خفه شد و دشمنان این ملت ناکام ماندند. بحمدالله بازیگران داخلی سیاست نیز این بار عاقلانه و در چارچوب منافع ملی عمل کردند و برخلاف آنچه در سال ۱۳۸۸ رخ داد، به‌ر رأی ملت تمکین کردند و نتایج انتخاب آنان را پذیرفتند.

۳

سیزدهمین انتخابات ریاست‌جمهوری را می‌توان یکی از انتخابات‌هایی دانست که در سلامت کامل برگزار شد. هرچند در اجرای ابتدای کار انتخابات ضعف‌ها و خطاهایی مشهود بود، اما تعامل و همکاری و همیاری مجربان و ناظران انتخابات کار را هموار کرد و بحمدالله تخلفاتی اثرگذار در نتایج انتخابات به ثبت نرسیده است.

۴

برگزاری انتخابات در چارچوب قانون و تمکین همه بازیگران به قانون نیز جلوه دیگری از انتخابات گذشته بود که موجب شد نقطه مثبت دیگری در این حماسه ثبت شود. در این میان حتی آنهایی که شورای نگهبان صلاحیت‌شان را احراز نکردند نیز از قانون تخلفی نکردند و اجازه دادند تا حرف آخر را قانون بزند.

۵

از دیگر ویژگی حماسه ۲۸ خرداد، اخلاقی بودن آن بود. هر چند در مواردی مباحثی مطرح شد که از انگاره‌های اخلاقی فاصله داشت، اما در

دولت مردمی و ملی

کدام کابینه مورد اعتماد جامعه است؟

گذشته، ناهمانگی و ناهمسان بودن ترکیب تیم اقتصادی دولت‌ها بوده است. در سال‌های گذشته بارها پیش آمد که قیمت یک کالا با دستور بخشی از بدنه دولت بالا رفت و سپس بخش دیگری از دولت به آن افزایش قیمت واکنش نشان داد. از سوی دیگر، عدم نظارت صحیح و قاطعانه بر زنجیره تولید محصول تا توزیع و رسیدن آن به دست مصرف‌کننده سبب نجومی شدن قیمت بسیاری از محصولات شد که نتیجه آن افزایش فشار بر زندگی اقشار مختلف جامعه بود.

♦ تیم دیپلماسی متخصص و انقلابی

در حوزه سیاست خارجی هم با توجه به عهدشکنی‌های پیاپی طرفین غربی در برجام و پایمال کردن منافع ایرانیان، مردم و نخبگان سیاسی کشور انتظار دارند یک تیم دیپلماسی متخصص و انقلابی از سوی آقای رئیسی برای سیاست خارجی تعیین شود تا بتواند حق جمهوری اسلامی ایران را در جریان مذاکرات بسا طرف‌های غربی احقاق کند. مطالبه مردم از دولت سیزدهم در بُعد سیاست خارجی، شکستن زنجیره تحریم‌های ظالمانه دشمنان در عین حفظ عزت‌مندی و اقتدار جمهوری اسلامی ایران است. همچنین توسعه مناسبات با همسایگان جمهوری اسلامی ایران و استفاده حداکثری از این ظرفیت مغفول مانده طی سالیان گذشته، دیگر خواسته مردم به ویژه بازرگانان و تجار کشورمان است.

♦ شاخص‌های رأی اعتماد به وزرای پیشنهادی

«محمدصالح جوکار» رئیس کمیسیون شوراهای مجلس به صبح‌صداق گفت: «عملکرد مثبت آقای رئیسی در جایگاه ریاست قوه قضائیه و تولیت آستان قدس رضوی نشان داد که ایشان نسبت به انتخاب همکاران خود حساسیت زیادی دارد و مردم امیدوارند کابینه دولت سیزدهم، کابینه‌ای

مجموع از جمله انتخاباتی بود که چهره‌ای اخلاقی از آن در اذهان عمومی باقی ماند که بسا آنچه در انتخابات غربی‌ها رخ می‌دهد، فرسنگ‌ها فاصله داشت! در فدای انتخابات نیز همه فعالان سیاسی و نامزدهای انتخاباتی نتیجه انتخابات را پذیرفتند و به رئیس‌جمهور منتخب ملت تبریک گفتند! رفتار سیاسی نکوهیده‌ای که با اقبال عمومی نیز مواجه شد.

۶

حاصل انتخاب مردم، به قدرت رسیدن شخصیتی بود که اخلاق و مرام و کارنامه او حکایت از اصلح بودن آن دارد. گزینش‌ای کم ادعا و اخلاقی‌مدار که نه وعده‌های جذاب و دور از دسترس برای پیروزی خود به مردم داد و نه در مناظرات انتخاباتی خارج از مرزهای اخلاق عمل کرد و هیچ‌گاه در مقام تخریب رقیب بر نیامد و نه در عملکرد گذشته خود نقطه سیاهی ثبت کرده که امروز موجب کم اعتباری و کاهش محبوبیت وی شود! او با حمایت ۶۲ درصد ملت ایران بر صندلی خدمت تکیه زند! سید بزرگواری که امید برای تغییر و اصلاح و مبارزه با فساد و تحقق عدالت را در جامعه زنده کرده است و امید آن است که با تحقق دولت جوان انقلابی، بر مشکلات فایق آید و با کارآمدسازی دولت، امید را به جامعه بازگرداند.

♦ ♦ ♦

سخن پایانی آنکه حماسه خواندن انتخابات به معنای بی‌توجهی به مردمی نیست که هر یک به دلایلی از حضور در پای صندوق رأی طفره رفتند! نظام اسلامی و به ویژه دولت سیزدهم منتخب مردم باید تلاش کند تا پای درد دل‌های غائبان انتخابات بنشیند و اجازه ندهد که رأی آنان از سوی دشمنان ملت دزدیده شود! بدون شک کارآمدسازی دولت و خدمت صادقانه به ملت، مهم‌ترین عامل برای بازگشت انگیزه خواهد بود و در اولین انتخابات پیش رو شاهد حضور اکثریت آنان به پای صندوق‌های رأی خواهیم بود.

حسین چخماقی

خبرنگار

کمتتر از یک ماه دیگر دولت سیزدهم زمام امور اجرایی کشور را به دست می‌گیرد. دولتی که رئیس آن در انتخابات ۲۸ خرداد ۱۴۰۰ با وجود عملیات روانی گسترده دشمنان برای قهر مردم با صندوق‌های رأی، توانست بیش از ۱۸ میلیون رأی کسب کند و پشتوانه خوبی برای تشکیل دولت به دست بیاورد؛ اما نقل محافل سیاسی این روزهای کشور، وزرا، معاونان و اعضای کابینه دولتی هستند که آقای رئیسی به‌منزله منتخب جمهور، قرار است آنها را به عنوان بازوان اجرایی دولت معرفی کند. پایش‌های مختلف صورت گرفته در سطح جامعه بیان‌کننده آن است که مردم از رئیس‌جمهور منتخب انتظار تشکیل یک دولت قوی، کارآمد، انقلابی و جهادی را دارند. مردم از یک سو خواستار استفاده از نیروهای جوان، متخصص و بانگیزه در کنار نیروهای باتجربه و قابل اعتماد در دولت هستند و از سوی دیگر پاسخگو بودن تمامی اعضای کابینه در برابر سؤالات، ابهامات و شبهه‌های مطرح‌شده را طلب می‌کنند. خواسته‌هایی که در دولت‌های قبلی کمتر به آنها توجه شد و مشکلات اقتصادی و معیشتی بسیاری را در زندگی اقشار مختلف جامعه پدید آورد.

♦ شایسته‌سالاری و فراجنباحی بودن

دولت در حالی که می‌تواند از یک جریان سیاسی باشد، اما در عمل نباید حزبی و جناحی عمل کند، بلکه باید برون‌داد عملکرد آن، ملی و در خدمت منافع کل جامعه کشور باشد. شایسته‌سالاری و فراجنباحی بودن در انتخاب اعضای دولت باید در سایه وحدت نظر و هماهنگی باشد؛ چرا که در غیر این صورت،

♦ ♦ ♦

سخن پایانی آنکه انتظار بحق مردم از رئیس دولت سیزدهم، انتخاب افرادی فعال، متخصص، متعهد، جهادی، بانگیزه، پاسخگو، فسادستیز و در یک کلام تشکیل «دولت جوان انقلابی» است. دولتی که توانمندی عبور از گردنه پر پیچ و خم و حساس کنونی را داشته باشد و دریای مردم محبوب این سرزمین را به ساحل آرامش برساند.

افتتاح نمادین

بررسی سفر اشغالگران قدس به امارات

سعید یاسر نژاد

کارشناس بین الملل

«یانیس لایسید» وزیر خارجه رژیم صهیونیستی که به امارات سفر کرده، افتتاح سفارت رژیم تل آویو را لحظه‌ای تاریخی خواند و ادعا کرد: «رژیم صهیونیستی به جای جنگ، به دنبال صلح و سازش با همسایگان است!» از زمان برقراری روابط رسمی بین امارات و رژیم صهیونیستی، دو کشور پروازهای مستقیم ایجاد و هینت‌های تجاری متعددی را مبادله کرده‌اند. هزاران گردشگر رژیم صهیونیستی در این مدت از امارات بازدید کرده‌اند. وزارت خارجه رژیم صهیونیستی گفته است، یک کنسولگری در دبی نیز ایجاد خواهد کرد. از سوی دیگر، رژیم صهیونیستی اعلام کرد سفارتخانه‌اش در بحرین فعالیت خود را در هفته‌های اخیر آغاز کرده است. رژیم صهیونیستی همچنین در نظر دارد یک دفتر حفاظت از منابع نیز در مراکش افتتاح کند. درباره این سفر و سایر موارد مطرح شده ذکر چند نکته حائز اهمیت است:

۱- رژیم صهیونیستی طی یک ماه گذشته شکست سنگینی از مقاومت در فلسطین متحمل شده و برای جبران شکست خود، به برقراری چنین روابطی و روابط مستمر با کشورهای عربی نیاز مبرم دارد. اهمیت برقراری این روابط بیشتر جنبه نمادین و تأثیر بر افکار عمومی دارد.

۲- دولت جدید رژیم صهیونیستی که با رأی شکننده استعرا یافته، طی چند هفته‌ای که کار خود را آغاز کرده است، برای تأثیرگذاری بر صحنه داخلی رژیم صهیونیستی و اعلام حمایت خارجی، به این اقدام دست زده است. بر همگان روشن است که دولت جدید رژیم صهیونیستی با حمایت ویژه آمریکا توانست تشکیل شود. در نتیجه همانند قرارداد ابراهیم که مورد حمایت آمریکا بود، افتتاح سفارت نیز مورد حمایت آمریکا و با هدایت این کشور صورت پذیرفت؛ به گونه‌ای که دولت آمریکا اعلام کرد افتتاح سفارت رژیم صهیونیستی در ابوظبی برای امنیت منطقه مهم است.

۳- شکاف‌های داخلی و عمیق در رژیم صهیونیستی و ایجاد گسست‌های سیاسی و امنیتی، منجر به یک نوع بی‌ثباتی و زوال برای این رژیم شده است. در نتیجه برای انحراف افکار عمومی از این چالش‌ها باید بر ابعاد دیگری تمرکز کرد. این ابعاد بیشتر جنبه خارجی دارد و دستاوردسازی از آنها برای رژیم صهیونیستی بسیار مهم است. تنها گزاره‌ای که رژیم صهیونیستی در مقطع فعلی توان مانور بر روی آن را دارد، همین اقدامات نمایشی و دیپلماتیک است.

۴- رژیم صهیونیستی مترصد نشان دادن این گزاره در اذهان عمومی و منطقه‌ای است که بحث معامله قرن و طرح‌های سازش هنوز ادامه دارد و این اقدامات در راستای همان طرح‌های سازش است. یکی از ابعاد مهم طرح معامله قرن ایجاد رابطه بین رژیم صهیونیستی و کشورهای عربی و سیادت این رژیم بر این کشورهاست. این قبیل اقدامات بیشتر در این راستا قابل تفسیر و توضیح است.

۵- یکی از راهبردهایی که رژیم صهیونیستی به دنبال آن است، نفوذ سیاسی، امنیتی، اقتصادی و فرهنگی در سطوح مختلف است. رژیم صهیونیستی برای تأثیرگذاری بر تحولات منطقه‌ای و همچنین گسترش چتر امنیتی و اطلاعاتی خود احتیاج زیادی به این قبیل اقدامات دارد. یکی از مواردی که رژیم صهیونیستی از برقراری روابط با کشورهای عربی به دنبال آن است، ایجاد یک حصار امنیتی و بالفعل کردن تهدیدها برای ایران است. به همین منظور این رژیم تمام توان خود را در جهت افزایش هر چه بیشتر نفوذش در کشورهای همسایه ایران قرار داده است.

در مجموع می‌توان گفت، این قبیل اقدامات بیشتر جنبه نمایشی و تأثیرگذاری بر افکار عمومی دارد و قابلیت راهبردی نمی‌تواند برای آن متصور شد؛ زیرا برقراری روابط سیاسی و امنیتی بین امارات و رژیم صهیونیستی از سال‌های دور برقرار بوده و شکل مخفی آن به صورت آشکار درآمده است. در واقع عادی‌سازی روابط میان رژیم صهیونیستی و کشورهای عربی به مرحله آشکارسازی روابط رسیده است.

بانیان وضع موجود افغانستان

نگاهی به آشفتگی سیاسی و میدانی در همسایه شرقی ایران

ایلا باباخانی

کارشناس مسائل افغانستان و آسیای مرکزی

نخست به دلیل پس زدن سایر گروه‌های قومی و دلیل مهم‌تر به دلیل وجود عقبه و پیوستگی پشتون‌های افغانستان با پشتون‌های پاکستان که موجب مداخله آشکار پاکستان در امور افغانستان و طالبان شده است.

نکته دوم به سیاست‌های مرموزانه آمریکا مربوط می‌شود. آمریکا در افغانستان تنها به منافع ملی خود فکر می‌کند و اساساً ناامنی یا صلح در این کشور برای آمریکایی‌ها مهم نیست. حمایت از استقرار طالبان و سپس رسوخ و انتقال داعش به افغانستان، بسیار جدی است و این مسئله از سوی بازیگران نیابتی دولتی، یعنی ترکیه، عربستان سعودی، پاکستان و انگلیس و غیردولتی، یعنی داعش، بلک واتر و... صورت خواهد گرفت. اکنون برای آمریکا، طالبان یک بازیگر مؤثر است تا با اخذ تضمین‌های لازم از طالبان، منافع خود را در افغانستان و منطقه تأمین کند. با توجه به دادن تضمین‌ها از سوی طالبان به آمریکایی‌ها، طالبان دست به حمله و تصرف مناطق می‌کند. در واقع جنگ فعلی، بسا حمایت آمریکا علیه دولت و مردم افغانستان است.

نکته سوم و آخری که باید بر آن تأکید شود، وابستگی و وادادگی تیم اشرف غنی به آمریکا و غرب است و در سفر ۶۰ نفره هیئت غنی عبدالله به آمریکا نیز ناشی از امید آنان به واشنگتن بود تا حمایت آمریکا را در مقابل طالبان جلب کنند؛ اما جو بایدن ضمن سیاست اعلامی در خصوص حمایت از دولت افغانستان، گفت که جنگ شما با طالبان، جنگ داخلی است و عملاً این سفر هیچ دستاوردی نداشت. واقعیت این است که حکومت غنی به‌جای شایسته‌سالاری و میدان دادن به سایر جریان‌های سیاسی، به رقابت‌های قومی دامن زد و رفتارهای قوم‌گرایانه وی در حکومت سبب نارضایتی مردم از دولت شد. ممانعت‌ها با طالبان و تسلیم شهرستان‌ها و عقب‌نشینی به اسم رزم تاکتیکی خود بزرگ‌ترین اشتباه و شاید خیانت دولت غنی به مردم و نیروهای ارتش افغانستان است.

اول اینکه طالبان بخشی از جامعه سیاسی و اجتماعی افغانستان است و این قشر باید در ساختار قدرت آتی افغانستان، در کنار سایر گروه‌های قومی و مذهبی حضور داشته باشد. طالبان بدنه‌ای نسبتاً مردمی در میان پشتون‌های جنوب دارد، اما در مناطق غیرپشتون‌نشین (مناطق مرکزی، شمال و شمال‌غرب افغانستان) جایگاهی ندارد. پس باید نسبت به تمامیت‌طلبی قدرت از سوی طالبان، به دو دلیل عمده حساس و نگران بود:

اول اینکه طالبان بخشی از جامعه سیاسی و اجتماعی افغانستان است و این قشر باید در ساختار قدرت آتی افغانستان، در کنار سایر گروه‌های قومی و مذهبی حضور داشته باشد. طالبان بدنه‌ای نسبتاً مردمی در میان پشتون‌های جنوب دارد، اما در مناطق غیرپشتون‌نشین (مناطق مرکزی، شمال و شمال‌غرب افغانستان) جایگاهی ندارد. پس باید نسبت به تمامیت‌طلبی قدرت از سوی طالبان، به دو دلیل عمده حساس و نگران بود:

جهان

شماره ۱۰۰۶ | دوشنبه ۱۴ تیر ۱۴۰۰

صداقت

یادداشت

بحران مدنی در فرانسه

محسن صدیقی

کارشناس بین‌الملل

انتخابات محلی فرانسه با مشارکت حداقلی برگزار شد. مشارکتی با حدود ۷۰ درصد عدم اقبال از سوی مردم فرانسه که در نگاه کلان سیاسی بر کشورها، بحرانی عمیق در کالبد حکمرانی آن کشور را تصویرگری می‌کند. کشوری که خود را مهد دموکراسی می‌داند، امروز با حداقلی‌ترین انتخابات، آینده دموکراسی را در این کشور نگران‌کننده به تصویر می‌کشد. فرانسه پس از روی کار آمدن مکرون به عنوان رئیس‌جمهور در این کشور تا کنون دچار چالش‌های متعددی شده و مردم معترض پا به خیابان‌ها گذاشته‌اند.

جنبش جلیقه‌زدها که در اعتراض به افزایش قیمت سوخت و مالیات‌ها کلید خورد، در ادامه، سمت و سوی اعتراضات خود را به سیاست‌های کلی دولت امانوئل مکرون تغییر داد. به حتم عملکرد پر حاشیه و ضعیف مکرون در شکل‌گیری این اعتراضات و به تبع آن مشارکت نکردن در انتخابات اخیر مؤثر بوده است؛ اما آنچه مشخص است، عدم اقبال مردم فرانسه به سیاستمداران راستی و چپی در نگاه کلان است. وقتی مارین لوین، رهبر جبهه ملی فرانسه و حزب او هم در این انتخابات با نتایج حداقلی رویه‌رو می‌شوند، نشان از آن دارد که در لایه‌های زیرین اجتماعی این کشور وقایع مهمی در حال شکل‌گیری است.

در بررسی‌هایی که پیرامون جنبش‌های اجتماعی اخیر اروپا به ویژه جلیقه زده‌ها صورت گرفته است، اصلی‌ترین ویژگی‌های این جنبش‌ها را ضد امپریالیستی بودن آنها لحاظ می‌کنند. در واقع، این مسئله نشان از شیفت پارادایمی در جامعه این کشور دارد. هرچند این جنبش‌ها در طول زمان با روندی نامتوازن در حال ادامه راه هستند، اما حتی گسترش آنها در دیگر کشورهای اروپایی، نظیر بلژیک و هلند نشان از شکل‌گیری همان وقایع مهم در کلیت اروپاست. باید گفت، از این پس اولین امواج مشارکت نکردن را باید در خود فرانسه و در انتخابات ۲۰۲۲

ریاست‌جمهوری این کشور و به نوعی در دیگر کشورهای اروپایی به انتظار نشست. مکرون و دیگر دولتمردان اروپایی، از هم اکنون تا زمان انتخابات‌های دیگر در این کشورها فرصت دارند نسبت به دغدغه‌های موجود در اجتماع مردمان‌شان تدبیری کنند. دغدغه‌هایی که با وجود اعتراض‌های معیشتی، بیشتر رنگ و بوی هویتی دارند. در واقع مردم در این کشورها هم از نظر اقتصادی دچار خسارت شده‌اند و هم به لحاظ هویتی، خود را در ساختار لیبرالی حاکم بر کشورهایشان متزلزل می‌نگرند. وقتی مردم فرانسه مشاهده می‌کنند، دولتمردان این کشور در اتخاذ سیاست‌های کلان در راستای تأمین منافع لیبرالی و امپریالیستی صاحبان قدرت در دیگر کشورها و به ویژه آمریکا چگونه ذلیل و دون عمل می‌کنند، درد و آلام مسائل اقتصادی را بیشتر حس می‌کنند.

نتایج انتخابات و مشارکت نکردن در آن که در صورت بی‌توجهی به آن در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۲ فرانسه هم تکرار خواهد شد، روشن‌کننده مسائل کمتر توجه شده در فرانسه و به طور کلی اروپاست. نادیده گرفتن مردم در طول زمان‌ها بعد از این، بیشتر با عدم مشارکت‌ها و اعتراضات شاید در سراسر اروپا خودنمایی خواهد کرد.

قلمرو هفت هزار کیلومتری

شکست نتایهاو

شبکه ۱۳ تلویزیون رژیم صهیونیستی: نتایهاو در تعامل با پرونده هسته‌ای ایران در دوره پاراک اواما، شکست بدی خورد، اما به آن افتخار می‌کرد. او به کنگره رفت و در برابر افکار عمومی و بخشی از افکار عمومی اسرائیل ایستاد و پس از آن ترامپ آمد و توانست توافق هسته‌ای را لغو کند، اما دخالت نتایهاو و جانبداری وی از جمهوری خواهان موجب شد تا قانون‌گذاران دموکرات آمریکایی که نزدیک به او و سازمان ای پک بودند، طرف اواما را بگیرند. نتایهاو در

استیصال تل آویو

خبرگزاری «آنا تولی»: شبکه تونل‌ها در غزه یک شهر کامل در زیر زمین است که تمام عناصر لازم برای یک عملیات جنگی را دارد. روند مدیریت زرادخانه سلاح و مهمات، کارگاه‌های تولید آن، سکوها و پرتاب موشک و غیره، همه و همه از طریق شبکه تونل‌ها صورت می‌گیرد و علاوه بر این شبکه ارتباطی ویژه‌ای نیز برای اداره عملیات وجود دارد که رژیم اسرائیل قادر به رهگیری آن نیست. این شبکه تونل‌ها باعث شده اسرائیل نتواند از سلاح خود به صورت مؤثر استفاده کند.

تلاش ناکام

مجله فرانسوی «ماریان»: پس از چند سال رکود سیاسی در سطح جهانی، اکنون بن‌سلمان سعی دارد وجهه عربستان سعودی را بهبود ببخشد؛ بن‌سلمان که در چند بحران سیاسی و منطقه‌ای پی‌درپی دست داشته و این گونه در تلاش است عربستان را به کشوری جذاب برای غرب مبدل کند.

نفوذ در مذاکرات وین!

ویگاه «اکسیوس»: مقامات رژیم صهیونیستی مدعی شده‌اند تل آویو قصد دارد در یک سری جلسات سطح بالا با مقامات آمریکایی، بر رویکرد دولت «جو بایدن» رئیس‌جمهور آمریکا در قبال برنامه هسته‌ای ایران اعمال نفوذ کند. در این گزارش با مطرح کردن این ادعا که رویکرد «افتالی بنت» نخست‌وزیر جدید رژیم صهیونیستی با رویکرد «بنیامین نتایهاو» نخست‌وزیر سابق رژیم صهیونیستی در قبال نحوه متقاعد کردن آمریکا برای مقابله با ایران تغییر کرده و برپایه دیپلماسی است، آمده است، در دوران نخست‌وزیری نتایهاو، اسرائیل با دولت بایدن در خصوص برجام وارد تعامل نمی‌شد مگر آنکه به شدت با آن مخالفت و تأکید می‌کرد که به هیچ عنوان متعهد به این توافق نخواهد بود.

یادداشت

سفارت‌خانه‌های ما نگاه اقتصادی ندارند

علی غوابش

عضو اتاق بازرگانی
مشترک ایران و قطر

اتاق‌های مشترک بازرگانی را می‌توان یکی از ظرفیت‌هایی دانست که به شرط توجه به آن، اقتصاد ایران می‌تواند موفقیت‌های بیشتری در حوزه تجارت خارجی داشته باشد. در سال‌های گذشته با توجه به اختلافات ایجاد شده میان قطر با عربستان و امارات فرصت خوبی برای اقتصاد ایران ایجاد شد تا بتواند بازار قطر را تصاحب کند، اما دلیل اینکه ما نتوانستیم در بازار قطر عرض اندام کنیم مشکلات غیر اقتصادی از جمله بروکراسی‌های زیاد و قوانین دست‌وپاگیر است که در ایران زیاد است؛ برای نمونه در اواخر سال ۱۳۹۸ قحطی پیاز در قطر به وجود آمده بود، آن موقع اوایل شیوع ویروس کرونا بود؛ از طرفی هر سال به دلیل عدم تنظیم بازار قیمت پیاز در اسفند ماه به حدود ۱۵ هزار تومان می‌رسد و در فروردین ماه به حدود هزار تومان کاهش پیدا می‌کند.

در سال ۱۳۹۸ در درخواست‌های زیادی برای صادرات پیاز به قطر داشتیم. خود ما قرار بود چیزی حدود ۲ هزار تن پیاز به قطر صادر کنیم، اما وقتی پیاز مدنظر را تهیه و بسته‌بندی کرده و برای صادرات به گمرک ارسال کردیم، بخشنامه‌های صادر شد که طی آن صادرات پیاز ممنوع اعلام شد. در حالی که ما این حجم از پیاز را برای ارسال به قطر آماده کردیم در نهایت جلوی صادرات پیاز گرفته شد و مجبور شدیم پیازها را به سردخانه منتقل کنیم تا ممنوعیت رفع شده و بعد از بازگشایی مرز صادرات را انجام دهیم؛ اما متأسفانه این زمان طول کشید و این پیازها خراب شد. در نتیجه هم ضرر مالی دادیم و هم بازار قطر را از دست دادیم و خیلی زود پاکستان جایگزین ما شد و پیاز مورد نیاز قطر را تأمین کرد.

از طرفی سفارت‌خانه‌های ما در کشورهای مختلف عموماً دیدگاه اقتصادی ندارند یا به هیچ وجه اولویت‌های آنها مسائل اقتصادی نیست. حتی اگر در برخی از کشورها نیز رایزن بازرگانی داریم، متأسفانه این رایزن‌ها وارد جزئیات نمی‌شوند و صرفاً به اعلام یک آمار روزانه از مرادوات و قوانین کشور مقصد اکتفا می‌کنند. در حالی که بدون شک اگر دیپلماسی اقتصادی در کشور ما فعال شود و پایه و اساس مرادوات ما مسائل اقتصادی باشند، شاهد تغییرات بسیار زیادی در حوزه تجارت و صادرات غیر نفتی خواهیم بود؛ چرا که ما یک سری ظرفیت‌های بالقوه داریم که می‌توانیم از آنها استفاده کنیم.

برای نمونه و صرفاً درباره بازار قطر می‌توان گفت، ارزان‌ترین محصولات کشاورزی با توجه به موقعیت جغرافیایی قطر در کشور ایران است؛ چنانچه بهترین مکان سرمایه‌گذاری برای قطری‌ها از لحاظ جغرافیایی ایران است. نزدیک‌ترین مسیر حمل‌ونقل به قطر نیز ایران به شمار می‌رود؛ چرا که برای نمونه کشوری، مانند ترکیه برای صادرات کالا به قطر باید کالاهای خود را از ایران ترانزیت کند.

در حال حاضر، میزان مرادوات تجاری ما با قطر حدود ۳۳۰ میلیون دلار است که ۳۰ میلیون دلار آن صادرات قطر به ایران و ۳۰۰ میلیون دلار آن صادرات ایران به قطر است؛ رقمی که در کوتاه‌مدت و صرفاً به شرط حمایت از صادرات می‌توان آن را به یک میلیارد دلار رساند.

علی مرزبان

خبرنگار

حدود یک ماه دیگر دولت سیزدهم رسماً کار خود را آغاز خواهد کرد. یکی از مدیران دولت که به احتمال زیاد تغییر خواهد کرد، رئیس سازمان برنامه خواهد بود. به هر حال آنچه مشخص است، اینکه در نیم قرن اخیر و حتی قبل از آن اقتصاد ایران از نظام برنامه‌ریزی منسجم برخوردار نبوده است؛ یعنی همواره به برنامه‌های توسعه‌ای و بودجه‌ای بی‌تفاوت بوده‌ام.

به نظر من چه در سال‌های قبل و چه بعد از انقلاب ما اعتقاد چندانی به اقتصاد و علم برنامه‌ریزی نداشتیم. همیشه اولویت‌های مان چیزهای دیگری بوده است. در چنین شرایطی ما چگونگی ما خواهیم از این موضوع که چرا در کشور به برنامه یا بودجه توجه نمی‌شود صحبت کنیم؟ طبیعتاً در جایی که اعتقاد چندانی به علم اقتصاد وجود ندارد، نمی‌توان توقع داشت به نظام برنامه‌ریزی یا بودجه‌ریزی اعتقاد باشد. در زمان اجرای برنامه اول توسعه، جنگ به تازگی تمام شده بود و بخش قابل توجهی از منابع کشور آسیب دیده بود و تقریباً ما باید با جیب خالی کار را شروع می‌کردیم. با وجود این، ما در آن دوره همچنان باز نفت می‌فروختیم. این، یعنی چیزی که به اقتصاد ما در آن مقطع حیات می‌داد و به واسطه آن می‌توانستیم روند را ادامه دهیم، درآمدهای نفتی بود؛ یعنی حتی بعد از انقلاب هم روند این گونه بود که نفت می‌فروختیم و با درآمدهای نفتی واردات انجام می‌دادیم و کشور را اداره می‌کردیم و تا حدودی از تورم‌های شدید و ساختاری جلوگیری می‌کردیم. جالب است که ما در برنامه اول توسعه کشاورزی را محور قرار دادیم؛ یعنی تمام بودجه‌ریزی‌ها باید با محوریت تولید محصولات استراتژیک، مانند برنج، گندم، روغن... بود؛ اما در نهایت در سال ۱۳۷۲ و پایان برنامه اول با یک برنامه کاملاً شکست خورده مواجه شدیم؛ به گونه‌ای که در انتهای سال ۱۳۷۲ به بزرگ‌ترین واردکننده گندم، روغن، علوفه، خوراک دام... در جهان تبدیل شدیم. واقعاً جای تعجب است که نهادهای اقتصادی کشور ما چگونه برنامه‌ریزی کرده بودند که ما حاصل برنامه‌های که قرار بود محوریت آن توسعه کشاورزی باشد، ما به بزرگ‌ترین واردکننده محصولات کشاورزی تبدیل شدیم؛ یعنی به جای اینکه به مرحله خودکفایی برسیم، به بزرگ‌ترین واردکننده گندم در جهان تبدیل شدیم. همان زمان و با توجه به شکست برنامه اول توسعه در تحقق اهدافش، عده‌ای می‌گفتند برنامه در ایران جواب نمی‌دهد و باید قید برنامه را بزنیم؛ اما باز با نشست‌ها و هم‌اندیشی‌هایی که صورت گرفت در نهایت با اندکی تأخیر برنامه دوم توسعه تدوین و تصویب و تبدیل به قانون شد. در برنامه دوم توسعه نیز دوباره کشاورزی

عباسعلی ابونوری اقتصاددان و رئیس سابق دانشکده اقتصاد و حسابداری تهران مرکز در گفت‌وگو با صبح صادق پاسخ می‌دهد

چرا اقتصاد ایران برنامه‌گیر است؟

بررسی عملکرد دولت‌های مختلف در اجرای برنامه‌های توسعه و بودجه‌های سالیانه به منزله نمادی از برنامه‌پذیری یا برنامه‌گریزی اقتصاد ایران طی دهه‌های گذشته نشان می‌دهد، اقتصاد ایران چه در دوران رکود و چه در دوران رونق همواره از اهداف تعیین شده در برنامه‌های مصوب فاصله داشته است. برخی دیگر ماهیت برنامه و بودجه‌نویسی در سازمان برنامه را به دور از واقعیت‌های اقتصاد ایران می‌دانند. در هفته‌های آینده و با روی کار آمدن دولت سیزدهم به احتمال بسیار زیاد تیم اقتصادی دولت نیز تغییر خواهد کرد. مدیریت سازمان برنامه را می‌توان یکی از نقاط کلیدی این تغییرات دانست. صبح صادق در گفت‌وگویی با دکتر عباسعلی ابونوری، اقتصاددان و رئیس سابق دانشکده اقتصاد و حسابداری تهران مرکز نقش و جایگاه نظام برنامه‌ریزی در اقتصاد ایران را بررسی کرده است.

در کشور به وجود می‌آید و گسترش پیدا می‌کند، در قبال این اقتصاد پنهان عده‌ای دارای ثروت و سرمایه می‌شوند و اصطلاحاً از این شرایط منتفع می‌شوند. همین است که می‌گوییم عده‌ای از همین شرایط تحریمی سوءاستفاده می‌کنند و از همین اقتصاد تحریمی منفعی دارند و درآمد کسب می‌کنند. همین امروز اگر تحریم‌ها در حوزه تولید خودرودر برداشته شوند و شرایط به گونه‌ای باشد که یک رقابت آزاد شکل بگیرد و شرکت‌های خودروسازی دنیا وارد ایران شوند، شما مطمئن باشید اولین شرکت‌هایی که ورشکست می‌شوند، همین دو شرکت بزرگ خودروساز داخلی هستند که امروز به واسطه انحصاری که وجود دارد سرپا هستند. مسلماً این شرکت‌ها تمایل چندانی ندارند که مشکل تحریم‌ها حل شود که همین‌ها هم به نوعی اقتصاد پنهان را تشکیل می‌دهند.

ما محور قرار دادیم، اما همچنان یکی از بزرگ‌ترین واردکنندگان محصولات کشاورزی و گندم بودیم. به یاد دارم وقتی در سال ۱۳۷۰ تدریس می‌کردم، به دانشجویان می‌گفتم که ایران بزرگ‌ترین واردکننده خوراک دام در دنیاست، الآن هم که سر کلاس تدریس می‌کنم، همچنان همین حرف‌ها را تکرار می‌کنم. این خیلی عجیب است که با وجود گذشت ۳۰ سال هیچ تغییری در این موضوع صورت نگرفته است. برای همین در برنامه سوم توسعه آمدیم و این بار صنعت را محور قرار دادیم. جالب است که این بار در سال ۱۳۸۳ توانستیم در گندم خودکفا شویم؛ یعنی در برنامه‌های اول و دوم توسعه که محوریت کشاورزی بود، ما واردکننده محصولات کشاورزی بودیم؛ اما در پایان برنامه سوم که محوریت آن صنعت بود، در تولید گندم به خودکفایی رسیدیم و جشن خودکفایی گرفتیم.

شما می‌گویید در برنامه اول و دوم توسعه محوریت برنامه با توسعه کشاورزی بود؛ اما ما در پایان این برنامه‌ها به بزرگ‌ترین واردکننده گندم، علوفه... تبدیل شدیم. با این تفسیر می‌توان نتیجه گرفت، عملاً نظام برنامه‌ریزی و برنامه‌های توسعه در ایران شکست خورده‌اند؟ ضمن اینکه برنامه‌های بعدی هم عملاً موفقیتی نداشتند و تا آنجا که من می‌دانم عمده اهداف کمی برنامه‌ها محقق نشده‌اند.

واقعیت این است که ما هر چقدر جلوتر رفته‌ایم اعتقادی که باید به اقتصاد داشته باشیم، نداشته‌ایم. این موضوع هم دو دلیل عمده دارد: دلیل اول آلوده بودن اقتصاد ما به سیاست و دلیل دوم وجود اقتصاد پنهان در کشور است.

وجود اقتصاد پنهان یا سایه، یعنی پایه‌های حکمرانی ما در بخش اقتصادی عملکرد مناسبی ندارد و ما شاخص‌های حکمرانی را در جای درست خودش مهره‌گذاری نکرده‌ایم، به همین دلیل هم نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم که فعالیت‌ها عملکرد درستی داشته باشد.

در واقع پررنگ بودن اقتصاد غیررسمی یا پنهان مساوی است با دلایلی است که اقتصاد ما را برنامه‌گیر می‌کند؟ چون طبیعتاً هر چقدر بخش غیر قابل رصد در اقتصادی بیشتر باشد، برنامه‌محور بودن آن اقتصاد نیز سخت‌تر خواهد بود.

بله همین طور است. وقتی اقتصاد پنهان

قانون است. مانند این است که بگوییم کسی رئیس جمهور ایران شود، اما نظام جمهوری اسلامی را قبول نداشته باشد. مگر چنین چیزی امکان دارد؟ طبیعتاً هر دولتی باید برنامه‌های توسعه را اجرا کند؛ چرا که این برنامه‌ها به قانون تبدیل شده است.

بعد از اینکه سازمان برنامه در سال ۱۳۸۶ منحل شد عده‌ای مخالف و برخی موافق این موضوع بودند. برخی از موافقان انحلال می‌گفتند ما با استبدال دولت نهم کاری نداریم اما این کار چندان هم بد نبود؛ چرا که سازمان برنامه به مانع و دست‌اندازی برای اجرای برخی از پروژه‌ها تبدیل شده بود. ضمن اینکه برنامه‌های توسعه و عملکرد سازمان برنامه نیز، در این سال‌ها موفقیتی نداشته است.

به هر حال اینها دلیلی برای انحلال سازمان برنامه‌ریزی در یک کشور نیست. اگر شما بخواهید برای یک خانه غذایی تهیه کنید، به لحاظ ساختاری و فرهنگی در خانواده پدر مسئول کسب درآمد و مادر خانواده مسئول پخت و پز است؛ یعنی حتی مسئول تهیه غذا برای یک خانواده چهار نفره هم باید مشخص باشد، آن وقت چطور می‌شود یک نهاد یا سازمان مشخصی برای برنامه‌ریزی در کشور وجود نداشته باشد. ضمن اینکه این نکته را هم نباید فراموش کرد که ما در شرایط تحریمی هستیم و این تحریم‌ها مشکلات جدیدی را برای ما ایجاد کرده است. با توجه به کاهش شدید ارزش پول ملی طی دو سال گذشته، صادرات قاچاق یا قاچاق خروجی افزایش قابل توجهی داشته است. موضوعی که وقتی شما با کاهش شدید ارزش پول ملی مواجه می‌شوید، نمی‌توان از آن فرار کرد و لاجرم اتفاق می‌افتد. اینها یعنی اقتصاد شما به صورت ساختاری مشکل دارد. یکی از مشکلات اصلی اقتصاد ایران هم باور نداشتن علم اقتصاد است. الآن سال‌هاست که گفته می‌شود یکی از دلایل تورم نقدینگی است؛ اما این موضوع را نه روحانی و نه احمدی‌نژاد قبول نداشتند. وقتی گفته می‌شد این قانون علم اقتصاد و نظریه مقداری پول است که می‌گوید با افزایش نقدینگی سطح عمومی قیمت‌ها افزایش پیدا می‌کند و این چیزی است که سر کلاس‌ها تدریس می‌شود، باز هم قبول نمی‌کردند. اگر یک رئیس جمهور بگوید من این مسائل را قبول ندارم و اینها صرفاً برای کلاس‌های درس و مسائل آکادمیک است واقعاً می‌توان به ایسن رئیس جمهور چه گفت؟ بزرگ‌ترین اقتصاددانان دنیا می‌گویند مقصر اصلی کاهش ارزش پول ملی، مسئول بانک مرکزی هر کشور است و باید پاسخگو باشد؛ اما در ایران همه در یک اقدام رئیس کل بانک مرکزی ایران را از انجام اشتباه یا خطا تبرئه می‌کنند و حتی ممکن است چندی بعد در پست بهتر و بالاتری به کار گرفته شود.

شاخص

بازگشت بدون دستاورد

به گزارش رویترز، مؤسسه مالی بین‌المللی در گزارشی اعلام کرده است، انتخاب ابراهیم رئیسی به عنوان رئیس جمهور جدید ایران، مذاکرات هسته‌ای را از بین نخواهد برد؛ اما آمریکا احتمالاً با مشکلاتی در گسترش دامنه این توافق مواجه خواهد شد. در این گزارش آمده است، «نتیجه احتمالی مذاکرات برجام احتمالاً بازگشت به توافق ۲۰۱۵ است که بسیاری از تحریم‌ها را حفظ خواهد کرد. چنین توافقی، شرکت‌های غربی را از سرمایه‌گذاری چشمگیر باز خواهد داشت و یک رشد اقتصادی قابل توجه را بعید خواهد کرد.» در صورت یک توافق هسته‌ای جامع جدید، رشد تولید ناخالص داخلی ایران به ۴/۳ درصد خواهد رسید.

منهای نفت

مبارزه با اشرافی‌گری

در هر مرحله‌ای از تحول اقتصادی فرصت‌هایی ایجاد و در پیچه‌هایی باز می‌شود که از آن طریق عده‌ای سودجو می‌توانند به جمع‌آوری ثروت و ایجاد بستر اشرافی‌گری اقدام کنند. چنین وسوسه‌ها و اقداماتی، در صورت عدم کنترل، می‌تواند موجب انحراف اساسی در مشی انقلاب اسلامی شود. از طرفی باید مطمئن بود مسئولان در دوران مقاومت اقتصادی به هیچ وجه ویژه‌خواری را دنبال نمی‌کنند و فرصت را به ویژه‌خواران نمی‌دهند و از طرف دیگر باید نهادهایی به این امر خطیر بپردازند تا همه مردم احساس کنند نظارت‌های کارساز و کارآمد مانع از تمرکز ثروت در دست عده‌ای می‌شود.

افزوده

شاخص‌های اقتصادی

شاخص‌ها جزئی از اقتصاد خرد به شمار می‌آیند که معمولاً به وسیله آنها اوضاع فعلی و آینده بازار را پیش‌بینی می‌کنند. با استفاده از شاخص اقتصادی می‌توان درباره سلامتی یا به طور کلی اوضاع اقتصادی جامعه قضاوت کرد. در این باره عموماً اطلاعاتی که دولت‌ها و مؤسسات غیرانتفاعی منتشر می‌کنند، مورد استفاده قرار می‌گیرند. از جمله شاخص‌های مهم می‌توان به قیمت مصرف‌کننده، تولید ناخالص داخلی، نرخ بیکاری... اشاره کرد. از آنجایی که شاخص‌های متفاوتی وجود دارد؛ اما همه آنها در یک موضوع مشترکند، اینکه سرمایه‌گذاران در پایان بازه‌های زمانی مورد نظرشان طبق آن شاخص‌ها برنامه‌ریزی می‌کنند.

رشد شیعه در پرتو ولایت‌مداری

گفتاری از حجت‌الاسلام والمسلمین سید محمد مهدی میرباقری

هم هست. در دوران ائمه (ع) انشعاباتی اتفاق افتاد و شیعه یک دست نماند، ولی در دوره امام جواد (ع) هیچ انشعابی در تشیع اتفاق نیفتاد و بزرگ و کوچک تسلیم شدند. امام رضا (ع) فرمود: ایشان امام است و همه قبول کردند. از خصوصیات که برای امام قائل هستیم، نصب و نص است و در قرآن آمده است: «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا» (نساء/۵۸) خدای متعال فرمان می‌دهد که امانات را به اهلش بدهید. خطاب اصلی این آیه به امام است... در دوران امام رضا (ع) که همه کائنات دست‌شان است، امتحان سختی برای شیعه پدید می‌آید که سبب رشد آنها می‌شود.

وَبَلَّغْ أَرْبَعِينَ سَنَةً (احقاف/۱۵) مسئله امامت هم همین‌گونه است. (کافی، ج ۱، ص ۳۸۴) امامت امام جواد (ع) هیچ فرقی با امام رضا (ع) نداشت و مهم این بود که در برابر این فرستادگان الهی تسلیم باشیم. خدای متعال وقتی می‌خواست ملانکه را امتحان کند، گل آدم را پیش چشم‌شان خلق کرد که مدت‌ها افتاده بود، بعد روح را در آن دمید؛ در حالی که در حجاب گل بود و آن را نمی‌دیدند، این جاست که کار سخت می‌شود. خدای متعال برای امتحان انسان به توحید، امامت را در یک امام خردسال قرار می‌دهد، بعد می‌فرماید: حالا همه شما تسلیم او باشید، این امام است. او امامت می‌کند و جامعه شیعه هم تسلیم می‌شوند و این برای تشیع، بلوغ و رشد می‌آورد و سبب رشد مقام درک و تسلیم و موحد بودن‌شان می‌شود. لذا یک نکته دقیقی وجود دارد که بعضی محققان تاریخ به آن اشاره کرده‌اند و درست

رشد مؤمن و شیعه به اندازه تسلیم بودن نسبت به نبی اکرم (ص)، اهل بیت (ع) و امام است. رشد جامعه شیعه به اندازه فهم حقیقت امامت و تسلیم بودنش است. یکی از مراحل امتحانی که خدای متعال از جامعه شیعه گرفته، این بوده که حقیقت امامت را در امام خردسال قرار داده است. علی بن اسباط می‌گوید: می‌خواستم به مصر بروم. محضر امام جواد (ع) رسیدیم. در شمایل حضرت دقت می‌کردم تا برای دوستان تصویر کنم که خدای متعال چنین آقا‌اده‌ای به امام رضا (ع) دادند. من دقت می‌کردم (گویا چیزی در ذهنش گذشته در خصوص اینکه ایشان پنج سال دارد) که حضرت فرمودند: علی بن اسباط خداوند درباره امامت هم مثل نبوت احتجاج کرده است. همین‌طور که پیغمبری مثل حضرت یحیی دارد، «یا یحیی خذ الكتاب بقره و آتیناه الحکم صبیاً» (مریم/۱۲) پیغمبری هم دارد که در چهل سالگی به او حکم نبوت دادند. «حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ

سختی‌ها انسان را رشد می‌دهد

سید مرتضی رضایی
کارشناس علوم اسلامی

زندگی در دنیا همراه با سختی و مشقت است؛ اما انسان همیشه با طرحی جدید سعی کرده است سختی‌ها را برای خود آسان گرداند و در گردنه‌های غیرقابل عبور به سرعت جلو رود. خداوند در قرآن فلسفه خلقت انسان و فلسفه حضور او در زمین را بیان فرموده است. از اخلاق انسان‌ها گفته و از کمک‌هایی که برای او در نظر گرفته و همچنین از سختی‌هایی که در این مسیر کوتاه وجود دارد.

برخی از این سختی‌ها آزمایش است و برخی دیگر سبب رشد انسان می‌شود. ظاهراً انسان‌ها ذاتاً تا وقتی که سختی راه را درک نکنند، برای رشد کردن و متری شدن برنامه‌ای ندارند؛ اما برای اینکه سختی‌ها او را از پادریاورد، خداوند دورنمایی را معرفی کرده است. خداوند در آیات ۵ و ۶ سوره انشراح فرموده است: «إِنَّا نَعْلَمُ الْغُيُوبَ، إِنَّا نَعْلَمُ الْغُيُوبَ»؛ یعنی ما هر سختی‌آسانی است، به‌طور مسلم با سختی‌آسانی است.

تأکید بر اینکه تحمل سختی‌ها آسانی و آسایش به‌همراه می‌آورد، امید را در انسان زیاد می‌کند و آینده‌ای روشن در مقابل او قرار می‌دهد. در آیه ۲۱۶ سوره بقره از خیر و مصلحت سختی‌ها صحبت می‌شود: «جهد در راه خدا، بر شما مقرر شده در حالی که برای تان ناخوشایند است. چه بسا چیزی را خوش نداشته باشید، حال آنکه خیر شما در آن است و یا چیزی را دوست داشته باشید، حال آنکه شر شما در آن است و خدا می‌داند و شما نمی‌دانید.»

مطلوب انسان‌ها آسایش است، اما این آسایش با تلاش، صبر و تحمل سختی‌ها به دست می‌آید. مصلحت انسان برای خداوند این است که کار آزموده و توانا شود. حتی اگر انسان‌ها ابتدای امر خشنود نباشند. این لطف خداوند هنگامی درک می‌شود که انسان‌ها سختی‌ها را پشت سر می‌گذارند و به قدرت می‌رسند و در این هنگام وقتی پشت سر خود را نگاه می‌کنند، چیزی جز رشد و قدرت نمی‌بینند.

وقتی خداوند در آیه ۱۵۵ سوره بقره می‌فرماید: «به یقین همه شما را با اموری همچون ترس، گرسنگی و کاهش در مال‌ها و جان‌ها و میوه‌ها آزمایش می‌کنیم و بشارت ده به صابران.» در می‌یابیم که در ورای سختی‌ها و مشکلات دنیایی رشد و بالندگی وجود دارد. کسانی که صبر می‌کنند آن را می‌بینند و کسانی که اهل صبر نیستند، محروم می‌شوند. در واقع اگر انسان سختی‌ها را نبیند، راه رشد خود را هم در میان آن پیدا نمی‌کند.

اگر در تنگنا افتادن برای انسان مطلوب باشد، هیچ وقت نمی‌تواند لوازم آسایش خود را ایجاد کند. وجود سختی‌ها او را به وجود یک قدرت بالاتر و برتر می‌رساند و وقتی این وجود را شناخت با نزدیک شدن به او حل مشکلات را می‌خواهد؛ به همین دلیل است که خداوند در آیه ۴۲ سوره انعام می‌فرماید انسان را با سختی مواجه کردیم تا اهل تضرع شوند. اهل تضرع بودن، یعنی تسلیم امر خداوند شدن. به عبارتی انسان‌ها در سختی‌ها و رنج‌ها به این واقعیت می‌رسند که هر تصمیم خداوند به صلاح آنهاست؛ صلاح‌دیدنی که رشد و روشنائی به همراه دارد.

مستضعفین ائمه و ولی‌امر بشریت

سید حسین خاتمی خوانساری
دبیر گروه معارف

یکی از اهداف انقلاب اسلامی تغییر موازنه‌های قدرت، از بین بردن تعریف‌های متداول حکومت‌داری، به‌پادان به مردم و ارزشمند کردن آن خصوصاً مستضعفان و ایجاد تعریفی جدید در طبقات اجتماعی و سیاسی بود. آرمان‌های انقلاب از مردم‌سالاری می‌گفتند و بنا بر سیرند قدرت به دست مردم گذاشتند. در این میان کلمه «مستضعفین» بیشترین کاربرد داشت، سخنانی در مزوج بودن حکومت انقلابی و مستضعفان به گوش می‌خورد و کار به جایی کشید که انقلاب را انقلاب پابرنگان نامیدند و مردم را صاحب آن دانستند. اما کلمه مستضعفین دقیقاً چه معنایی دارد و شامل چه کسانی می‌شود؟ کلمه مستضعف در قرآن به‌کار رفته و علمای اسلام بر روی این کلمه بررسی‌های زیادی انجام داده‌اند. این کلمه ۱۳ بار در پنج سوره آمده است که در چند معنی به‌کار رفته است. مستضعف مادی، مستضعف سیاسی و اجتماعی و مستضعف معرفتی... قرآن کسانی را که سرپرست و حاکم خوبی‌نادرند و از طرف قدرت‌مندان مورد ظلم واقع شده‌اند را مستضعف می‌نامد. این معنا در آیه ۷۵ سوره نساء آمده است که

می‌فرماید: «چرا در راه خدا، و [برای رهایی] مردان و زنان و کودکانی که [به دست ستمگران] تضعیف شده‌اند، پیکار نمی‌کنید؟! همان افراد [ستمدیده‌ای] که می‌گویند: پروردگار! ما را از این شهر [مکه]، که اهلش ستمگرند، بیرون ببر [و رهایی ببخش]؛ و از سوی خود، یار و یآوری سرپرستی قرار ده؛ و از جانب خود، یار و یآوری برای ما مقرر فرما.»

پیامبر خدا (ص) خودشان را همان نصرت‌دهنده‌ای که مردم او را می‌خواهند معرفی فرمودند. ضمن آنکه این دعا را مخصوص مسلمانان نمی‌داند، یعنی هر انسانی از خداوند ولی امری می‌خواهد که بتواند در مقابل ظالمین از او حمایت کند؛ اما در جایی مستضعفین اگر به کفر روی بیاورند مورد بازخواست قرار می‌گیرند. در آیه ۹۷ سوره نساء آمده است: «کسانی که فرشتگان [قبض روح]، جان آنها را گرفتند در حالی که به خویشان ستم کرده بودند، به آنها گفتند: شما در چه حالی بودید؟ گفتند: «ما در سرزمین خود، تحت فشار و مستضعف بودیم. آنها [فرشتگان] گفتند: مگر زمین خدا، پنهان نبود که مهاجرت کنید؟! آنها [عذری نداشتند، و] جایگاهشان دوزخ است و فرجام بدی دارند.» این پنهان‌سازی زمین به معنای فرار نیست، مگر برای کسانی که توان مبارزه و مقابله و حتی تقیه ندارند. یعنی اولین تکلیف انسان‌ها مقابله با ستمگران است و همانطور که در آیه ۷۵ سوره

نساء آمده است این توجیه از زنان و کودکان پذیرفته است و خطاب بعدی که مورد قبول واقع نمی‌شود شامل کسانی است که می‌توانند مقابله و مبارزه کنند. حتی کسانی که دچار شک شدند و نتوانستند تصمیم‌درستی بگیرند نمی‌توانند توجیه بیاورند. یعنی در هنگامی که بهانه می‌آورند پاسخ داده می‌شود که باید تحقیق می‌کردید.

علی بن ابراهیم می‌گوید: «این آیه در مورد کسی که از امیرالمؤمنین (ع) دست کشیده و در کنار او نمی‌جنگد، نازل شده است. پس ملانکه به هنگام مرگ به آنان می‌گویند: فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ؛ یعنی نمی‌دانستیم حتی با چه کسی است؟ و خداوند می‌فرماید: أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَابِعَةً فَتَهَارِجُوا فِيهَا؛ منظور این است که دین خدا و کتابش وسیع بود، باید به آن نظر می‌کردید و سپس می‌فرماید: فَأُولَئِكَ مَاؤَاهُمْ جَهَنَّمَ وَ سَاءَتْ مَصِيرًا و استثناء می‌کند و می‌فرماید: إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا.» (تفسیر قمی، ج ۱، ص ۱۴۹) شاید بتوان این هجرت را به ایستادگی در مقابل حکومت طاغوت و هجرت به حکومت الهی هم معنا کرد؛ یعنی انقلاب در حکومتی که به مردم ظلم می‌کند و از نظر مادی و معنوی آنها را تحت فشار می‌گذارد، خودنوعی هجرت است.

مبارزه در هر سطحی و در برابر هر ظلمی هم لازم است و هم نافع. البته در این میان کسانی که

تطبيق قوانین

استاد زارعی سبزواری: این قوانین و قواعدی که در اسلام به صورت کلی تبیین شده، در حقیقت قوانینی راهگشا برای فقها در تشخیص احکام بسیاری از موضوعاتی است که زیرشاخه‌های این عناوین و موضوعات کلی بوده و از آنها به مسائل و فروع فقهی یاد می‌شود. تفریع و تطبیق فروع و مسائل فقهی بر قواعد و قوانین کلی اسلام از سوی ائمه معصوم (ع) به منزله یک وظیفه برای فقهای دین مطرح شده است. امام رضا (ع) می‌فرماید: «وظیفه ما معرفی اصول و قواعد کلی اسلام است و وظیفه شما تطبیق قواعد و قوانین کلی بر فروع مختلف است که در فقه وجود دارد.»

انتساب به خود!

پرسش: اگر مطلبی را که شخصی دیگر در کتاب یا تحلیلی آورده باشد، گوینده در سخنرانی آن را به گونه‌ای ذکر کند که مخاطب فکر کند این مطلب از گوینده است، حکم آن چیست؟

پاسخ: اگر انتساب مطالب دیگران به خود موجب تزییع حقوق فرد شود، بنا بر احتیاط واجب جایز نیست.

برگرفته از کتاب احکام هدایت سیاسی براساس فتاوی رهبر معظم انقلاب

تلاوت قرآن کریم

سیدالعرفا آیت‌الله سیدعلی قاضی در نامه‌ای به آیت‌الله طباطبایی فرمودند: دستورالعمل، قرآن کریم است؛ فیه دواء کل دواء و شفاء کل عله و دوا کل غله علماً و عملاً و حالاً. آن قره العیون مخلصین را همیشه جلوی چشم داشته باشید و با آن هادی طریق مقیم و صراط مستقیم سیر کنید و از جمله سیرهای شریف آن قرائت است به حسن صورت و آداب دیگر، خصوص در بطون لیالی... و نیز بر شما باد به قرائت قرآن کریم در شب با صدای زیبا و غم‌انگیز، پس آن نوشیدنی و شراب مؤمنان است. تلاوت قرآن کمتر از یک جزء نباشد.

تقویم انقلاب

فتنه‌های کردستان

سید مهدی حسینی
مورخ و پژوهشگر

در تاریخ انقلاب اسلامی نکته قابل ملاحظه‌ای وجود دارد و آن، اینکه هر گاه در انتخاباتی در کشور پیروزی نصیب ملت و جمهوری اسلامی می‌شد و نقطه‌ای از کشور آتش فتنه‌ای افروخته می‌شد؛ به عبارتی دشمنان ملت تلاش داشتند تا برای انجام هر کار انقلابی ملت، هزینه‌هایی را بپردازند!

پس از پیروزی انقلاب اسلامی گروه‌های اعضای تشکیلاتی و احزاب سیاسی با گرایش‌های مختلف از خارج از کشور وارد استان کردستان شدند. آنها در ابتدای کار با حضور در محافل مختلف از حمایت از مواضع امام سخن می‌گفتند، اما به تدریج مواضع ضد انقلابی‌شان را آشکار می‌کردند. در کردستان این جریان‌ها به تدریج مسئله خودمختاری و تجربه‌طلبی را در دستور کار قرار دادند و در فضایی جدیدی که ایجاد کرده بودند، اقدام به عضوگیری و گسترش تشکیلات سیاسی مسلحانه دادند. مجموعه جریان‌های این چنینی در محیط جغرافیایی اقلیمی کردستان برای فعالیت‌های خرابکارانه و جنگ‌های چریکی آماده شده بودند و با وجود عناصر وابسته از خونین، ساواکی‌ها و ارتش‌های فراری تا گروه‌های چپ‌الحدادی و التقاطی به سرمدمداری حزب دموکرات و گروهک کوموله، فعالیت خود را آغاز کردند!

در این میان از فرصت همسایگی با کشور عراق و پشتیبانی اطلاعاتی، مالی و نظامی رژیم بعثی استفاده می‌کردند و می‌کوشیدند اغتشاش و غائله را در شهرهای مختلف کردستان به جریان اندازند.

گروه‌هایی چون دموکرات، گروهک توریستی زرگاری (رستگاری)، فدائیان خلق اقلیتی و اکثریتی، حزب توده، حزب زحمت‌کش، منافقین و ده‌ها گروهک مسلح کوچک و بزرگ در برابر خواست ملت به رهبری امام خمینی (ره) به میدان آمده بودند و هر یک به تبلیغ مرام‌های خود در شهرهای مختلف کردستان مشغول بودند و دفاترشان را در شهرهای مختلف راه‌اندازی کردند. آنها با اسم‌ها و نام‌ها و القاب مختلف گروهی از مردم را به مقابله با نیروهای مدافع انقلاب می‌کشاندند تا به آشفتنگی و آشوب‌گری و غائله‌آفرینی در شهرها دامن زده شود و مردم رنج کشیده و استعمار زده، استبدادزده را که توان تشخیص حق را باطل را نداشتند، دچار سردرگمی کنند.

نکته عجیب در این ماجرا این بود که دولت موقت هم به جای مقابله با این جریان‌های فرصت‌طلب و آشوبگر، با آنها وارد مذاکره و گفت‌وگو می‌شد و آنها با جسارت تمام ادعای سهم‌خواهی‌شان را بالاتر می‌بردند و از ضعف دولت موقت و فضایی ایجاد شده استفاده می‌کردند.

این روند، برنامه آنها در آستانه انتخابات‌های مختلف در سال ۱۳۵۸ را نشان داد.

در تیر ماه سال ۱۳۵۸ که جمهوری اسلامی برنامه انتخابات مجلس خبرگان تدوین قانون اساسی را در دستور کار داشت، آنها غائله‌های خونینی به راه انداختند. برای نمونه، در ۲۳ تیر ماه سال ۱۳۵۸ دقیقاً ۲۰ روز مانده به انتخابات در شهر میروان با یک اقدام مردم‌فریبانه، فاجعه خونینی را به وجود آوردند و ۲۵ نفر بی‌گناه از میان جوانان کرد مسلمان شهر میروان را به بدترین وجه به شهادت رساندند؛ اقدامی که نمونه‌هایی از آن در ماه‌های پس از آن نیز بارها به شکل مشابهی تکرار شد!

آزمون تمکین حکم حکومتی

پایان اصلاح‌طلبی و فرآیند تشکیل دولت نهم - ۳

قرار بود چند روز بعد نظر نهایی خود را اعلام دارد، در روز شنبه ۱۳۸۴/۳/۷ طی یادداشتی در ویلاک خود نظراتی را که طی روزهای اخیر برای حضور یا عدم حضور در انتخابات به دستش رسیده، تشریح کرد و افزود: «بالاخره دیروز و امروز به تصمیم نهایی رسیدم... همچنان بر تداوم حضور در عرصه‌های دفاع از حقوق مردم، اعتلای ایران و سربلندی اسلام و سازماندهی همه تلاش‌ها برای پیشبرد اصلاحات و تشکیل جبهه‌ای که بتواند «دموکراسی، عدالت، استقلال، حقوق بشر و آرمان‌های آزادی خواهانه مردم» را پی بگیرد، مصمم خواهم بود. این بار مصمم‌تر از قبل؛ برای تشکیل جبهه‌ای فراگیر برای پیشبرد اصلاحات از همه نیروهای خواهان «آزادی، عدالت، دموکراسی و حقوق بشر»؛ برای «ساختن وطنی» که آن را با همه تاریخ و فرهنگ و مردمانش دوست دارم. برای ساختن ایران، به یاری خدا، تلاش و خرد جمعی همفکران و همراهان پشتیبانی مردم.»

سرانجام روز موعود فرا رسید و ملت بصیر ایران زمین با حضور باشکوه خود بار دیگر حمایت همه‌جانبه خود از نظام اسلامی را آشکار کردند. در این دوره از انتخابات ۴۷۸۷۸۶۴۶ نفر بنا بر اعلام رسمی، واجد شرایط رأی دادن بودند که از این تعداد حدود ۶۲۸۴ درصد واجدین شرایط رأی دادند، یعنی ۲۹۴۰۰/۸۵۷ نفر در پای صندوق‌های رأی حاضر شدند. هیچ‌کدام از کاندیداها نتوانستند در دور اول حد نصاب لازم را برای انتخاب شدن به سمت ریاست جمهوری را کسب کنند، لذا انتخابات به مرحله دوم کشیده شد.

در این دوره هاشمی‌رفسنجانی با ۶/۱۶ میلیون نفر معادل ۲۱ درصد آرا نافر اول، احمدی‌نژاد با ۵/۷۱ میلیون نفر (۱۹/۵ درصد) نفر دوم بوده و پس از ایشان کروبی با ۵/۰۷ میلیون نفر (۱۷/۳ درصد)، قالیباف با ۴/۰۷ میلیون نفر (۱۳/۹ درصد)، معین با ۴/۰۵ میلیون نفر (۱۳/۸ درصد)، لاریجانی با ۱/۷۴ میلیون نفر (۵/۹ درصد) و محسن مهرعلیزاده با ۱/۲۹ میلیون نفر (۴/۴ درصد) به ترتیب در رتبه بعدی قرار گرفتند. تعداد آرای باطله نیز ۱/۲ میلیون معادل ۴/۲ درصد کل آرا بوده است. بر اساس نتایج مرحله اول هاشمی و احمدی‌نژاد به مرحله دوم راه یافتند و گزینه مورد نظر طیف رادیکال که بیش از هشت ماه برای آن تبلیغ کرده بود، در جایگاه پنجم قرار گرفت.

نیز بدنام کردن اصلاح‌طلبان بوده‌اند، به گونه‌ای که اگر دکتر معین در انتخابات شرکت کند، بگویند که اینها به اصول خود پایبند نیستند و حکم حکومتی را هرگاه به نفع‌شان باشد، می‌پذیرند و از سویی دیگر اگر دکتر معین در انتخابات شرکت نکند، بگویند که آنها از ابتدا قصدشان عدم مشارکت بوده است و از تأیید نشدن صلاحیت معین خوشحال نیز شده‌اند.» تحلیل‌های بدون پشتوانه و سیاسی کارانه که تنها از ذهن سیاستمدار پریچ و خمی چون بهزاد نبوی زاییده می‌شود، با هدف پیش بردن نظر خود در این نشست تا انجامه یافت که وی نظر اول را نوعی «واگذاری سیاسی» صحنه سیاسی به رقبا و از دست دادن فرصت‌ها دانست و نظر دوم را نوعی «سازشکاری سیاسی» تلقی کرد که موجب ریزش آرای بخشی از هواداران معین (بخش ضدانقلاب!) خواهد شد. لذا بهترین حالت را آن دانست که «معین در عین شرکت در انتخابات اعلام کند که حکم حکومتی را نمی‌پذیرد و هرگز در آینده به حکم حکومتی تمسک نمی‌کند.»

این اظهارات به خوبی ایستادگی جریان بهزاد نبوی و سازمان مجاهدین را در برابر جایگاه ولایت فقیه آشکار می‌کند و از چهره حقیقی مدعیان خط امام پرده بر می‌دارد. توصیه‌های بهزاد نبوی و همفکرانش خیلی زود به فکر غالب در ستاد معین تبدیل شد و معین نیز که

جامعه دانشجویی کشور آگاه شده‌اید و نگرانی‌ها و دل‌مشغولی‌های دانشجویان را دریافته‌اید. اما اکنون تردیدهای دانشجویان به یقین بدل گشته که امکان انجام برنامه‌ها و شعارهای اعلام شده شما وجود ندارد.»

ابراهیم یزدی، دبیر کل نهضت آزادی و عزت‌الله سعابی از فعالان ملی-مذهبی نیز با حضور مجدد معین در صحنه انتخابات مخالفت کردند.

گروه دوم معتقد بودند، نظر رهبری حکم حکومتی نبوده و اگر هم بود جریان دوم خرداد به نامزدی معین باید در انتخابات شرکت کند. سیدمحمد خاتمی- رئیس‌جمهور- از جمله این افراد بود که در جمع خبرنگاران اعلام کرد: «حکم حکومتی جایگاه خاص خود را دارد و طرح بحث حکم حکومتی بودن نامه اخیر مقام معظم رهبری در مورد معین و مهرعلیزاده یک بحث انحرافی است.» در کنار نظرات فوق نظر سومی نیز وجود داشت که بر شرکت مشروط معین و اعلام عدم تمکین در برابر حکم حکومتی تأکید می‌ورزید. اعضای اصلی سازمان مجاهدین و جبهه مشارکت از جمله هواداران این نظر بودند که در نشست روز پنجشنبه ۱۳۸۴/۳/۵ ستاد معین از آن حمایت کردند. بهزاد نبوی در این نشست ردصلاحیت معین را سناریویی برای ضربه زدن به جریان دوم خرداد دانست و مدعی شد: «طراحان این سناریو در پی سر در گم کردن و

حافظه

معدن طلا

نگاهی به سلطه آمریکا بر نیکاراگوئه

نیکاراگوئه اتفاقات کند. علاوه بر این عهدنامه، موافقت‌نامه‌های دیگری نیز به امضا رسید که دولت و ملت نیکاراگوئه را به بردگی بیشتر برای آمریکا هدایت می‌کرد. آمریکایی‌ها در این ایام، هرگونه صدای مخالفی را سرکوب می‌کردند. آنان در سال ۱۹۳۴، با «اگستو سزار سانچینو»، رهبر انقلابیون نیکاراگوئه ناجوانمردانه‌ترین رفتار را داشتند. این رهبر شجاع، اما ساده که برای مذاکره به سفارت آمریکا دعوت شده بود، در موعد مقرر به سفارت رفت؛ ولی او را همان‌جا به قتل رساندند و نشان دادند که امپریالیست، همیشه جنایتکار خواهد بود. با بیرون رفتن آمریکایی‌ها از نیکاراگوئه که حاصل

در طول قرون شانزدهم تا نوزدهم، نیکاراگوئه تحت سلطه اسپانیا بود و سرانجام توانست در سال ۱۸۲۸ میلادی استقلال یابد؛ اما آمریکایی‌ها همواره به آن چشم طمع داشتند. آمریکا در سال ۱۸۵۴، نیکاراگوئه را از طریق نیروی دریایی بمباران کرد. سه سال بعد به بهانه مصادوم شدن یک آمریکایی، مجدداً این کشور را بمباران کرد و بعد از یک سال نیکاراگوئه را مجبور به پذیرفتن قرارداد کاس-ایریساری کرد؛ بنا بر این قرارداد، ایالات متحده مجاز به رفت و آمد در نیکاراگوئه و دخالت در آن کشور شد. هیچ یک از کشورهای دیگر آمریکای مرکزی به قدر نیکاراگوئه، تحت مراقبت آمریکا

نبوده است. وجود معدن طلا در آن کشور و بهره‌برداری شرکت‌های آمریکایی از آن، برای توجیه این مراقبت کافی نیست و دلیل واقعی آن است که نیکاراگوئه، به راه وصول به آبراه پاناما نظارت دارد و به سبب وجود دریاچه نیکاراگوئه و رودخانه «سان خوان» به آسانی می‌شود کانال دیگری مابین دو اقیانوس حفر کرد. در بین سال‌های ۱۹۱۲ تا ۱۹۳۳، بار دیگر نیکاراگوئه به اشغال آمریکایی‌ها درآمد و به مستعمره‌ای برای غارت شرکت‌های آمریکایی تبدیل شد. در سال ۱۹۱۴، عهدنامه‌ای در واشنگتن به امضا رسید که بر اساس آن ایالات متحده آمریکا اجازه می‌یافت کانالی را میان دو اقیانوس از طریق خاک

دهلیز

مردم در فلاکت

اوضاع نابسامان معیشت در حکومت رضاخانی

متعدد می‌شدند و چون اغلب از پرداخت هزینه درمان نیز ناتوان بودند، کودکان‌شان را در برابر چشم‌شان از دست می‌دادند. برای اشاره به اوضاع تأسفیبار معیشتی در دوران رضاخان می‌توان به گزارش‌های بلدی به شیراز در مورد اوضاع معیشتی مستخدمان شهرداری اشاره کرد. در اسناد به جامانده از این قشر آمده است: «فقر و تنگدستی این طبقه از خدمتگزاران به حدی بود که هنگامی که می‌خواستند در شهرداری استخدام شوند، برای تهیه عکس و رونوشت شناسنامه و غیره، اثاثیه ضروری منزل‌شان را به‌ناچار می‌فروختند!»

«آرتور میلسیو» مستشار مالی آمریکادر ایران در نوشته‌های خود به اوضاع تأسفیب‌آور معیشتی مردم در دوران رضاخان اشاره کرده است. در نقلی قولی که از وی در کتاب «تاریخ ایران مدرن» نوشته «پرواند آبراهامیان» آمده است، می‌خوانیم: «سیاست مالیات‌بندی شاه به شدت واپس‌گرایانه بود، به طوری که موجب افزایش هزینه زندگی و فشار آن بر طبقات فقیر شد... به طور کلی او کشور را دوشیبه، دهقانان، ایلات و عشایر و کارگران را از پای درآورد و از زمین‌داران مالیات و عوارض سنگین دریافت کرد. در شرایطی که فعالیت‌هایش طبقه جدیدی از سرمایه‌داران-تجار، صاحبان انحصار، پیمانکاران و نورچشمی‌های سیاست‌مداران-را به ثروت رسانده بود، تورم، مالیات و مسائلی از این دست، سطح زندگی توده‌ها را پایین آورد.»

حاکمیت رژیم پهلوی را می‌توان یکی از تلخ‌ترین دوران این سرزمین دانست که مردم در بدترین وضعیت زیست می‌کردند. شاه پر ادعای پهلوی که متأسفانه این روزها نیز حامیانی پیدا کرده است، نالایق‌تر از آن بود که صلاحیت کشورداری داشته باشد و بتواند بر امور کشور مسلط شده و برای آبادانی این سرزمین تلاش کند. اقدامات به ظاهر توسعه‌طلبانه او نه تنها آورده‌ای برای زندگی عمومی مردم ایران نداشت، بلکه درآمد ملی را از جیب ملت در آورده و برای دیرباز و خاندان پهلوی و حداکثر طبقه خاص حاکمیت خرج می‌کرد. اوضاع نامناسب رفاهی در دوران حاکمیت پهلوی اول، همه افشار جامعه از جمله قشر کارگر را به شدت آسیب‌پذیر کرده بود. بر اساس نوشته‌های تاریخی، با وجود اینکه دستمزد کارگران در این دوران ناچیز بود، اما همین دستمزد ناچیز، به موقع کارگر پرداخت نمی‌شد و کارگران مجبور می‌شدند از کسبه و اهل محل برای گذران روزانه زندگی قرض کنند و چون به صورت نسبه مصرف روزانه را خرید می‌کردند، گران‌تر به کارگر فروخته می‌شد و کارگران مقروض باقی می‌ماندند. بر همین اساس، «نیکی کدی» تاریخدان آمریکایی و متخصص حوزه خاورمیانه، نتیجه می‌گیرد که «دهقان غالباً گرسنگی می‌کشید. روستایی‌ها در فقر به سر می‌بردند و اغلب به دلیل کمبود بهداشت، گرفتار بیماری‌های

مدنیت دینی و مسئولیت نیروهای متعهد

حمزه عالمی

دکترای اندیشه سیاسی

سیزدهمین انتخابات ریاست جمهوری، همچنان پیام‌ها و معانی نهفته و البته ناگفته زیادی دارد که نمی‌توان و نباید آنها را مسکوت گذاشت، به ویژه اینکه این پیام‌ها، برخلاف جنگ رسانه‌ای مخالفان خارجی و منتقدان داخلی، بیش از هر چیز از برتری نیروهای متعهد به آرمان‌های انقلاب و مسائل واقعی کشور حکایت می‌کند، بنابراین عرضه این پیام‌ها و بحث درباره آنها، به معنای یادآوری زمینه‌ها و دلایل برتری نیروهای متعهد و ارزشی در حوزه عمومی کشور- و نه صرفاً برخلاف تبلیغات مذکور در حوزه رسمی سیاست- و چگونگی تداوم این برتری است. از سوی دیگر، سخن گفتن از معنا و نگرش معناگراانه به حوزه سیاست، به معنای رونق بخشیدن به حوزه تفکر، معرفت و شناخت است و این رسالتی است که نیروهای متعهد بیش از هر جریان و گروه دیگری باید نسبت به آن احساس مسئولیت کنند. وقتی عمری است رهبر معظم انقلاب بر بصیرت‌افزایی و روشنگری تأکید می‌کند، بنابراین بسیار مهم است که نیروهای متعهد در بازنمایی و تفسیر خویشتر، هویت معرفت‌گرا و بصیرت محور خود را حفظ کنند و در دام تعاریفی که مخالفان و منتقدان از جریان ارزشی دارند و تلاش می‌کنند این نیروها را واپس‌گرا و تکنوکرات‌های بدون تخصص تعریف کنند، قرار نگیرند. نیروهای ارزشی در مقابل این تعاریف سعی کرده‌اند خود را حامی فضای مجازی تعریف کنند و با ارائه برنامه‌های اقتصادی و عمرانی، اتهامات رقیب را پاسخ دهند. اینها پاسخ‌های درست و منطقی است؛ اما می‌توان از این وضعیت فراتر رفت و به جای پاسخ و واکنش، زمین بازی دیگری را طراحی کرد که در تاریخ تمدن اسلامی ریشه دارد، اما فراموش شده است.

جریان منتقد و بدنه اجتماعی سوداگر

مسئله اصلی بحث که احیای هویت معرفت‌گرا و بصیرت‌محور نیروهای ارزشی است، اهمیتش از

جانب یک موضوع دیگر نیز تقویت می‌شود و آن، معنای کنش بدنه اجتماعی نیروهای اصلاح‌طلب در انتخابات اخیر است. اصلاح‌طلبان مدت‌ها مدیدی بر تقدم توسعه سیاسی و ترویج مضامین وابسته به آن همچون جامعه مدنی، مردم‌سالاری، آزادی، حقوق شهروندی و... تأکید می‌کنند؛ اما نوع کنش بدنه اجتماعی آنها در انتخابات اخیر، بیان‌کننده نقش تعیین‌کننده عدم رضایت اقتصادی و معیشتی در رویگردانی سرمایه اجتماعی اصلاح‌طلبان از این جریان است. این موضوع به این معناست که این نیروهای اجتماعی اصلاح‌طلب برخلاف دعای مدید خود، علایق مادی را بر علایق سیاسی- فرهنگی ترجیح می‌دهند و نگرشی سوداگرانه به حوزه سیاست دارند. در مقابل بدنه اجتماعی جریان ارزشی با وجود اینکه دعای بر حقی در زمینه سوء مدیریت دولت وابسته به اصلاح‌طلبان داشته و دارد، اما در انتخابات اخیر بیش از هر چیزی دغدغه مشارکت در انتخابات و امیدوارسازی جامعه را داشت و در پی برنامه‌محوری نخبگان و نامزدهای خود در حوزه اقتصاد، درک خویش از اهمیت مشارکت حداکثری جهت حل مشکلات اقتصادی را نشان داد و جامعه را به سوی این ادراک فراخواند. این موضوع ترجمه صحیح مدنیت متناسب با ویژگی‌های تمدنی و هویتی جامعه ایران است. این نوع مدنیت، منافع ملی (منافع شهر) را بر منافع شخصی ترجیح می‌دهد، استواری نظام سیاسی را از رهگذر مشارکت حداکثری دنبال می‌کند و این دورا، یعنی تقویت نظام سیاسی با حضور مردم، راه حل اصلی همه مشکلات می‌داند و در ضمن با استقبال از آموزه تحول‌خواهی که در یادداشت پیشین بحث شد- اصلاحات را درون چارچوب نهادی و معرفتی حاکمیت تعریف کرده و معطوف به مسائل واقعی کشور می‌کند. این، یکی از پیام‌های بسیار مهم انتخابات اخیر است که نباید از آن غافل شد و نباید اجازه داد، مدنیت و مدنی بودن در دایره تعاریف وارداتی، لیبرالیستی و سوداگرانه جریان رقیب تعریف شود.

مدنیت دینی

سخنی از عمق تاریخ تمدن اسلامی

مدنیت و به تبع آن موضوع شهروندی و حقوق ناظر به آن، سخنی است که نیروهای اصلاح‌طلب از نیمه

دوم دهه ۷۰ به این سو خود را مدعی طرح و رهبری آن دانسته و در این زمینه بیش از هر چیز به ترجمه جامعه مدنی بر مبنای آموزه‌های وارداتی روی آورده‌اند. مسروری بر دعای و عملکرد این گروه‌ها نشان می‌دهد، مدنی بودن در نزد آنان آلودگی زیادی با خاستگاه و گرایش‌های چپ‌گرایانه آنها پیدا کرده و بنابراین این موضوع به سطح منازعه اجتماعی (یا چپ‌گرا) علیه نظام سیاسی تقلیل یافته است؛ پاسخگویی بر صرفاً از جانب حاکمیت خواستار شده و هرگاه خود این جریان به قدرت دست یافته، سوء عملکردش را به بهانه‌های مختلف توجیه کرده است. این در حالی است که اساساً تمدن، مدنیت و شهروندی در جهان اسلام با ظهور پیامبر اکرم (ص) وجود یافته است و اساساً جهان قبیله‌ای و جاهلی عرب و جهان شاهی- بندگی ایران پیش از اسلام با تکیه بر نقش هویت‌بخش آموزه‌های اسلامی به مدنیت، آزادی، حقوق شهروندی و عزت و کرامت انسانی دست یافته است. این مسیر اگر از طریق خلفا و سلاطین نامشروع به انحراف رفت، از سوی فلاسفه و متکلمین جهان اسلام- که چهره‌های مهم آنها گرایش‌های شیعی داشتند- زنده نگه داشته شد و در هیئت یک نظام فکری ادامه حیات داد. روشن است که این نظام فکری در آمیختگی با فلسفه کلاسیک غرب پرورش یافته، اما این پیوند به هیچ وجه پدیده‌های اتقاقی و غیرآگاهانه نبوده است، بلکه هدف اصلی فلسفه کلاسیک، یعنی رساندن جامعه به سعادت (که از راه تربیت فضیلت‌مندانانه طبقات مختلف شهر حاصل می‌شود)، با آموزه‌های اسلامی، کمترین تضاد و تقابل را داشته و اتفاقاً فلسفه اسلامی با روشن کردن مقام شریعت در چارچوب حکمت، ساختار مشخصی را برای رساندن جامعه به فضایل تعریف کرده‌اند. اینکه فارابی فقه را جزء حکمت عملی تعریف می‌کند، نتیجه منطقی عدم تضاد فلسفه با شریعت اسلام است. حتی عنصر دیالوگ در فلسفه کلاسیک که بر خن آن را به مبنای خویش دیگری از این فلسفه قرار می‌دهند و

وجه پدیده‌های اتقاقی و غیرآگاهانه نبوده است، یعنی رساندن جامعه به سعادت (که از راه تربیت فضیلت‌مندانانه طبقات مختلف شهر حاصل می‌شود)، با آموزه‌های اسلامی، کمترین تضاد و تقابل را داشته و اتفاقاً فلسفه اسلامی با روشن کردن مقام شریعت در چارچوب حکمت، ساختار مشخصی را برای رساندن جامعه به فضایل تعریف کرده‌اند. اینکه فارابی فقه را جزء حکمت عملی تعریف می‌کند، نتیجه منطقی عدم تضاد فلسفه با شریعت اسلام است. حتی عنصر دیالوگ در فلسفه کلاسیک که بر خن آن را به مبنای خویش دیگری از این فلسفه قرار می‌دهند و

آفاق

چهره پنهان سیاست - ۳

لایه‌های چهارگانه سیاست و نفوذ

به دانش و فناوری آن عصر برمی‌گردد. همین امر آن را پیچیده و پیچیده‌تر کرده است. پنهان بودن این سیاست به هدف و آماج آن بستگی دارد. هدف و آماج این سیاست، ساحت ادراکی، گرایشی و عاطفی انسان است که از طریق اغوا و جذبات‌سازی‌ها صورت می‌پذیرد. **لایه عمیق‌تر:** اگرچه این سیاست در گذشته استفاده می‌شد، اما سیاست نفوذگذاری در عصر فرامدرن با توجه به فناوری‌های ارتباطی، فناوری‌های قدرت نرم و شناخت بیشتر از ساحت‌های وجودی انسان و جوامع، بسیار خفنی‌تر و ناملموس‌تر شده است. این نوع نفوذ و سیاست، برخلاف سیاست عمیق، دستکاری ذهنی یا عاطفی نیست، بلکه شاکله‌ساز و هویت‌سوز است.

بنابراین، این نتیجه حاصل می‌شود که سیاست مثل کوه یخی است که بخش کوچکی از آن روی آب است و بخش اعظم آن در زیر آب است. به میزان نرم شدن قدرت و نفوذ، سیاست نیز نرم و لایه‌های عمیق‌تر و چهره‌های پیچیده‌تر و خفنی‌تری پیدا کرده است؛ از این رو مقوله نفوذ را به عنوان قلب سیاست یاد کردند.

سیامک باقری

دکترای علوم سیاسی

تاریخ مداخلات قدرت‌های سیاسی نشان می‌دهد، آنها چهار نوع اعمال قدرت یا سیاست را برای تأثیرگذاری و تغییر رفتار دولت‌ها و ملت‌ها آنگونه که مورد دلخواه آنها باشد، به کار برده‌اند. **لایه آشکار:** این لایه سطحی‌ترین لایه سیاست است. ویژگی اساسی این لایه به کارگیری قدرت و دیپلماسی اجبار است. ایجاد رعب برای نفوذ در تغییر رفتار است. اصل این نوع مداخلات سیاسی، نظامی و اقتصادی آشکار در هر عصری یکسان بوده است، اما توجه آن در هر عصری به تناسب آگاهی ملت‌ها تغییر یافته است. در عصر فرامدرن، نفوذگذاری‌های آشکار در روابط بین‌الملل با توجیه اقدامات بشر دوستانه انجام می‌پذیرد. **لایه پنهان:** نماد و نمود این سیاست، به کارگیری سازمان‌های اطلاعاتی و قدرت اطلاعاتی است؛ این سیاست به این دلیل پنهان نام گرفت که ساحت وجودی نظام سیاسی را هدف نفوذ خود قرار می‌دهد.

لایه عمیق: استفاده از این سیاست موهون استراتژیست‌های فکور در هر عصری است؛ کسانی که فهمیدند با فریب افکار عمومی می‌توانند سیاست را آنگونه که می‌خواهند با کمترین هزینه تدبیر کنند. تفاوت به کارگیری این سیاست در هر عصری به میزان کشف و دستیابی

ریزش‌ها

فراز و فرود سید محمد موسوی خوئینی - ۴

بازی مرموز در تسخیر لانه!

در اینجاست که شهید بهشتی با مشی خوئینی‌ها به شدت مخالف بوده و برخی انحرافات را به وی گوشزد می‌کرده است. خوئینی‌ها تلاش داشت با پیدا کردن سند علیه شهید بهشتی، وی و حزب جمهوری اسلامی را از صحنه مدیریت انقلاب به انزوا بکشاند. یکی دیگر از ابهامات مرتبط با تسخیر لانه جاسوسی در ماجرای تأیید صلاحیت بنی‌صدر خودنمایی کرد. اسناد مربوط به بنی‌صدر از اولین اسنادی بود که کشف شد؛ چرا که در گاو صندوق سفارت یا بنا به نقلی بر اثر سهل‌انگاری کارمندان سفارت روی میز باقی مانده بود و کاملاً سالم به دست دانشجویان افتاد. اندکی بعد از این ماجرا موسوی خوئینی‌ها به عنوان نماینده امام (ره) در بررسی صلاحیت کاندیداها معرفی می‌شود و بنی‌صدر نیز برای کاندیداتوری اولین دوره ریاست جمهوری نام‌نویسی می‌کند و بی‌هیچ واکنشی از سوی موسوی خوئینی‌ها تأیید صلاحیت می‌شود و بهترین روابط را با گروهک مجاهدین خلق (منافقین) برقرار می‌کند. حال این سؤال مطرح است که چرا بنی‌صدر همان موقع به استناد همان مدارک به دست آمده از لانه جاسوسی که خوئینی‌ها از آن اطلاع داشت، رد صلاحیت نشد؟

منبع:

۱- محسن میلانی، شکل‌گیری انقلاب اسلامی، از سلطنت پهلوی تا جمهوری اسلامی، ترجمه مجتبی عطارزاده، انتشارات گام نو، ۱۳۸۷، ص ۳۰۱، ۲۹۹. ۲- محمدعلی الفت‌پور، بازگشت از نیمه راه، ص ۱۸۶.

یکی از حوادث بسیار مهم دهه اول انقلاب تسخیر سفارت آمریکا در تهران است. این اقدام دانشجویان پیرو خط امام (ره) در اعتراض به مداخله آمریکا در امور ایران بود. مباحث زیادی درباره اصل اقدام در انجمن اسلامی دانشجویان مطرح بود که سرانجام گروه طرفدار تسخیر لانه تصمیم می‌گیرند با توجه به توصیه سید محمد موسوی خوئینی‌ها بدون مشورت اولیه با امام راحل لانه جاسوسی را اشغال کنند. طبق ادعای خوئینی‌ها، دانشجویان از وی خواستند که (امام) خمینی را در جریان این تصمیم قرار دهد، اما استدلال وی در رد این درخواست این بود که ملا حظات سیاسی، امکان رضایت (امام) خمینی از این اقدام را منتفی می‌کند.

از نظر «مهدی بازرگان»، رئیس دولت موقت نیز «یگانه شخصیت واسط و مؤثر و شاید وارد و محرک از روز اول آقای خوئینی‌ها» بوده است. این نقش آفرینی پس از تسخیر لانه جاسوسی هم ادامه دارد و به تعبیر برخی از مورخان و تحلیلگران، در افشای اسناد هم نقش کلیدی از آن موسوی خوئینی‌هاست، البته خوئینی‌ها در آن برهه نماینده امام در صدا و سیما بود.

یکی از مسئولانی که وظیفه جمع‌آوری اسناد لانه جاسوسی را داشت، روایت می‌کند که یک روز موسوی خوئینی‌ها آمد پیش ما و گفت: «آیا سندی از ارتباط آیت‌الله بهشتی با آمریکا وجود دارد یا نه؟» اهمیت این ماجرا

سیاست نامه

اندیشه سیاسی فضل‌الله نوری - ۳۰

سیاست مطلوب!

فتح‌الله پرباشان

دبیر گروه اندیشه

اگر قرار باشد به طور خلاصه مدل و برنامه مطلوب سیاست از منظر شیخ فضل‌الله نوری را جمع‌بندی و ارائه کنیم، می‌توانیم با استناد به نوشته مرحوم منذر بر این نکته تأکید کنیم: «اصول سیاست شیخ در زندگی و برنامه کلان او برای بهبود مشکلات موجود و نیل جامعه به رفاه مادی و سعادت معنوی، چنین بود: استقلال، قانونمندی و حاکمیت اسلام.» با تأمل در سخنان شیخ، معلوم می‌شود که از نظر او اولاً، «این «سیاست» است که باید رنگ «دین» به خود بگیرد و نه بالعکس. در ثانی، نظریه سیاسی شیخ، حاوی دو جنبه «سلبی» و «ایجابی» است که وجه سلبی آن، خود را در دو رکن اساسی تشکیل می‌شود: استقلال به معنای رهایی از یوغ سلطه فکری- فرهنگی- سیاسی- اقتصادی بیگانگان و عدالت از طریق «مهار قانونمندان» دولت از طریق مجلسی مرکب از نمایندگان طبیعی اصناف و طبقات جامعه. حاکمیت اسلام نیز به معنای اجرای «مو به مو و بدون تبعیض» احکام اسلامی در جمیع شئون، وجه «ایجابی» سیاست مطلوب وی را می‌سازد. در این بین، رهایی از سلطه بیگانه (خاصه استعمار غرب) در همه شئون، هدف اساسی بود که شیخ، دستیابی به ایران آباد و سربلند را در گرو آن می‌شمرد و زندگی‌اش را وقف مبارزه در راه آن کرده بود. درباره عدالت و حکومت قانون نیز مرحوم نوری را باید «از چهره‌های برجسته» به شمار آورد که «با حاکمان و دولتمردان مقتدر ستمگر می‌ستیزید.» در واقع، عدالتخانه، مهاری بود که شیخ، متناسب با امکانات و مقتضیات زمانه، برای تعدیل خودکامگی‌ها و رفع استبداد تهیه دیده بود. او خود در لوائح ایام تحصن تصریح دارد که انگیزه‌اش از برافراشتن درفش عدالتخواهی در صدر مشروطه، تغییر رژیم خودکامگی و «محدود» کردن اختیارات شاه و دولت از سوی نمایندگان مردم بوده است.^۱ اما می‌بینیم که دشمنان دانا و دوستان جاهل وی را طرفدار استبداد می‌نامند تا موفق به هدف سترگش نشود؛ اما پیتروزی، استاد تاریخ دانشگاه کمبریج سخن جالبی دارد: «شیخ فضل‌الله نوری... را بایستی نماینده آن مکتب فکری دانست که حاکمیت را از خداوند می‌داند و نه از مردم و شاه.»^۲ همچنین ماشاء‌الله آجودانی، مورخ منتقد شیخ معتقد است: «بی‌انصافی است اگر بخواهیم حمایت بی‌دریغ او [شیخ فضل‌الله] را از محمدعلی‌شاه و مخالفت عمیق و بنیادیش را با مشروطه، صرفاً به مسائل شخصی و اختلافات خصوصی با بهبهانی و طباطبایی بر سر ریاست روحانی مجلس تقلیل دهیم... او به روشنی بر تناقض عمیق دموکراسی و نظام مشروطیت با اسلام و مبانی اعتقادی آن انگشت نهاد.» اما ضلع سوم از اصول شیخ نوری، حاکمیت اصول و احکام اسلام و جبهه‌بندی در مقابل غیر آن، به ویژه تفکر غرب است. از نظر او «دین اسلام... دنیا را به عدل و شورا گرفت. آیا چه افتاده است که امروز باید دستور عدل ما از پاریس برسد و نسخه شورای ما از انگلیس بیاید؟!»^۳ در واقع، نظام مطلوب شیخ نظامی است که در آن احکام اسلام پیاده شود: «ای برادر، نظامنامه، نظامنامه... لکن اسلامی، اسلامی... یعنی همان قانون شریعت که ۱۳۰۰ و اندی است در میان ما هست و جمله [ای] از آن، که به آن اصلاح مفاسد ما می‌شود در مرتبه اجرا نبود، حالا بیاید به عنوان قانون و اجرا شود.»^۴ منابع در دفتر نشریه موجود است.

نکته گرام

عبدالله گنجی، کارشناس سیاسی: آقای اژه‌ای به معنای حقیقی کلمه گرایش سیاسی-جنحی ندارد. این خصیصه و تجربه طولانی و متنوع قضایی می‌تواند تراز فعلی دستگاه قضایی را حفظ کند. هنر رئیسی تولید سرمایه اجتماعی از قوه قهریه نظام بود. حال آنکه قوه قضائیه اگر هیچ نقضی هم نداشته باشد هر دو نفر که از آن بیرون می‌آیند، یکی ناراضی است.

مهدی کشت‌دار، مدیرعامل خیرگزاری قوه قضائیه: بعد از انتصاب آقای اژه‌ای با حکم رهبر معظم انقلاب، دفتر ایشان در اولین اقدام با افراد از طیف‌های مختلف فکری، سیاسی و رسانه‌ای تماس گرفته است. البته تا جایی که اطلاع دارم با نخبگان و حتی برخی محکومان سابق در دستگاه قضایی نیز تماس گرفته‌اند و بسا معرفی کانال ارتباطی به دفتر رئیس از آنها خواسته‌اند در بیان نظرات از این کانال استفاده کنند.

فریاد هست، فعال فضای مجازی: در آمریکایی که موشک‌هاش به همه دنیا می‌رسد! بعد پنج روز از ۲۰۰ کشته ساختمان‌های فلوریدا فقط ۱۱ جسد از زیر آوار بیرون آوردن! هیچ فردوسی پوری هم نگفته شهردار استعفا و هیچ روشنفکری هم با آوار سلفی نگرفته...

حسن رحیم پورازغدی، اندیشمند: آمریکای و انگلیس از افغانستان و عراق (و سوریه) نخواهند رفت. بسا گاز و ترمز بازی می‌کنند؛ فتنه‌افکنی، ترور و تهدید می‌کنند؛ اما نخواهند رفت، مگر پس از پرداخت هزینه‌های سنگین‌تر به دست ملت‌های تحت اشغال.

سعید جلیلی، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام: «رستم»‌ها زیادند، اما «فردوسی»‌ها کم هستند. ادبیات روایت پیشرفت باید متناسب فهم عامه باشد و اجتماعی بشود تا لایه‌ها و اقشار مختلف با آن ارتباط برقرار کنند. اگر پیشرفت‌های کشور را روایت نکنیم، دیگران آنها را وارونه روایت می‌کنند.

حجت‌الاسلام حسین کازرونی: گرمای هوای عراق به ۵۰ درجه رسیده و برق در شبانه‌روز فقط دو تا چهار ساعت در اختیار مردم قرار می‌گیرد. زیرساخت‌های زیادی در عراق پس از اشغال به دست آمریکا نابود شد و شرکت‌های آمریکایی با قراردادهای میلیارد دلاری از محل فروش نفت عراق، به هیچ تعهدی عمل نکردند.

احمد زیدآبادی، فعال اصلاح‌طلب: خطی نامشخص رنگ زد و چون گوشی را برداشتم، گفته شد که از طرف دفتر سپیداراهیم رئیسی تماس گرفته‌اند. درخواست‌شان دریافت انتقادات، نظرات و پیشنهادات من به آقای رئیسی در مقام ریاست‌جمهوری بود. گفتم؛ اگر بخواند، چرا که نه؟ تأکید کردند که حتماً می‌خواند. با خود فکر کردم، خوب، چه بهتر از این؟

محمد ایمانی، کارشناس سیاسی: میزان مشارکت در انتخابات را باید بر اساس «متغیرهای واقعی» سنجید و نه در خلأ و به شکل فانتزی. باید دید انتخابات اخیر در چه شرایطی برگزار شد؟ برنامه دشمن چه بود؟ و مدیریت دولت مستقر چه تأثیری بر نشاط یا دلسردی مردم داشت؟ و عدم احراز صلاحیت برخی نامزدها چه قدر می‌توانست مؤثر باشد؟

بازار داغ شایعه

مروری بر طرح اخیر مجلس برای صیانت از حقوق کاربران و هجمه و حمله‌هایی که به آن شد

محمد صالح نادری
کارشناس فناوری اطلاعات

این اعتراضات تصریح کرد این طرح هنوز در مرحله تدوین است و هیچ بحثی درباره مسدودسازی شبکه‌های اجتماعی خارجی در آن مطرح نیست. در نهایت با انتشار نسخه نهایی طرح، مشخص شد آنچه در دستور کار مجلس قرار دارد، با نسخه‌ای که در شبکه‌های اجتماعی منتشر شده، بسیار متفاوت است؛ اما طرح اصلی چیست و چه تفاوت‌هایی با شایعه منتشر شده دارد؟

جرم فعالیت در شبکه‌های اجتماعی؟

در شایعه منتشر شده، گفته شده بود فعالیت کاربران و سازمان‌ها در پیام‌سان‌های مسدود شده و مجازات تعزیری درجه ۷ شامل جریمه نقدی و زندان است؛ اما در طرح اصلی چنین چیزی وجود ندارد و جرمی برای فعالیت کاربران عادی در این شبکه‌ها دیده نشده است. بر اساس این طرح، ارائه خدمات کاربردی در کشور نیازمند ثبت است و ارائه‌دهندگان خارجی باید نماینده قانونی معرفی کنند؛ وگرنه مسدود خواهند شد. اگر یکی از کارکنان مسئول در دستگاه‌های اجرایی خدمات دولتی و عمومی را در بسترهای مسدود ارائه دهد و کاربرانی را مجبور به استفاده از این بسترها کند، با مجازاتی مانند انفصال از خدمت روبرو خواهد شد.

ترافیک پیام‌رسان‌های خارجی؟

در شایعه منتشره، گفته شده بود ترافیک پیام‌رسان‌های خارجی به نصف کاهش خواهد یافت که چنین چیزی درست نیست و با مشاهده طرح اصلی می‌بینیم که سقف ترافیک این شبکه‌ها باید در کمیسیون‌های مربوطه تعیین شود.

فیلترینگ زیر نظر کارگروه فیلترینگ

در خبر پخش شده، گفته شده بود در صورت تصویب

این طرح کارگروهی گسترده‌تر از کارگروه تعیین مصادیق وظیفه فیلترینگ را بر عهده خواهد داشت که چنین چیزی صحیح نیست. با مشاهده طرح اصلی و بررسی آن، خواهیم دید که همچنان همان کارگروه قبل، وظیفه فیلترینگ را بر عهده دارند.

فقط فروش فیلتر شکن ممنوع

در طرح مجلس در رابطه با فیلتر شکن می‌خوانیم که هرگونه اقدام به تولید، تکثیر، توزیع، فروش و انتشار یا در دسترس قرار دادن غیرمجاز هر نوع نرم‌افزار یا ابزار رایانه‌ای الکترونیکی (نظیر وی‌پی‌ان و فیلتر شکن) که امکان دسترسی به خدمات غیرمجاز مسدود شده را به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم فراهم کند، ممنوع بوده و مجازات مرتکب آن حبس و جزای نقدی درجه شش خواهد بود. در این طرح صحبتی از استفاده فیلتر شکن نیامده است و همانطور که سیدعلی یزدی‌خواه، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس گفته است که در این طرح مجلس استفاده کاربر از فیلتر شکن را جرم تلقی نکرده است و کاربران می‌توانند از فیلتر شکن استفاده کنند.

مرزبانی سایبری با ستاد کل نیروهای مسلح

منظور از مرزبانی، اعمال خط‌مشی و حاکمیت در گذرگاه‌های مرزی فضای مجازی کشور، حفاظت از گذرگاه‌های مذکور و نظارت بر ورود و خروج داده‌هاست. مرزبانی فضای مجازی و دفاع سایبری از کشور و جلوگیری از بهره‌برداری غیرمجاز از داده‌ها در گذرگاه‌های مرزی، با مسئولیت ستاد کل نیروهای مسلح انجام می‌پذیرد. دستگاه‌هایی مانند وزارت ارتباطات، وزارت اطلاعات، وزارت دفاع، قوه قضائیه، سازمان صدا و سیما و... موظف به انجام دستورات ستاد کل نیروهای مسلح در این

زمینه هستند. شاید برای تان جالب باشد که بدانید در بیشتر کشورهای مطرح دنیا از نظر فناوری، کنترل و پایش اطلاعات اینترنتی بر عهده نیروهای نظامی و امنیتی در آن کشور است. برای نمونه، در آمریکا قانونی با عنوان قانون «میهن‌پرستی» وجود دارد که تمام فعالیت‌های مجازی کاربران و مکالمات و تماس‌های تلفنی آنها و تمام داده‌های اینترنتی شهروندان آمریکایی شوند و ضبط می‌شود و وظیفه این کار بر عهده اف‌بی‌آی و آژانس‌های امنیتی در این کشور است؛ اما در آمریکا کسی علیه این نقض حریم شخصی کاربران حرفی نمی‌زند و حتی از آن با عنوان میهن‌پرستی یاد می‌شود، اما در ایران در حالی که فقط داده‌های سرشاخه زیر نظر ستاد کل نیروهای مسلح قرار است خط مشی داده شوند، شایعه کودتا علیه اینترنت در ایران را به راه می‌اندازند!

چه باید کرد؟

صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی و ساماندهی پیام‌رسان‌های اجتماعی نیازی است که همیشه در کشور وجود داشته است. امروزه، فضای مجازی کشور بدون هیچ چارچوب و ضابطه‌ای تقریباً به حال خود رها شده است و متأسفانه میزان جرم و بزهکاری‌ها در این فضا آمار افزایشی دارد. قمار، اقدامات تروریستی، اخبار جعلی که آرامش جامعه را می‌گیرد، کلاهبرداری‌ها، هدف قراردادن بنیاد خانواده و محتوای خلاف عفت و... همگی نشان‌دهنده ضرورت ساماندهی این فضا است. اجرای چنین طرح‌هایی نه تنها در فعالیت کاربران عادی در اینترنت و شبکه‌های مجازی خللی ایجاد نمی‌کند؛ بلکه با پالایش این فضا، بستری برای فعالیت‌های بهتر اقتصادی و فرهنگی ایجاد می‌کند.

پدر آنتی‌ویروس!

امیر مهدی صالحی

کارشناس رسانه

اگر در گذشته پای یکی از رایانه‌های اداری نشسته و مدتی با آن کار کرده باشید، حتماً با پیام‌های گاه و بسی‌گاه نرم‌افزار ضد ویروس آن روبرو شده‌اید و به یاد دارید که با وجود نرم‌افزارهای مناسب‌تر ضد ویروس، اما همچنان ویروس‌یاب سازمانی در ایران «مکافی» بود! حتی گفته می‌شد که شرکت این ویروس‌یاب به صورت کامل به وسیله ایران خریداری شده است! ایده ویروس‌یاب مکافی در ذهن خالق آن «جان مکافی»

اولین ویروس‌های رایانه‌ای در سال ۱۹۸۶ زمانی که اولین ویروس‌های رایانه‌ای

پدیدار شدند، شکل گرفت. «جان مکافی» در دوران جوانی موفق شد یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های سازنده ضد ویروس تا به امروز را بنا کند؛ همین موضوع سبب شد تا به شهرت و درآمد بسیار بالایی دست پیدا کند. جان مکافی یکی از جنجالی‌ترین شخصیت‌های حوزه فناوری طی سال‌های اخیر بوده است. نظرات جنجالی مکافی به‌ویژه در حوزه رمز ارزها حاشیه‌های فراوانی برای وی ایجاد کرد؛ اما او جدا از حواشی که برای خود ایجاد می‌کرد، شخصیتی تأثیرگذار در حوزه امنیت به‌شمار می‌رفت. شرکتی که مکافی تأسیس کرده بود، خیلی زود به درآمد سالیانه ۵ میلیون دلار رسید و دلیل آن روی آوردن شرکت‌های دیگر به تأمین امنیت رایانه‌ها و محافظت در برابر ویروس‌ها با استفاده از ویروس‌یاب مکافی بود. موفقیتی که به واسطه حمله ویروسی به نام «میکل آژ» به کامپیوترهای شخصی در سال ۱۹۹۲ حاصل شد. جان مکافی باور داشت این ویروس قادر بوده تا ۵ میلیون کامپیوتر شخصی را آلوده کند. تا آن زمان، نرم‌افزارهای ویروس‌یاب محصولاتی نبودند که کاربران رایانه‌های خانگی بخواهند آنها را خریداری کنند؛ اما ویروس «میکل آژ» این تصور را در میان افراد تغییر

داد و به عبارت دیگر، جان مکافی را ثروتمند کرد. حتی گفته می‌شود این ویروس را خود جان مکافی منتشر کرده است تا درآمدش بیشتر شود! جان مکافی به دلیل فرار مالیاتی در اکتبر سال ۲۰۲۰ در اسپانیا بازداشت شد. طبق گفته‌های وزارت دادگستری آمریکا، وی برای اینکه از پرداخت مالیات بگریزد، بخش عظیمی از ثروت خود را به حساب‌های بانکی یا حساب‌های مبادله ارز دیجیتال با نام‌های صوری می‌ریخت. مکافی حتی به پنهان کردن دارایی‌های خود هم محکوم شده بود که از جمله آنها می‌توان به یک قایق مجل و املاک مختلف اشاره کرد که به نام دیگران ثبت شده بودند. مکافی در سال ۲۰۱۹ نیز جزا خود از مالیات را بیان کرد و در توبیتی نوشت، برای هشت سال برگه مالیاتی نکرده؛ چون گرفتن مالیات غیرقانونی است. هرچند او از پیش‌تازان امنیت کامپیوتر بود، اما یک بسار در مصاحبه‌ای اذعان کرد عملاً هرگز از این نرم‌افزار یا هیچ نرم‌افزار ضد ویروس دیگری در کامپیوترهای خود استفاده نکرده است. او در این باره گفته بود: «من با تغییر دایمی آدرس‌آی‌پی (پروتکل اینترنتی) از خود محافظت می‌کنم، در واقع نام خودم را به هیچ دستگاهی که از آن استفاده می‌کنم وصل نمی‌کنم، و به سایت‌هایی که ممکن

خبر خوب

رصدخانه ملی

نزدیک‌تر به آسمان با دانش بومی

گنبد و رصدخانه ملی ایران بزرگ‌ترین پروژه علوم پایه کشور بود که هم‌زمان با اتمام ساخت، نصب و آغاز راه‌اندازی تلسکوپ در کاشان پذیرای محققان خواهد بود. این رصدخانه در ارتفاع ۳۶۰۰ متری ساخته شده و در کنار ۷ رصدخانه بزرگ دیگر در نیم‌کره شمالی زمین قرار می‌گیرد تا زنجیره اتصال رصدستارگان بین اروپا تا هند را پر کند. تلسکوپ ۹۰ تایی این رصدخانه چهل هزار قطعه دارد که تماماً در داخل طراحی و ساخته شده است.

پژواک

حمله به اشغالگران

هک شدن اطلاعات دانشجویان صهیونیست

یک گروه هکری مالزیایی حامی فلسطینیان با حمله به یک پایگاه داده، توانسته است اطلاعات ۲۸۰ هزار دانشجوی صهیونیست را هک کند. حمله هکری به شرکت صهیونیستی «آکاده ام ای» که خدمات دیجیتال متنوعی را به دانشگاه‌ها و کالج‌های صهیونیستی ارائه می‌دهد، موجب افشای این اطلاعات شده است. این هکرها مدعی سرقت اطلاعات تعداد زیادی از گذرنامه‌های اتباع رژیم صهیونیستی نیز شده‌اند و می‌گویند علیه تعداد زیادی بانک صهیونیستی، مانند بانک اسرائیل، بانک لئومی و بانک میزراهی تهاوت حملات سایبری انجام داده‌اند.

نرم‌افزار

قنداق ترگر

بر رشد نوزاد نظارت کن

«قنداق کردن» به معنای پیچیدن نوزاد در یک پارچه است که در گذشته بسیار بیشتر از حال رواج داشت، اما امروز قنداق ترگر برنامه‌ای است که میزان خواب، تغذیه و سرگرمی و روند رشد قد، وزن و دور سر نوزاد خود را هر لحظه سنجش می‌کند. این برنامه قابلیت نمایش وضعیت اخیر نوزاد، ثبت زمان چرت‌های روزانه و خواب شبانه، پایش وضعیت تغذیه، ثبت دفعات و الگوی تعویض پوشک نوزاد شما، اندازه‌گیری میزان سرگرمی و بازی کودک دلنبدتان و بسیاری از امکانات دیگر را دارد.

خرده روایت‌هایی که واقعی است

گفت‌وگوی صبح صادق با سید محمد صادق حسینی تهیه‌کننده مجموعه «خرده روایت‌ها»

نسیم اسدپور

دبیر گروه فرهنگ

مدتی است که فیلم کوتاه نسبت به گذشته بیشتر مورد توجه عموم مردم قرار گرفته است. شاید اصلی‌ترین دلیل این رغبت، بیشتر به محدودیت زمانی افراد در عصر ارتباطات برمی‌گردد؛ اما در این میان، سهم فضای مجازی نیز کم نیست. فیلم کوتاه چنانچه مورد استقبال از سوی مخاطبان فضای مجازی قرار بگیرد، در همین فضا دست به دست نیز می‌چرخد. چه بسا یک فیلم کوتاه که گاهی تأثیرگذاری به مراتب بیشتری از تولیداتی با هزینه‌های چند برابری خواهد داشت؛ اما در این میان، چند وقتی است که یک گروه ایده جدیدی را در راستای ساخت فیلم کوتاه خلق کرده‌اند، شاید بهتر و درست‌تر این است که بگوییم این ایده در قالب فیلم‌های کوتاه، قدمی بسیار جدی در به تصویر کشیدن سبک زندگی شهدا داشته است. گروهی که چند کار دربار برش بسیار کوتاهی از زندگی شهدا انجام داده‌اند، از جمله داستان کوتاهی درباره شهید رجایی یا شهید لاجوردی. خاطره‌ای درباره شهید سلیمانی نیز از دیگر آثار این گروه فیلمساز بوده است. این فیلم‌های کوتاه که با نام «خرده روایت‌ها» شناخته می‌شوند، با کمترین هزینه نسبت به آنچه در فیلم‌های سینمایی و سریال‌ها برآورد می‌شود، خاطره‌هایی زیبا از شهیدان و الامقام را به تصویر می‌کشند. در این گفت‌وگو به سراغ سید محمد صادق حسینی، تهیه‌کننده مجموعه «خرده روایت‌ها» رفته‌ایم و درباره چند و چون تولید این چند اثر تأثیرگذار با او به گفت‌وگو نشستیم.

آقای حسینی خرده روایت‌ها را در تلویزیون دیده‌ایم. خاطره‌ای از شهید لاجوردی و خرده روایتی دیگر درباره شهید رجایی. یک خرده روایت در مورد شهید سلیمانی نیز در فضای مجازی دست به دست شُد. ایده این خرده روایت‌ها از کجا آمده است؟

ما در جمع رفقای که هستیم، به این نتیجه رسیدیم که ساختن زندگینامه شهدا و بزرگان جامعه شاید در بستر سینما یا سریال شدن نباشد. نه اینکه شدن نیست، بلکه تولید تعداد زیادی از سریال و فیلم سینمایی و پرداختن به همه شهیدان یا حداقل شهدایی که بیشتر مردم آنها را می‌شناسند، کار سختی است و البته برای تک‌تک این تولیدات عزمی جدی نیز از سوی مدیران فرهنگی مورد نیاز است. کما اینکه در زمان بعد از انقلاب تاکنون، چنین خروجی‌هایی را شاهد نیستیم و کمتر شاهد بوده‌ایم. تاکنون درباره چند شهید کار ساخته شده است؟ این ایده از همین جا شکل گرفت که مدلی را طراحی کنیم که برشی از زندگی این بزرگان را به تصویر بکشد. چون این کار در قالب فیلم کوتاه انجام می‌شود، طبیعتاً مستلزم هزینه‌های ساختی، مانند آنچه در سینما و سریال شاهد هستیم، نخواهد بود. اتفاقاً اقبال بیشتری هم در مورد این نوع کارها وجود دارد. با این شرایط، این امکان به وجود می‌آید تا بتوانیم کارهای بیشتر درباره آدم‌های بیشتری تولید کنیم. برای نمونه، اگر بخواهیم الان برای شهید لاجوردی یا شهید بهشتی کار بسازیم یک سریال می‌طلبید، اما در این ۴۰ سال این اتفاق صورت نگرفته است. شهید رجایی به همین ترتیب و بسیاری از شهدا و بزرگان دیگر. در نهایت تصمیم گرفتیم این مدل را طراحی کنیم. مرحله بعدی این بود که این قصه‌ها چطور باید روایت شود که در امانتیک بوده و از شعاری بودن به دور باشد. طبیعتاً این بخش کار سختی بود و به بررسی و مطالعه جدی احتیاج داشت که بینیم چقدر از این بزرگان روایتی وجود دارد که قابلیت ساخت فیلم داستانی با رویکرد نکات اخلاقی را دارد.

این قصه‌ها باید به گونه‌ای باشند که مردم بدانند بزرگان ما سوای وجهه شاخصی که داشتند؛ برای نمونه یکی فرامانده بوده، یکی رئیس قوه قضائیه و آن دیگری رئیس جمهور یک مملکت، اما همه اینها در هر موقعیتی که داشته‌اند، در لایه‌های زندگی شخصی و حتی در مبارزه و جهاد، با چه منش و رفتاری زندگی می‌کردند که آنها را به این مقام رسانده است. در نهایت، جمع‌بندی بر این شد که به سراغ کارهای کوتاه برویم که بیشتر طراحی و زحمتش هم روی دوش آقای مفیدی‌کیا، کارگردان کار بود. ایشان در این قصه‌ها خلاق هستند؛ فرمی

طراحی شد که اسم آن را سینما مینی‌مال گذاشتیم و خواستیم به لحاظ پروداکشن نزدیک به سینما نیز باشد؛ البته قطعاً به اندازه بضاعتی که برای فیلم کوتاه وجود دارد، بضاعتی که ما را هر چه بیشتر به استانداردها نزدیک می‌کند، تا کارهای با کیفیت ساخته و ماندگار شود. در یک کلام، به نظر مان آمد که بهتر است این فرم و محتوا را برای حرف زدن با مردم انتخاب کنیم.

به این موضوع اشاره کردید که کارهای کمی در مورد شهدا ساخته شده است؛ این ضعف و کم‌کاری ناشی از چیست؟

من فکر می‌کنم اصلی‌ترین دلیلش این است که اراده وجود نداشته است، و اگر قطعاً اقبال عمومی به این قبیل کارها بسیار زیاد است.

سریال شهید بابائی ساخته شد و جزء سریال‌های پرطرفدار سیما هم شد. برخی ممکن است به اشتباه بگویند دوره این حرف‌ها گذشته؛ این حرف بسیار غلطی است. مثال نقض آن، همین کارهایی است که برای شهید سلیمانی ساخته شده است. خود ما زمانی که خرده روایت‌ها ساخته شد، تصور هم نمی‌کردیم اینطور مورد استقبال قرار بگیرد؛ واکنش‌ها بسیار مثبت بود. تقریباً بسا وجود اینکه برخی کارها نیز در تلویزیون پخش نشد، ولی باز هم خیلی‌ها آن را دیده بودند و خیلی بیشتر از آنچه تصور می‌کردیم، اقبال برای آن وجود داشت. حتی برخی خودجوش یکی از همین خرده روایت‌ها را استوری کرده و هم‌دیگر را به دیدن این کار تشویق می‌کردند. بنابراین، اقبال وجود دارد و مسئله اصلی این موارد نیست. تصور من این است که قدری کم‌کاری و کم‌سوادگی ما و مدیران ما در این حوزه سبب می‌شود چنین برداشت‌های اشتباهی هم از جامعه داشته باشیم. برخی می‌گویند مردم الان به طنز و کم‌دی

نیاز دارند؛ بله درست است، قطعاً همه این کارها نیاز است؛ ولی این واقعیت دنیای کنونی ماست که در همه جای جهان، قهرمان‌های نداشته‌شان را برجسته می‌کنند و حتی کودک و نوجوان را بیشتر از بقیه مورد توجه قرار داده و چنین کارهایی برای‌شان می‌سازند تا برای آنها الگوپروری کنند؛ اما ما در این سوی دنیا قهرمانان و الگوهای واقعی داریم که کنار ما زندگی کرده‌اند، ولی به نظر می‌رسد اراده‌ای وجود ندارد که کارهایی از این دست جدی گرفته شود. این را باید بپذیریم که جریان سینمای انقلاب اسلامی، جریان نوجوانی است و شاید این دغدغه در نسل امروز بیشتر وجود دارد و در سال‌های آینده فیلمسازانی داشته باشیم که دوست داشته باشند این کارها را انجام دهند. البته به جز عزم ضعیف مدیران، یک وجه دیگر این است که این کارها سخت است؛ یعنی یکسری کارهای درام یا طنز در لوکیشن‌های ثابت و در فضای شهری ساخته می‌شود که شاید نظر مالی و هزینه به گونه‌ای است که مدیران ترجیح می‌دهند آنها را با هزینه کمتر برای خروجی داشته باشند. بحث مالی هم نکته قابل توجهی است که باید در این امر توجه شود. برای نمونه، در کار خرده روایت‌ها به هلیکوپتری نیاز داشتیم که با کمک دوستان و بزرگانی که در نیروی هوایی سپاه بودند، این نیاز برطرف شد و اگر آنها نیز در این مورد حمایت نمی‌کردند و می‌خواستیم بابت آن پول بدهیم، شاید نزدیک به یک میلیارد برای ما هزینه داشت.

یک سؤال که قطعاً ذهن بینندگان را درگیر می‌کند نه فقط در مورد محصولات شما، بلکه در هر نوع تولیدی در مورد شهدا، این است که تا چه حد واقعی و تا چه حد زاینده ذهن نویسنده است؟

یکی از دغدغه‌های ما در مجموعه خرده روایت‌ها یا این فرم سینما مینی‌مالی که طراحی شده، این است که روایت‌های محکمی را پیدا کنیم که قابلیت بازگویی داشته باشد. ما می‌توانستیم با تخیل نویسنده مسائل را در امانتیک‌تر کنیم یا هر طور بخواهیم آن را روایت کنیم، اما اصل در این قصه‌ها برای‌مان این بوده که کاملاً مستند باشد.

حتی گاهی قصه‌هایی چاپ شده و منابعی هم داشته، اما ما احساس می‌کردیم شاید این منبع قابل اتکا نباشد، یا اما و آگری در این قصه وجود داشته باشد، بنابراین آن را کنار گذاشتیم. برای نمونه قصه بارزانی کاملاً مستند است. همه بر اساس مصاحبه‌ای است که آقای بارزانی با روزنامه از میر ترکیه و بی‌بی‌سی داشته است. همه مستند است و شاید ورود ذهنیت نویسنده در حد یک خرده‌ریزهایی است که اگر بخواهیم در این آیتام اشاره کنیم، همان کلمه است که شهید سلیمانی به آقای بارزانی می‌گوید: «توکل کن!»، و اگر نه حتی طبق مستندات اینکه حاج قاسم می‌گویند فرداصبح بعد از نماز صبح می‌آییم، یا اینکه می‌گویند شهر را نگه دارید و... همه مستند است.

چرا تا این حد به واقعیت روایت‌ها حساس بوده‌اید؟

چون قصد داریم قهرمان‌های واقعی را به مردم معرفی کنیم. می‌خواهیم بگوییم شهید رجایی که رئیس‌جمهور هم بوده است، برایش میوه گلایی می‌آوردند و ایشان می‌گویند مردم الان نمی‌توانند این را بخورند، بنابراین من هم نمی‌خورم؛ اگر این واقعی نباشد که ارزشی ندارد.

کسی که روی صندلی ریاست‌جمهوری نشسته و همه امکانات را می‌تواند داشته باشد، اما حتی گلایی را که همه مردم نمی‌توانند بخورند، نمی‌خورد. اگر بخواهیم قصه تخیلی بسازیم، درباره همه چیز می‌توان حرف زد، ولی واقعیت این است که آنقدر قصه‌های جذاب از آدم‌های بزرگ، شهدا و... داریم که نیازی نمی‌بینیم در این حوزه تخیل را وارد کنیم.

فرمانده شهید نیروی قدس ما وقتی می‌خواهد از خانه‌ای در یکی از مناطق سوریه بیرون بیاید که محل رزم بوده است، دورکت نماز برای صاحبخانه می‌خواند و یک نامه می‌نویسد و طلب حلالیت می‌کند؛ در حالی که میدان میدان جنگ است. این روحیه بی‌نظیر است. چرا نباید همین‌ها را به تصویر بکشیم؟ وقتی اینها را داریم احتیاج به تخیل نداریم. تحیل زمانی باید ورود کند که ما چنین قصه‌هایی را نداریم و باید از روش تخیل استفاده کنیم که سوپرمن و بتمن بسازیم. وقتی ما چنین شخصیت‌هایی داریم، چرا سراغ تخیل برویم؟

اقتباس

خسرو و شیرین
روایتی بدیع از یک داستان کهن

«خسرو و شیرین» را می‌توان یکی از بدیع‌ترین و خلاقانه‌ترین آثاری دانست که طی چند سال اخیر در بازار نشر ایران روی پیشخوان کتابفروشی‌ها آمده است. «خسرو و باباخانی» نویسنده این کتاب، به سراغ مسئله کلیشه‌ای و معمولی عشق رفته است، اما نگاهش به عشق متفاوت است. خسرو و شیرین، تنها یک داستان عشقی معمولی با فراز و فرودهای همیشگی رمان عاشقانه نیست و باباخانی در اثر خود، کلیشه‌ها را شکسته و از عشق‌های خسرو و می‌گوید طنز پنهان در این اثر، هم جنبه تربیتی دارد و نوعی خلاقیت ادبی است و هم محملی شده است برای نشان دادن فضاهای متفاوت.

کتاب

پاسداشت شهدا
۴۵ اثر درباره شهدا و رزمندگان قم

مجموعه‌ای از کتاب‌ها به همت دفتر ادبیات پایداری و مقاومت با همکاری دبیرخانه کنگره ۶۰۰۰ شهید استان قم در راستای ترویج فرهنگ جهاد و شهادت و با حمایت و همراهی کنگره شهدا استان قم، نگارش و تدوین ۴۵ اثر با محوریت شهدا و رزمندگان قم آغاز شده است. این آثار با محوریت شهدایی است که محل تولد یا مزار آنان در استان قم است. دعوت از نویسندگان با سابقه در کنار استفاده از استعداد‌های نوکم و همچنین برگزاری جلسات متعدد ارائه سوژه از سوی رزمندگان برای نویسندگان از ویژگی‌های آغاز به کار تألیف این آثار است.

تلویزیون

محیا
مسابقه‌ای با رویکرد سبک زندگی

مسابقه «محیا» با رویکرد سبک زندگی اجتماعی-معارفی در مرحله پیش تولید است و به زودی وارد مرحله تولید خواهد شد. بنا بر این گزارش، «محیا» برای اولین بار با فضایی کاملاً متفاوت نسبت به مسابقات قبلی تلویزیون، قرار است سبک زندگی اجتماعی-معارفی را به تصویر بکشد و از یکی از شبکه‌های اصلی سیما پخش خواهد شد. این مسابقه تلویزیونی هم‌اکنون در حال جذب شرکت‌کننده برای این مسابقه تلویزیونی است. شرایط اولیه شرکت در مسابقه محیا این است که گروه شرکت‌کننده باید دوتفر و حداقل سن شرکت‌کنندگان ۱۸ سال است.

۱۳
فرهنگ

شماره ۱۰۰۶ | دوشنبه ۱۴ تیر ۱۴۰۰

صداقت

یادداشت

میراث دهه ۶۰
رسالت ۱۴۰۰

حسین مهریزی

خبرنگار فرهنگی

دهه ۶۰ در کنار همه خاطرات شیرین و نوستالژی‌های تکرار نشدنی‌اش، یک ویژگی ممتاز در عرصه ادبیات داشت و آن، جهش یکباره و تحسین برانگیز حوزه «ادبیات کودک و نوجوان» بود. برای بچه‌های دهه شصتی و حتی بزرگ‌ترهای‌شان که سر و بسری با گونه‌های مختلف ادبیات، به ویژه شعر و ادبیات داستانی داشته‌اند و دارند، هنوز هم دهه ۶۰ نماد دوران طلایی ادبیات کودک و نوجوان است که با ظهور و پرورش استعداد‌های جوان و با میدان‌داری بزرگان نام‌آوری، همچون مصطفی رحماندوست، امیرحسین فردی، محمدرضا سرشار، هوشنگ مرادی‌کرمانی و دیگران، به روزگاری برای خلق آثار ماندگار تبدیل شد.

در همین دوره، نشریاتی مانند «کیهان بچه‌ها» و مجلات دانش‌آموزی «رشد» متولد شدند و با اثرگذاری فوق‌العاده‌ای که در بین مخاطبان خود پیدا کردند، بدون اغراق می‌توان گفت هر صد ساله را برای غنای ادبیات کودک و نوجوان یک شبه طی کردند. همه اینها هم امکان‌پذیر نبود جز با همان ویژگی‌ها و مختصاتی که گفته شد.

هرچند در دهه ۷۰ هم همین حال و هوای به یادگار مانده از دهه شصت در حوزه ادبیات کودک و نوجوان باقی ماند و نشریات جدید و کتاب‌های موفق دیگری خلق شدند، اما واقعیت این است که رد پای آن جهش چشم‌گیر و آن جو فرهنگی همه‌گیر، در دهه‌های بعد آنطور که انتظار می‌رفت، دیده نشد. شاید یکی از مهم‌ترین عوامل این افول نسبی، غالب شدن فضای مجازی و ابزارهای الکترونیک در زندگی کودکان و نوجوانان دو دهه اخیر باشد که دیگر میل و رغبت چندانی برای انس با کتاب برای‌شان باقی نمی‌گذارد؛ اما نمی‌توان به دلیل این گسترش بیمارگونه زندگی مجازی، قید ادبیات کودک و نوجوان را زد و فکری برای ترمیم این میراث آسیب‌دیده نکرد.

صرف‌نظر از اینکه همچنان بزرگان این عرصه باید میدان‌داری و استعدادپروری کنند، بنده جامعه و عموم خانواده‌ها هم در این میدان وظیفه دارند. شاید یکی از مهم‌ترین رسم‌های فراموش شده‌ای که باید برای ترویج کتابخوانی در بین کودکان و نوجوانان احیاء شود، انس پدران و مادران با کتاب و نهادینه کردن عاداتی مانند مطالعه قبل از خواب باشد؛ چیزی که رهبر معظم انقلاب بارها و بارها بر آن تأکید کرده‌اند و آن را رمز نهادینه شدن فرهنگ کتابخوانی و انس بسا دانایی از دوران کودکی خوانده‌اند.

اما باز هم باید به نکته مهم و کلیدی این ماجرا اشاره کرد و آن، وظیفه اهالی فکر و فرهنگ در این عرصه است. توجه به ایده‌های خلاقانه و جذاب برای خلق آثار جدید و در عین حال ماندگار برای کودکان و نوجوانان، متناسب با ذائقه کودکان نوجوانان این روزگار و نیز مراقبت و حساسیت در مقابل آثار وارداتی و ترجمه‌ای، همچنان بار سنگین و رسالت مهمی است که بر دوش ریش‌سفیدان این عرصه قرار دارد.

۱۸ تیرماه با عنوان روز ملی ادبیات کودک و نوجوان نام‌گذاری شده و این نام‌گذاری فرصت و نمادی است برای توجه به این حوزه راهبردی و زدودن غبار غفلت از آن.

یادداشت

ماجرای «دارین»

زینب گل محمدی

پژوهشگر دفاع مقدس

قرار بود در این شماره به نمونه‌ای از عملیات‌های موفق شهدای طلبانه بانوان بپردازیم. اگر چه انتخاب نمونه‌ای از این عملیات‌ها در فرصت اندک این یادداشت، کار سختی است اما کار را با پادی از شهید «دارین محمد توفیق ابوعیسه» شروع می‌کنیم. دختری ۲۲ ساله که در شهر «بیت وزن» واقع در نابلس و در خانواده‌ای پر جمعیت متشکل از پدر و مادر و هشت دختر و دو پسر رشد کرد. او در دانشکده ادبیات انگلیسی دانشگاه ملی «النجاح» مشغول به تحصیل بود تا اینکه در آخرین سال با شهادت پیش از اینکه فارغ التحصیل شود، به فیض شهادت نائل آمد. وی دائماً به دیدار خانواده شهدا می‌رفت و در مراسم شریک بود. «دارین» به تشییع پیکر شهیدا می‌رفت و زبانش از ذکر شهادت و یاد شهدا آرام نمی‌گرفت. وقتی «وفاء ادريس» در دل قدس غربی در سال ۲۰۰۲ میلادی عملیات استشهادی انجام داد، شوق شهادت را در دل «دارین» شعله‌ورتر کرد. او گمشده خود را در گردان‌های شهدای الاقصی پیدا کرد که با انجام عملیات استشهادی از طریق «دارین» و مجهز کردن وی به تجهیزات لازم برای اجرای عملیات، موافق بودند. عملیات «شهید وفاء ادريس» در تاریخ ۲۰۰۲/۱۷/۲۷ انجام گرفته بود و با انجام عملیات از سوی «دارین» در بیست‌وهفتم ماه بعد در یکی از مراکز پلیس صهیونیستی در یافا واقع در اراضی اشغالی نیستی در یافا واقع در اراضی با فراهم آمدن تجهیزات لازم از فانوسه انجباری گرفته تا افرادی که او را به مکان اجرای عملیات می‌رساندند، لحظه وصال نزدیک و نزدیک‌تر می‌شد.

«دارین» در آن صبح زیبا از خانه خارج شد و کمربند حاوی مواد منفجره را بر خود بست و سوار خودرو شد. هر چه از فاصله‌اش با نقطه عملیات کمتر می‌شد، اقدامات امنیتی صهیونیست‌ها بیشتر بود؛ به گونه‌ای که تصور می‌شد انجام این مأموریت به شدت سخت و تقریباً محال است. گویا از قبل به دستگاه‌های امنیتی صهیونیستی پیام هشداردهنده‌ای رسیده بود. در نیمه‌های راه گشتی‌ها و موانع صهیونیستی از هر طرف خودرو حامل «دارین» را محاصره کردند. خودرو به پست ایست بازرسی «مکابیم» واقع در حد فاصل قدس و «تل‌آویو» رسید و سربازان صهیونیست اقدام به بازرسی آن کردند. دو همراه «دارین» به نام «حافظ مقبل» و «موسی حسونه» به سرعت از خودرو پیاده شدند و کارت شناسایی‌اش خود را نشان دادند و گفتند آن زن، خواهرشان است. سربازان به بازجویی «دارین» اصرار داشتند. او از خودرو پیاده شد و به طرف سربازان رفت؛ انگار که می‌خواست دستورشان را اجرا کند و کارت شناسایی‌اش را نشان بدهد، اما دکمه انفجار بمب‌هایی که به خود بسته بود، فشار داد و... دو همراه وی زخمی و به دست سربازان بازداشت شدند و ارتش صهیونیستی تنها به زخمی شدن سه صهیونیست اعتراف کرد. در بیست‌وپنجم ژانویه ۲۰۰۲ میلادی «صوف ابوعیسه» پسردایی «دارین» عملیاتی استشهادی در ایستگاه اتوبوس‌های قدیمی در «تل‌آویو» انجام داد و صهیونیست‌های بسیاری را کشته و زخمی کرد. چند روز بعد هم «عمر حافظ» پسرخاله «دارین» عملیات استشهادی مشابهی در نزدیکی شهرک «میحولا» در منطقه الاغوار انجام داد.

گفت‌وگوی صبح صادق با حمید داودآبادی در باب «شهادت‌طلبی»- بخش دوم

عاقبت کپی ناقص داعش از نسخه حزب‌الله

هفته گذشته و در بخش اول گفت و گو اشاره شد که اسحاق رابین گفته بود ما به لبنان رفتیم که مقاومت فلسطینی را سرکوب کنیم؛ اما خودمان با دستان خودمان مقاومت شیعی را علیه خودمان ایجاد کردیم. ما رفته‌ایم اینها را از مرگ برترسانیم، در حالی که خودشان را وسط ما منفجر می‌کنند! اگر چه عبارت «شهادت‌طلبی» و عملیات شهادت طلبانه بارها و بارها از رسانه‌ها و سخنرانی‌ها به گوش رسیده است؛ اما اطلاعات ما از این سلاح قوی و مؤثر، بسیار اندک است. انتشار کتاب دو جلدی «شهادت‌طلبان» به همت انتشارات شهید کاظمی و به قلم حمید داودآبادی ما را بر آن داشت تا به این بهانه، نگاه دوباره‌ای به این موضوع مهم در جهان بیندازیم.

خودشان را منفجر کردند. معلوم بود که اینها به اسلام جذب شده بودند و حالا امامشان گفته بود که خودشان را منفجر کنند! یعنی ولایت فقیه را از روی نسخه شیعی کپی زدند و استفاده‌اش را هم بردند، اما پیروز نشدند. شهید «بلال فحص» فردی است که اصلاً با نیروهای حزب‌الله ارتباطی نداشته و موافق نبیه بری بوده است. پیش حجت‌الاسلام حاج سیدعیسی طباطبایی که نماینده حضرت امام در امور لبنان بودند، می‌آید و می‌پرسد نظر امام خمینی (ره) درباره عملیات شهادت طلبانه چیست؟ آقای طباطبایی هم گفته بود که از نظر امام، این عملیات جایز است... همین شد که رفت و در عملیاتی شهادت طلبانه خودش را فدای اسلام کرد. همه تعجب کرده بودند که چگونه محافظ نبیه بری دست به این کار زد؟! این، تأثیر ولایت است. دشمن هم روی همین دست گذاشت و کپی کرد و علیه شیعیان استفاده کردند.

امروز که داریم صحبت می‌کنیم، وضع کسانی که کپی‌برداری کردند چطور است؟

آنها کپی ناقص زدند. اعتقاد خودم این است که در برنامه‌های آنها چون خدا سر جایش نبود، به نتیجه نرسیدند. در روایتی خواندم که یکی از اصحاب امام صادق (ع) می‌گوید: فلان شاگرد دشما می‌گوید من با چشم، خدا را می‌بینم و با او صحبت می‌کنم. امام هم عصبانی شدند و سه بار گفتند: والله او ملعون است. آن، خدا نیست بلکه شیطان است که در لباس خدا ظاهر شده است.

من هم در تعجب بودم که چگونه داعشی‌ها خدا را اینقدر قشنگ می‌بینند؟ کدام خدا؟ قطعاً خدای داعشی‌ها با خدای یک شهادت طلب لبنانی فرق دارد؛ چون خدای داعشی‌ها می‌گوید برو وسط بازار و خودت را بترکان. برای نمونه، در همین جریان افغانستان که تعجب بودم که چگونه سه نفر خودشان را جلوی دبستان دخترانه منفجر کردند؟ مگر این دانش آموز، فرمانده جنگ و ژنرال است؟ ولی «هیش صبیحی دبوق» وقتی که می‌خواست عملیات شهادت طلبانه انجام بدهد و دید چند کودک در محوطه مشغول بازی هستند، عملیاتش را عقب انداخت.

یا شهید «اسعد حسین برو» وقتی می‌خواست عملیات کند، دو سه تا بچه را می‌بیند. بچه‌ها را می‌برد به مغازه و هر چه پول داشت، برای‌شان شکلات و خوراکی می‌خرد و می‌گوید اینجا باشید تا برگردم. حتی حاضر نبوده بچه‌ها از صدای انفجار، بترسند. بعدش سراغ عملیات می‌رود.

شهید «منیف علی اشمر» هم وقتی می‌خواست عملیات کند، دو دختر بچه را می‌بیند. چون لباس مزدورهای صهیونیستی را پوشیده بوده، بچه‌ها ابتدا می‌ترسند، با آنها بگسو بخت می‌کند. بچه‌ها هم تعجب می‌کنند که چرا این صهیونیستی اینقدر مهربان شده است! به بچه‌ها هم می‌گوید که زود به خانه‌شان بروند و آنجا نمانند. آنها را دور می‌کند و بعدش عملیات را انجام می‌دهد. اینها را کنار عملکرد کسی بگذارید که خودش را وسط مدرسه منفجر می‌کند. این نشان می‌دهد که خدا در کارشان نیست. یا شهید «صلاح غندور» که وسط پادگان صهیونیست‌ها عملیات می‌کند که تمام ضربه به نیروهای نظامی باشد. اساساً رسیدن به پادگان صهیونیست‌ها خودش اندازه چند عملیات، نیرو و انرژی می‌برد. شش ماه معطل بود و یک سال روی آن کار می‌کرد که بتواند عملیات را با دقت انجام بدهد. زمان را در آورده بود که برای نمونه ساعت ۴ عصر، یک کاروان صهیونیستی از خط برای استراحت برمی‌گردد و یک کاروان اسرائیلی می‌رود تا جانشین آن بشود. دقیقاً چه زمانی این دو کاروان با هم تلاقی دارند تا عملیات شهادت طلبانه‌اش در آن زمان باشد و بیشترین ضربه را به نظامی‌ها بزند.

به خودشان مواد منفجره بسته و به سمت سنگر مدافعان دویده بودند و خودشان را منفجر کرده بودند، اما نتوانستند شهر را بگیرند. با اینکه شهر چیزی برای دفاع نداشت. حزب‌الله کلاً حدود ۲۰ عملیات شهادت طلبانه داشته است؛ اما اینها با ۱۲۰ عملیات در یک شب هم نتوانستند به هدفشان برسند.

کتابی هست به نام «شیعیان عرب»، مسلمانان فراموش شده که گراهام فولر، کارشناس سازمان سیا آن را نوشته است. ۱۶ سال پیش در آمریکا این کتاب چاپ شده است. ۱۲ سال پیش هم در قم، مرکز شیعه‌شناسی این کتاب را منتشر کرد. کتاب نایابی بود و من نسخه زیراکسی آن را خواندم. اگر این کتاب را بخوانید، انگار فصل به فصل، دستورالعملی است برای اینکه در لبنان و سوریه و عراق چه اتفاقاتی می‌افتد و چطور می‌شود استخبار بر روی این منطقه سلطه پیدا کند. اگر کتاب را بخوانید، فکر می‌کنید همین الان درباره حوادث روز نوشته شده است.

برای نمونه، یکی از مباحث این است که بزرگ‌ترین مشکل ما در خاور میانه با شیعیانی است که طرفدار ایران هستند. می‌گوید ما نباید در عراق سعی کنیم که یک حکومت سنی برقرار شود، بلکه باید حکومت شیعی برقرار کنیم که اتفاقاً ضد ایران باشد. کسانی که سفارت ایران در عراق را آتش زدند، شیعه بودند. برخی تحرکات علیه ایران را هم برخی شیعیان هدایت و اجرا می‌کنند. دشمن اینگونه کار و برنامه‌ریزی می‌کند؛ در حالی که کارشناسان ما خوانید!

بزرگ‌ترین عاملی که باعث می‌شود فلسطینی‌ها پیروز نشوند، نداشتن امام است. برای همین آمدند ابوبکر بغدادی را به عنوان امام‌شان مطرح کردند. دیدند فقط با ولایت و امامت است که می‌توانند جلوی آن جریان را بگیرند.

دشمنان از اول انقلاب با حرکت امام خمینی (ره) مخالفت می‌کردند و می‌گفتند دین از سیاست باید جدا باشد. به فرض اینکه حرف‌شان درست باشد، پس چرا القاعده و داعش، همه کارهای‌شان سیاسی است؟ پس چطور دین از سیاست جدا نشده است؟ شما در آمریکای عملیات می‌کنید و این، امری سیاسی است. اینها از دل اسلام تشیع انقلابی، یک غیرشیعه انقلابی کپی زدند.

فیلمی درباره عملیات انتحاری داعش می‌دیدم که چند جوان خوش تیپ اروپایی و آمریکایی آمدند و در اقدام انتحاری،

می‌خواست زمان را بخرد...

حضرت امام (ره) گفته بودند اگر صلح است، صلح می‌کنیم؛ اما آتش بس، نه. الان ۶۰ سال است که سوریه و رژیم صهیونیستی با هم در حال آتش بس هستند. رژیم صهیونیستی می‌آید و می‌زند و می‌رود و هیچ‌کس هم نمی‌تواند کاری کند، چون آتش بس است.

قضیه خرمشهر هم این بود که در این دو ماه، بیشترین تسلیحات را به عراق دادند. تانک‌های تی ۷۲ روسی هم در همین دو ماه برای عراق آمد. کارشناسان صهیونیست آمدند و خاکریزهای مثلثی، کانال ماهیگیری و... را در شلمچه طراحی و اجرا کردند. همین بود که ما بعد از آن نتوانستیم به پیروزی برسیم.

البته همین بردن نیروها به لبنان باعث شد که حزب‌الله لبنان شکل بگیرد و این‌گونه در مقابل رژیم صهیونیستی قد علم کند.

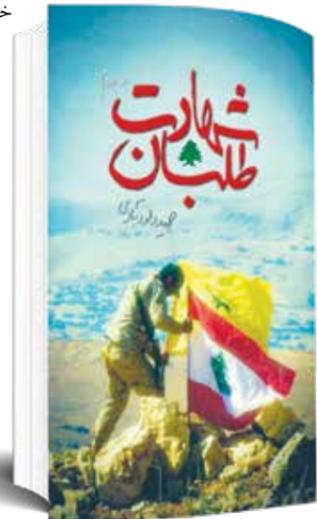
این عملیات‌ها هنوز هم امکان انجام دارد و دشمن نتوانست ما را خلع سلاح کند...

در لبنان امکانش وجود دارد. دشمن با وجود اینکه داعش را به وجود آورد، نتوانست ما را خلع سلاح کند. سال ۱۳۸۸ با شهید «حسان اللقیس» رئیس بخش فناوری و تسلیحات و ارتباطات از راه دور حزب‌الله مصاحبه‌ای داشتم و ایشان گفت که دشمن در حال کپی‌برداری از شیوه جنگ و عملیات‌های رزمی و شهادت طلبانه حزب‌الله لبنان است. هنوز داعشی در کار نبود. یکی دو سال بعد هم به شهادت رسید.

دشمن دقیقاً از روی حزب‌الله کپی برداشتند و موضوع اشاره کردند. علت اینکه امام، نیروهای ایرانی را از لبنان برگرداندند هم همین بود که فرمودند: «ما فریب خوردیم». وقتی دیدند ما به لبنان حساس هستیم، جبهه‌ای از تهران تا لبنان جلوی ما باز کردند که به راحتی نمی‌شود این جبهه را پر از نیرو کرد. نیروهای اعزامی لشکر حضرت رسول (ص) در نیمه خرداد رفتند و حدود ۱۷ تیر ماه برگشتند.

آزادی خرمشهر در سوم خرداد بود و دو ماه بعد در مردادماه، عملیات رمضان برگزار شد، اما بزرگ‌ترین شکست را خوردیم؟ اگر کتاب «سوداگری مرگ» نوشته «کیت آر تیمرن» را بخوانید، به راحتی می‌شود فهمید که در این دو ماه، بیشترین کمک تسلیحاتی و کارشناسی نظامی به عراق شده است. عراق پس از آزادسازی خرمشهر، دنبال زمان می‌گشت تا قوایش را تجدید کند. برای همین است که برخی در ادامه جنگ بعد از سوم خرداد تشکیک می‌کنند و اشاره دارند که گفته صدام مبنی بر درخواستش برای آتش بس است. عراق نمی‌گفت «صلح»؛ می‌گفت «آتش بس».

برای نمونه، وقتی می‌خواستند محاصره شهر نبل و الزهرا در سوریه را بشکنند، مدافعان شهر، نیروهای مردمی بودند. در یک شب، حدود ۱۲۰ نفر از داعشی‌ها

روحانیون در بحران کرونا ۲۴ ساعته حضور داشتند

نمایندگی ولی فقیه در سپاه متولی امور دینی و فرهنگی پاسداران است. این وظیفه خطیر در مراکز درمانی سپاه به نحوی متفاوت است، چه اینکه در مجموعه بزرگی مانند بیمارستان بقیه الله (عج) باشد.

حجت الاسلام نوربخش یوسفی، مسئول نمایندگی ولی فقیه در بیمارستان بقیه الله با بیان این مطلب از کارها و فعالیت‌های متفاوت این مجموعه در دوران کرونا در این بیمارستان می‌گوید: «با شروع بیماری کرونا در بیمارستان، بنده به عنوان مسئول نمایندگی ولی فقیه بیمارستان همه روزه در کمیته بحران حضور داشتم. البته این حضور همراه با بیان مباحث اخلاقی، احکام و تذکرات لازم در جلسه بود. همچنین به همراه همکاران در بخش‌های درمانی بیمارستان حضور فعال داشتیم و تقویت روحیه کادر درمان و دلجویی از بیماران را با مجموعه

همکاران انجام می‌دادیم. در این میان از طلاب و روحانیون خارج از بیمارستان هم در قالب گروه جهادی استفاده شد. نمازهای جماعت در بیمارستان برقرار بود. یک کار مهم هماهنگی با بسیج طلاب و بسیج اساتید برای اعزام روحانیون جهادی به تعداد ۲۵ برادر طلبه و ۱۰ خواهر طلبه در راستای تقویت روحیه کادر درمان و بیماران کرونایی بود که در ابتدای کار مهم جلوه کرد. لذا حضور مستمر روحانی‌های مستقر در نمایندگی و روحانیون جهادی بر بالین بیماران کرونایی با رعایت اصول ایمنی و بهداشتی در جهت بالا بردن روحیه بیماران و تجویز دستورالعمل‌های معنوی برای مبارزه با این بیماری برای ارتقای روحیه این بیماران خیلی مؤثر بود. نظارت بر اجرای طرح انطباق از دیگر وظایف ما بود که در این زمینه هم همکاران ما در مجموعه نمایندگی توجه لازم را داشتند. سایر موارد مانند ضد عفونی

نمازخانه و مهرها، قرائت ادعیه و نیز توزیع حرز امام جواد(ع) و حضرت زهرا(س) هم در آن زمان انجام شد. روابط عمومی مجموعه نیز هماهنگی لازم را برای انعکاس خبری اتفاقات مهم روی داده در بیمارستان انجام داد که همه انعکاس این فعالیت را در صدا و سیما دیده‌اند. بحث فضاسازی تبلیغاتی در بیمارستان و محیط اطراف هم در این زمان به قوت خود ادامه پیدا کرد. در اعیاد مختلف برنامه‌های ویژه‌ای اجرا شد؛ از جمله حضور در بالین بیماران و تقدیر مسئولان از کادر درمانی در محل کار آنها و حتی خدمت به صورتی که ما می‌خواستیم روز عید متفاوت از سایر روزهای بیمارستان باشد. بیماری کرونا باعث نشد تا ما وظیفه خود را نسبت به بزرگداشت اعیاد و مناسبت‌ها فراموش کنیم و ما متناسب با شرایط همه مناسبت‌ها حتی مراسم شب‌های قدر را برگزار کردیم. با توجه

رئیس بیمارستان فوق تخصصی بقیه الله الاعظم (عج) در گفت‌وگو با صبح صادق عنوان کرد

بیمارستانی عاری از کرونا

هفته گذشته با اعلام آغاز مرحله مطالعات بالینی واکسن نورا و رونمایی از این واکسن، اولین دز آن در مرحله اول مطالعات به دکتر صمدی نیا، رئیس بیمارستان بقیه الله الاعظم (عج) تزریق شد؛ اما امروز دیگر خط مبارزه با کرونا در این مجموعه در حوزه پذیرش بیمار نیست و این بیمارستان یک بیمارستان عاری از کروناست. سردار سرتیپ دوم پاسدار دکتر سید حسین صمدی نیا، رئیس بیمارستان بقیه الله (عج) دو هفته پیش از این هم در مراسم اعطای نشان شفا، نشان درجه سه شفا را از رئیس ستادکل نیروهای مسلح دریافت کرد. در ادامه پیرامون وضعیت بیمارستان بقیه الله (عج) پس از ۵۰۰ روز مبارزه با کرونا، با وی هم صحبت شدیم که بخشی از صحبت‌های دکتر صمدی نیا در ادامه می‌آید.

علیرضا جلالیان

دبیر گروه سپاه

در ابتدا قدری درباره بیمارستان و پیشینه آن بگویید.

بیمارستان بقیه الله تنها بیمارستان کشور است که امامین انقلاب در شکل‌گیری آن نقش داشتند. این بیمارستان در سال ۱۳۶۳ به فرمان حضرت امام(ره) برای پذیرش و درمان مصدومان شیمیایی بنامد و رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر فرزانه جمهوری اسلامی ایران آن را افتتاح کردند. ایشان همان روز افتتاح فرمودند از امکانات بیمارستان برای آموزش پزشکی هم می‌توان استفاده کرد که این پیام اولین گام برای ایجاد دانشگاه حضرت بقیه الله (عج) قلمداد شد. طی چهار دهه اخیر هرگاه کشور دچار بحران بوده و موضوعی سلامت مردم و امنیت کشور و نظام را تهدید کرده، بیمارستان بقیه الله پیمان‌تاز بوده و نقش عمده‌ای را ایفا کرده است. اقداماتی که در زمان دفاع مقدس، سیل، زلزله و آنفولانزا انجام داده و یکی از بیمارستان‌های ارجاعی کشور قلمداد می‌شود. شاخص‌ترین آنها قبل از کووید ۱۹، پذیرش ۷ هزار مجروح مدافعان عزیز حرم و تروماهای متعدد است که از افتخارات بیمارستان است و اکنون هم کووید ۱۹ که خطرات جنگ را در ذهن انسان یادآوری می‌کند.

دانشگاه بقیه الله طب تروما و کشور و بیمارستان بقیه الله نیز طب در درمان بیماران شیمیایی در منطقه است؟

بله، این بیمارستان موارد سخت و پیچیده‌ای را که در سایر مراکز امکان بررسی و ادامه درمان آنها وجود ندارد، می‌پذیرد و به زبان دیگر می‌توان گفت ارجاع‌پذیر شده است و تمامی خدمات کلینیکی و

پاراکلینیکی به صورت ۲۴ ساعته در خدمت مردم و مراجعان است. مرکز اصلی پذیرش بیمارستان شیمیایی مجهز به اورژانس شیمیایی است و در دوره کرونا هم برای بیماران کرونا از این مجموعه استفاده کردیم. اورژانس ما خود یک بیمارستان کوچک مجهز به اورژانس شیمیایی است؛ بیمارستان بقیه الله در بنایی حدود ۷۰۰۰ متر مربع و در ۱۶ طبقه احداث شده است که شامل ۶۰ بخش فعال، ۸ طبقه پارکینگ، ۶۳۰ تخت فعال و ۳۲۰ تخت مراقبت روزانه (Day Care) است و با توجه به موقعیت مکانی امکان دسترسی مناسبی را برای همشهریان ایجاد کرده است. همچنین مجاورت بیمارستان با مجموعه دانشگاهی و آموزشی بقیه الله (عج) ویژگی خاصی به این مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی بخشیده است. بیمارستان ۲ میلیون مراجعه سرپایی و بیش از ۴۰۰۰ بستری سالانه (با ۱۵۰ بستری در روز) دارد. کمتر بیمارستانی است که اورژانس آن به یکصد تخت مجهز باشد. همچنین بیش از ده سال است که بیمارستان درجه اعتباربخشی عالی را از وزارت بهداشت اخذ کرده و بازدید کارشناسان سازمان جهانی بهداشت که از قاهره به این

بیمارستان آمدند، با گواهی رتبه اول منطقه EMRO در استانداردهای ایمنی بیمار به صحت این اعتباربخشی صحت گذاشته است. در زمینه آموزش و پژوهش نیز تقدیرنامه رتبه اول کشوری را در آخرین ارزیابی واحد توسعه تحقیقات بالینی (پژوهش و فناوری) در سطح کل بیمارستان‌های کشور و رتبه کشوری اعتباربخشی آموزشی وزارت بهداشت (تأییدیه کامل دو سالانه) را کسب کرده‌ایم.

در دوران شیوع کرونا هم شما به بیماران کرونایی خدمات ارائه کردید؟

بله. اولین شناسایی بیمار کرونایی در بیمارستان ما رخ داد. ۲۸ بهمن یک بیمار را که در بیمارستان‌های قم جواب خوبی نگرفته بود، بستری کردیم اما نمی‌دانستیم کرونایی است و این فرد فوت کرد و اولین مورد بیمار کرونایی شناسایی شده در کشور دوم اسفند ماه مشخص شد. زمانی همه بیمارستان به بیماران کرونایی اختصاص یافت. وجود پارکینگ در ۸ طبقه (هر طبقه ۱۵۰ متر) فضای مناسبی را در شرایط بحران در اختیار بیمارستان قرار می‌دهد. در دوران کووید ۱۹، ۱۰۰۰ تخت ناهنگامی را در این فضا

پیش‌بینی کردیم تا در صورت افزایش مورد مثبت و خیم کووید ۱۹ پاسخگوی ملت باشیم و بخش مراقبت‌های ویژه شیمیایی را در زمان کووید ۱۹ با مجوز وزارت بهداشت و درمان به بخش ICU تبدیل کردیم.

امروز وضعیت پذیرش بیماران کرونایی در بیمارستان چگونه است؟

ما امروز دیگر پذیرش کرونایی نداریم و بیمارستان عاری از کرونا هستیم. البته در صورت اعلام نیاز وزارت بهداشت به ستاد کل نیروهای مسلح بخشی از ظرفیت بیمارستانی نیروهای مسلح دوباره ممکن است به بیماران کرونایی اختصاص یابد که البته با پیشرفت کمی و کفایت بیمارستان‌های دولتی بعید است.

بیمارستان در دوره کرونایی به دلیل اقدامات مهمی که در این زمینه انجام داد، همواره مرکز توجه رسانه‌ها بود.

در آن دوران زحمت بسیاری کشیده شد، گروه‌های جهادی حضور یافتند و مسئولان دانشگاه و بیمارستان همه در تلاش بودند. ما حتی اولین موردهای غسل بیماران کرونایی را همینجا انجام دادیم و اثبات کردیم مشکلی از این نظر وجود ندارد. ظرفیت‌های آی‌سی‌یو و سی‌سی‌یو را با مساعدت بالای فرمانده کل سپاه بالا بردیم. پلاسما درمانی کرونا در این بیمارستان کلید خورد و بیمارستان بقیه الله جزء سه مرکز بزرگ کشور در کارآزمایی‌های بالینی و پژوهشی کرونا قلمداد شد. امروز هم ما بحث تولید واکسن نورا را داریم و محققان بیمارستان و دانشگاه زحمت این کار را کشیده‌اند و امیدواریم نورا یکی از امن‌ترین واکسن‌های کرونا در جهان باشد.

صعود به قله کلچین

دبیر هیئت کوهنوردی سپاه از صعود سراسری تیم کوهنوردی سپاه به قله کلچین زردکوه خبر داد. سرهنگ پاسدار مرتضی میرزایی با اعلام این خبر گفت: «در این صعود به عنوان اولین مرحله از صعودهای سراسری در سال ۱۴۰۰ که به میزبانی سپاه قمر بنی‌هاشم استان چهارمحال و بختیاری انجام شد، تعداد ۲۰۰ نفر از پاسداران منتخب از رده‌های مختلف سپاه حضور داشتند.» وی افزود: «اعضای هیئت کوهنوردی سپاه زیاد هستند، اما ما سعی داریم بهترین‌ها را گلچین کنیم که هم حرفه‌ای آموزش ببینند و هم اینکه با در اختیار قراردادن وام قرض‌الحسنه به آنها برای تهیه تجهیزات کوهنوردی کمک کنیم.»

دفاع زیستی با نورا

«نورا» یکی از سه پروژه واکسن تولید شده در نیروهای مسلح است که بعد از واکسن «فخرا» وارد مرحله کارآزمایی بالینی شده است. «نورا» واکسن کرونای ایرانی پروتئینی نوترکیب که پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج) با همکاری پژوهشگران دانشگاه جامع امام حسین(ع) آن را ساخته‌اند، با نام «نورا» رونمایی و مرحله اول کارآزمایی بالینی آن آغاز شد. واکسن نورا از جمله واکسن‌های صددرد داخلی است که همه مراحل تولید آن در داخل انجام شده است. گفتنی است نام «نورا» هم با تقال به قرآن و سوره نور گرفته شده است.

تفاهم به نفع مردم

به گزارش صبح صادق، سردار سیدضیاءالدین حزنئی با بیان اینکه همه دغدغه سپاه در کنار مأموریت اصلی که دفاع از جمهوری اسلامی ایران است، بحث محرمیت‌زدایی، مردم‌داری و مردم‌دوستی بوده است، اظهار داشت: «تمام رده‌های سپاه مأموریت محرمیت‌زدایی را اولویت قرار داده‌اند و در مناطق مرزی، مناطق صعب‌العبور و محروم در حال خدمت‌رسانی هستند.» در این راستا قرارگاه محرمیت‌زدایی و جهاد سازندگی سپاه و بنیاد برکت با هدف محرمیت‌زدایی در منطقه محروم احمدفداله از توابع شهرستان دزفول استان خوزستان تفاهم‌نامه همکاری امضا کردند.

پاسدار ۱۵

پاسداشت ۵۰۰ روز مبارزه با کرونا

شماره ۱۰۰۶ | دوشنبه ۱۴ تیر ۱۴۰۰

صداقت

روی خط

مبلغ شارژ کارت حکمت خیلی کمه!

۰۹۱۱۰۰۳۵۸۰ / چه زیبا مدیریت می‌شود صفحه دین؛ آنچه می‌آید در منبر و مکتبش یاد آیه و سلوک و راهنما و حکمتش. خداقوت

۰۹۱۲۰۰۰۴۹۲۶ / مسئولان لطفاً جوابگوی اعضای پروژه شهید خرازی باشید. هنوز از خانه خبری نیست و خرج زندگی و بیمار صعب‌العلاج و اجاره خانه دارد کمر ما را می‌شکند.

۰۹۱۲۰۰۰۳۱۳۳ / چرا از چاپ مطالب انتقادی خودداری می‌کنید؟

صبح صادق: انتقادهای سازنده و اصولی شما را که مربوط به مسائل شخصی و سازمانی دارای طبقه‌بندی نباشد، منتشر می‌کنیم. خیلی از پیام‌های همین ستون انتقاد است.

۰۹۱۳۰۰۰۵۰۰۱ / چرا در سپاه سنوات فرزندان شاهد اجرایی نمی‌شود؟

۰۹۱۳۰۰۰۹۹۸۰ / چرا در قبول مدارک کارشناسی سپاه سلیقه‌ای عمل می‌کند؟

چرا مدرک دانشگاه علمی - کاربردی را می‌پذیرند، ولی پیام نور را که سطح خیلی بالاتری دارد، قبول نمی‌کنند؟

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱ / هزاران آفرین بر غیرمردان این آب و خاک که با تولید واکسن نورا، به تولید داخل ایمان دارند و مثل بعضی از مسئولان ارشد دولتی به بیگانگان چشم‌ندوخته‌اند.

۰۹۱۴۰۰۰۲۱۵۸ / چرا در بعضی از شهرستان‌ها که نمایندگی بیمه‌سازان دارند، شعبه ایجاد نمی‌شود؟ چون ما مجبور هستیم برای تعویض دفترچه درمانی یا ارائه فاکتورهای پزشکان به شهرستان‌های همجوار برویم؟ / از شهرستان‌های شمال غرب استان آذربایجان غربی

۰۹۱۴۰۰۰۲۱۵۸ / از چند ماه پیش وام خرید کالا به اسم بنده آمده و می‌خواستم یک عدد یخچال الکترواستیل دوقلو از فروشگاه کوثر استان بردارم؛ متأسفانه با چندین بار پیگیری تلفنی و حضوری هنوز نتواستم بگیرم و در فروشگاه موجود نیست. / از آذربایجان غربی

۰۹۱۵۰۰۰۸۸۱۲ / خواهش می‌کنم پیگیر مبلغ شارژ کارت حکمت باشیم، با این قیمت‌ها شارژش کمه.

۰۹۱۵۰۰۰۳۹۵۶ / مردم استان محروم خراسان جنوبی از ابتدای انقلاب اسلامی تاکنون در همه انتخابات بالاترین مشارکت و انتخاب‌اصح را داشته‌اند، ولی کمترین توجه به آنها شده و هنوز محرومیت در این استان موج می‌زند، راه آهن شرق کشور از چابهار به نهبندان بیرجند گناباد در حد یک وعده انتخاباتی ۳۲ ساله مانده است!

۰۹۱۲۰۰۰۹۸۳۶ / حالا که تا یک ماه دیگر دولت جدید بر سر کار خواهد آمد، چقدر باید منتظر بمانیم تا تغییرات را در وضعیت کشور احساس کنیم؟ مردم منتظر تغییر وضعیت هستند، هر چند خیلی کم.

صبح صادق: فرصت باقی مانده هم قانونی است و هم برای انتقال امورات اجرایی لازم است. مدت زمان قانونی لازم است تا فرآیند انتقال مسئولیت اجرایی کشور در فرصت مناسب انجام شود.

سامانه پیامکی صبح صادق ارائه پیشنهاد، نظرات، انتقادات و مشکلات ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

۳ ۵ ۳ ۳ ۴ ۵ ۰ ۶
۳ ۵ ۲ ۳ ۲ ۴ ۲ ۲

ارتباط با سردار صفری مشاور امور ایثارگران فرمانده کل سپاه

صداقت

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول: عبدالله جوانی

سرمدیر: علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

علی قاسمی، سیامک باقری، سعیداللزاعی،

فرهاد مهدوی، مهدی سعیدی، فتح الله پیرشان،

محمد رضامهدیاری اسماعیلی، حسین عبداللوی فر

دبیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی

مدیر فنی: محمد صالح نادری

صفحه آرا: علی اکبر هدایتی

عکاس: حامد کوردوزی

ناظر چاپ: سعید قاسمی

چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۳۸۵۲۲۴۴۶ (۰۲۱)

تلفن: ۱۱۰ و ۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱)

ssweekly.ir

@ssweekly

info@ssweekly.ir

نمبر: ۷۷۴۸۴۴۶

سامانه پیامک: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۱۰۰۶ | دوشنبه ۱۴ تیر ۱۴۰۰

کتیبه سبز

کوه نور

به بهانه روز عفاف و حجاب

رخبِ زیبای آسمانی را
خواهرم با غرور بر سر کن
نه خجالت بکش نه غمگین باش
چادرت ارزش است باور کن
توی بال فرشته‌ها انگار
حفظ، وقت عبور می آیی
کوری چشم‌های بی عفت
مثل یک کوه نور می آیی
حفظ و پوشیده در صدف انگار
ارزش و شان خویش می دانی
با وقاری و مثل یک خورشید
پشت یک ابر تیره بر سر کن
قدمت روی شهر جبریل
هر زمانی که راه می آیی
در شب چادرت تو می تابی
مثل یک قرص ماه می آیی
سمت جریان آب هارفتن
هنر هر شناگری باشد
تو ولی باز اسقامت کن
پیش رو جای بهتری باشد

وحید مصلحی

جوان

جوان و مسئولیت‌های اجتماعی

محبوبه ابراهیمی

پژوهشگر سبک زندگی

یکی از مسئولیت‌های هر فرد اعم از جوان و غیر جوان، توجه به مسائل اجتماعی پیرامون است. این مسئله سبب می‌شود تا سختی‌ها و مشکلات، بهتر و راحت‌تر حل شود؛ موانع پیشرفت جامعه مرتفع شده و جامعه به سمت توسعه حرکت کند. در این میان، جوانان به دلیل انرژی و پویایی و نقش بی نظیری که در جامعه دارند بیش از بقیه اقتضار باید بکوشند تا با مطالعه‌گری از مسئولان، تلاش و پشتکار و به‌کارگیری ظرفیت بسالای جوانی، در پی رفع نیازهای جامعه باشند؛ چرا که این قشر سرمایه اصلی جامعه بوده و آینده فردی و اجتماعی‌شان با تمام کاستی‌ها و مشکلات امروز جامعه، ارتباط مستقیم دارد. از سوی دیگر، جامعه به داشتن مدیران جوان و پرتوان نیاز دارد؛ پس باید با علم‌آموزی و کسب مهارت، خود را برای ورود به عرصه‌های مدیریتی آماده کنند تا مسئولیت‌های اجتماعی بزرگ و مهم را عهده‌دار شده و مسیر رفع مشکلات اجتماعی را هموارتر کنند. نیروی جوان اگر در مسیر پیشرفت و هم‌پاری و آبادانی کشور قرار بگیرد و توانایی‌ها و قدرت جوان، همچنین شور و انگیزه او اگر به سمت و سوی ترقی و بالندگی سوق داده شود، جامعه رنگ و روی آرامش و آسایش را به خود خواهد گرفت.

صبحانه

شکر

خداوند، در هر ثانیه‌ای که می‌گذرد، نعمتی را بر بندگانش ارزانی می‌دارد. دیدن، شنیدن، دم و بازدم، پلک زدن، تفکر، خیال و هزار نعمتی که از شمردن و درک آنها عاجزیم، اما نبود هر کدام از این نعمت‌ها چه کوچک و چه بزرگ، زندگی را سخت می‌کند، شکرگزاری یعنی از این نعمت‌ها درستی و در جهت تعالی انسان استفاده کنیم، در جهت رشد و سعادت و یاری رساندن به دیگران، آن هنگام است که شکر نعمت‌هایش را به درستی به جا آورده‌ایم.

داستان

هل من ناصر...

به یاد بانوی شجاع جبهه و جنگ

شهید سکینه حورسی

نقیسه محمدی

دبیر گروه جوان

چشمدارش را به کمرش بست و گفت: «من می‌رم، میارمشون، نمی‌تونم بینم همشهریام کمک می‌خوان و تماشا کنم. کمک می‌خوان خو... صدای هل من ناصر رو نمی‌شنفین؟ آخرش شهید می‌شم چی بهتر از این؟» چند نفری اوضاع پل و شدت تیراندازی را توضیح دادند، نمی‌شد از نگاه دشمن پنهان ماند و باید تا شب صبر می‌کردند؛ اما سکینه گوشش بدهکار نبود.

هر کسی که رفت، دست خالی برگشته بود. دشمن، خانواده‌ای را که با یک وانت به سمت آبادان می‌رفتند، روی پل، به رگبار بسته بود و حالا هم بعضی‌ها منطقه را آرام نمی‌گذاشتند. سکینه به مردمی که وحشت زده به بیمارستان آمده بودند و دنبال پناهگاه می‌گشتند، نگاه کرد. بچه‌های کوچک گوشه لباس مادران‌شان را گرفته بودند و از وحشت تکان نمی‌خوردند، زن‌ها گاهی شیون سری می‌دادند و مویه می‌کردند. همه داغدار بودند و کسی نبود که سینه‌اش مملو از غم نباشد؛ اما به او، طور دیگری نگاه می‌کردند، نجات جان مجروحان روی پل، انگار نجات خرمشهر بود. با خودش زمزمه کرد: «اللهی بمیرم که فکر می‌کنین بعضی‌ها رحم دارن و بیمارستانو نمی‌زنن...!»

هر چه بود نباید نامیدشان می‌کرد. آرام آرام از بیمارستان بیرون آمد. صدای انفجار و تیراندازی قطع نمی‌شد. بوی خاک و باروت و خون طعم دهانش را تلخ کرده بود. هوا آنقدر خاک‌آلود بود که نمی‌توانست جلوی چشمانش را ببیند. به پیکرهایی که بعد از انفجار روی پل خرمشهر افتاده بودند، خیره شد. صدای ناله ضعیفی را می‌شنید. چشم‌هایش را با پشت دست مالید. سوزش عجبی از گوشه چشمانش، اشک را بیرون کشید. آرام روی زمین خزید و خودش را به آرامی به ماشین نزدیک کرد. سنگینی نگاه نگران چند نفر را حس می‌کرد. عزمش را جزم کرده بود تا از هم‌وطنش حتی اگر تکه تکه شده بود، دفاع کند.

از شدت انفجار خاک به هوا بلند شد، زن خودش را به زن و مرد مجروح که بدنی تکه‌تکه داشتند، رساند. به هر سختی که بود آنها را روی چادرش خواباند. گرمی نگاه دوست و هم‌رمزش را که برای کمک آمده بود، حس کرد و لبخندی روی لبانش نشست. یک لحظه یاد تعزیه‌خوان مسجدشان افتاد: «جوانان بنی هاشم بیابید...»

بغض داشت خفه‌اش می‌کرد. آرام و با هر سختی که بود مجروحان را وارد بیمارستان کردند. لبخندی از سر شوق و سپاسگزاری روی لب مردم بی‌پناه نقش بست. صدای صلوات بلند شد، انگار حس پیروزی با تلاش‌های زن، در دل همه ریشه دوانده بود. سکینه با حالی خسته و ناتوان به دیوار حیاط بیمارستان تکیه داد. صدای تعزیه‌خوان از ذهنش بیرون نمی‌رفت. سرش را بلند کرد و با دیدن لیوان آبی که به سمتش گرفته بودند، بغضش ترکید.

راه نرفته

سن ازدواج

زهره سلطانی

مشاور خانواده

پرسش: دخترم ۱۶ ساله‌ام خواستگار خوبی دارم، چطور بفهمم زمان ازدواج او فرا رسیده است یا خیر؟

پاسخ: پرسشگر گرامی! باید گفت ازدواج سن خاصی ندارد؛ ولی در اسلام به ازدواج در سن پایین سفارش شده است و در روایات مختلف هم به این مسئله اشاره شده، در این مورد علاوه بر روایات باید نکات بسیار مهم را در نظر گرفت. برای ازدواج تنها رسیدن به بلوغ جنسی کافی نیست، بلکه باید فرد به بلوغ هیجانی، روانی یا عاطفی هم برسد. از جمله ویژگی‌ها و مشخصه‌های بلوغ عاطفی، هیجانی و اجتماعی می‌توان به این موارد اشاره کرد که اعتماد به نفس و عزت نفس دارد؟ می‌تواند تکیه‌گاه باشد؟ می‌تواند عادات غلط خود را ترک کند و توانایی تغییر و اصلاح شدن دارد؟ درک بالا دارد و می‌تواند با تغییرات و مشکلات سازگار شود؟ بر هیجانات و احساسات خود کنترل دارد؟ آینده‌نگر و هدفمند است؟ توانایی مدیریت خود و خانواده را دارد؟ مسئولیت‌پذیر است؟ توانمند و پخته است و به شناخت کافی از خود رسیده است؟ مستقل است یا برای مستقل بودن تلاش می‌کند؟ توانایی درک جنس مخالف و انسان‌های دیگر را دارد و متعصب و لجباز نیست؟ تلاش‌گر، پرتوانی و دارای خلق متعادل است؟ با وجدان و با اخلاق است و به منافع جمع احترام می‌گذارد؟ از چیزی ترس ندارد و برای هر شکست یا مشکل، برنامه‌ای دارد؟ با توجه به این گزینه‌ها می‌توانید متوجه شوید که ایشان به سن ازدواج رسیده یا خیر و در آخر توصیه می‌شود.

صادقانه

طلای ناب

امام محمدباقر(ع) می‌فرماید: شیعه ما، تنها کسی است که تقوای الهی پیشه کند و از خداوند اطاعت نماید و شناخته نمی‌شدند، مگر با تواضع و فروتنی، خشوع، ادای امانت و زیاد ذکر خدا گفتن. آنان که خود را پیرو ما می‌دانند سسه دسته‌اند: گروهی ما را وسیله درآمد از مردم قرار داده‌اند و گروهی همچون شیشه‌اند (که هم زود می‌شکنند و هم هر چه اسرار دارند، آشکار می‌سازند) و گروهی چون طلای نابند که هر چه سختی و رنج در راه دین ببینند، آبدیده‌تر و مقاوم‌تر می‌شوند.

منتخب میزان الحکمة، ص ۲۸۶؛ ح ۳۴۳۲

تلخند

پول و درمان! / در حالی کرونا در کشورهای غربی در حال شیوع مجدد است که هزینه‌های درمان در این کشورها بسیار بالا رفته است کارتونیست: گانیس اسلوکا از لیتوانی

سلامت

گرم‌زدگی

زهره وحیدی نیا

کارشناس علوم تغذیه

بارسیدن فصل تابستان در این روزهای گرم سال، ممکن است دچار کم آبی شویم. گرم‌زدگی یک بیماری مرتبط با گرمای است که می‌تواند در شرایطی که فرد در معرض درجه حرارت بالا قرار می‌گیرد، رخ دهد. در این شرایط توانایی بدن برای مقابله با گرما و تنظیم حرارت بدن دچار اختلال شده و دمای درون بدن افزایش می‌یابد و فرد دچار گرم‌زدگی می‌شود؛ اما نشانه‌های کم آبی بدن و راه‌های پیشگیری از آن چیست؟ فردی که دچار این عارضه می‌شود، علائم شایعی همچون گیجی، حالت تهوع، بی‌حالی، رنگ پریدگی، سردرد، تشنگی، تعریق و گرفتگی عضلانی و تپش قلب شدید دارد. وقتی فردی دچار گرم‌زدگی می‌شود در ابتدا باید در یک مکان با تهویه خنک قرار گیرد و حجم لباس‌هایش را کم کنند، با آب ولرم یا خنک استحمام کند. باید توجه داشت به دلیل اینکه در زمان تعریق مقداری از الکترولیت‌های مهم و ضروری بدن از جمله پتاسیم و سدیم، دفع و تعادل این الکترولیت‌ها دچار مشکل می‌شود، برای برگشت این تعادل و برطرف کردن کم‌آبی بدن، مخلوط آب خنک با کمی نمک، آب میوه‌های خنک و آبدار مانند هندوانه، طالبی و خیار و دوغ‌های کم نمک خنک مصرف شود. شربت‌های خانگی سنتی مانند مخلوط خاکشیر و تخم شربتی با کمی آبلیمو و شکر نیز می‌تواند در بهبود فرد مؤثر باشد. البته به تدریج و آهستگی مایعات را میل کنید تا دچار مشکلات گوارشی نشوید. از مصرف نوشیدنی‌های حاوی کافئین مانند قهوه خودداری کنید، چرا که باعث دفع بیشتر آب بدن می‌شوند.

جناب آقای دکتر سعدالله زارعی

رئیس محترم مؤسسه راهبردی اندیشه‌سازان نور

با تأثر و تأسف فراوان ضایعه فقدان والده گرامی‌تان، مادر شهید امرالله زارعی را به جناب عالی و خانواده محترم‌تان تسلیت می‌گویم و برای‌تان صبر و شکیبایی از خداوند منان مسئلت می‌کنم. امیدواریم مادر بزرگوارتان مهمان فرزند شهیدش و بی‌بی دو عالم حضرت فاطمه‌زهرا(س) باشند.

معاونت سیاسی - هفته‌نامه صبح صادق

قبیله عشق

۲۴ روزه

برمی‌گردم!

سجاد قبل از رفتن، دخترش «فاطمه زهرا» را آماده پذیرفتن شهادت کرده بود و در مورد شهادت با او حرف می‌زد. بیشتر وقت‌ها به زیارت مزار شهیدا می‌رفت و با آنها ارتباط عاطفی عمیقی داشت.

روز آخر دخترش را سوار سرویس کرد، اما پس از فرستادن او به مدرسه، چون می‌دانست برگشتی در کار نیست بغضش ترکیب و گریه کرد... مأموریت‌های سوریه ۴۵ روزه بود، اما سجاد به ما گفت: «۲۴ روزه می‌روم و بر می‌گردم!» سبب تعجب بود که با وجود مأموریت ۴۵ روزه تأکید زیادی بر ۲۴ روز داشت. از روزی که رفت، دقیقاً ۲۴ روز بعد خبر شهادتش را آوردند.

به نقل از پدر شهید

شهید سجاد مرادی در ۲۸ دی ماه ۱۳۶۱ در روستایی از توابع بروجن به دنیا آمد. از همان ابتدا علاقه زیادی به انقلاب و امام داشت و پس از طی کردن دوره تحصیل وارد سپاه شد. به دلیل فعالیت‌های مداوم او در تقاضای مختلف جایی نبود که او را نشناسند.

پس از مأموریت‌هایی که به کردستان داشت، برای دفاع از حریم اهل‌بیت(ع) به سوریه اعزام شد و سرانجام در ۱۶ آذر ۱۳۹۴ و در منطقه حلب به اثر اصابت ترکش به پشت سرش، به رفقای شهیدش پیوست و اجر رشادت‌ها و عشق خود به اهل‌بیت(ع) را دریافت کرد.

حسن ختام

نامه‌ها

حسن نوروزی

نویسنده

برای‌تان گلی به یادگار گذاشتم. لابه‌لای نامه‌هایی که هیچ‌گاه فرستاده نشد و نشستند روی طاقچه تاریخ.

از ما فقط همین نامه‌ها و واژه‌ها می‌ماند، همین محبت‌ها و دلنگنی‌ها که آرام و آهسته در کنج قلب‌مان باگانی شدند. همین جوهرهای آبی لمیده به نیمکت خطوط مشکی کاغذ، همین گل‌هایی که روز به روز رنگ خون‌پس می‌دادند به تک‌تک کلماتی که جان می‌دادند، از لبان شما تکرار شوند.

آقا جانم، دل‌خوشی دنیا و آخرت ما، شما هستید. برای همین سال‌هاست که هر صبح، چشم که باز می‌کنیم خود را کنار ریل بی‌انتهای تاریخ می‌بینیم و همچون کودکان مظلوم آنقدر ساکت و خاموش دست سایه می‌کنیم تا از تک قطار مسیر عشق، شما را به آغوش بکشیم.

مولا جانم، ما بدون شما هیچیم. ما فقط شما را می‌خواهیم. ما فقط آرزوی آمدن شما را داریم. هر چند در این دنیا و خواستن سرد و گرم می‌شویم.